

IN TIJDEN VAN VERVOLGING

VIJFDE BUNDEL PREDIKATIES

DOOR

WILLIAM GUTHRIE

En

JAMES GUTHRIE

VERTAALD DOOR

C. B. van Woerden te Zeist

A. Docter te Delft

1939

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2006

INHOUD

WILLIAM GUTHRIE

Levensschets

1. Het gericht Gods met een zondaar in Christus

Komt dan en laat ons tezamen richten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Jesaja 1 : 18.

2. De duurst gekochte waren voor niets aangeboden. I

„O al gij dorstigen, komt tot de wateren! En gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld. en zonder prijs, wijn en melk! Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen” Jesaja 55:1, 2.

3. De duurst gekochte waren voor niets aangeboden. II

„O al gij dorstigen, komt tot de wateren! En gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld. en zonder prijs, wijn en melk! Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen” Jesaja 55:1, 2.

4. De ware verootmoediging I

„En zij zeide: Ja Heere, maar de hondkens eten ook van de brokskens, die er vallen van de tafel huns heren” Matthéüs 15: 27.

5. De ware verootmoediging. II

„En zij zeide: Ja Heere, maar de hondkens eten ook van de brokskens, die er vallen van de tafel huns heren” Matthéüs 15: 27.

6. Het overwinnende geloof

„Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O, vrouw, groot is uw geloof. U geschiede, gelijk gij wilt.” Matthéüs 15:28.

7. Christus' zorg voor Zijn volk, dat onder verdrukking verkeert. I

“En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren, want de wind was hun tegen. Maar ter vierder wake 's nachts, kwam Jezus aftot hen, wandelende op de zee. En de discipelen ziende Hem op de zee wandelen werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel, en zij schreeuwden van vrees”. Matthéüs 14: 24, 25, 26.

8. Christus' zorg voor Zijn volk, dat onder verdrukking verkeert. II

“En de discipelen ziende Hem op de zee wandelen werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel, en zij schreeuwden van vrees”. Matthéüs 14: 26.

JAMES GUTHRIE.

Voorwoord door E. Erskine

8. In nood van de baren

“En terstond dwong Jezus Zijn discipelen in het schip te gaan en voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen van Zich zou laten. En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen. En het schip was nu midden in de zee in nood van de baren, want de wind was hun tegen”. Matthéüs 14: 22-24.

9. Christus' liefderijke nodiging

“Bij Mij van den Libanon af, o bruid, kom bij Mij van den Libanon af; zie van de top van Amana, van de top van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.” Hooglied 4: 8.

10. Avondmaalspreek

“En als de ure gekomen was, zat Hij aan, en de twaalf apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde”
Lukas 22: 14, 15.

Laatste toespraak op het schavot

Juni 1661.

WILLIAM GUTHRIE

William Guthrie werd omstreeks het jaar 1620 in Angusshire geboren. Hij was de oudste van vijf broeders, van wie er vier in de bediening des Evangeliums hebben gearbeid. Na een nauwgezette opvoeding, welke hem voor het grote levenswerk voorbereidde, werd hij student te St. Andrews. Onder leiding van zijn neef, James Guthrie, die in 1661 de martelaarskroon verwierf, en Samuël Rutherford voltooide hij zijn studiën in de filosofie en theologie, en ontving hij verlof om het Evangelie te prediken. Het was tijdens zijn studiën te St. Andrews, door de bediening van de voorname Rutherford, dat William Guthrie het Evangelie geopenbaard werd, hetwelk hij anderen zou verkondigen. Zijn bekering begon met de grote schrik des Heeren in zijn ziel en eindigde in die vreugde en vrede van het geloof, hetwelk hem in zijn leven vergezeld. Vanaf die tijd en voortaan wijdde hij zich aan de dienst van zijn Verlosser. Hij maakte zich los van al wereldse verwickelingen en gaf zich over aan de arbeid in liefde tot zaliging van zielen en beijverde zich voor de ere Gods.

Op 7 November 1644 werd hij geordend tot predikant van de pas gestichte gemeente van Fenwick in Ayrshire. De zedelijke en godsdienstige toestand van het volk, dat aan zijn zorgen werd toevertrouwd, was zodanig, dat het al de toewijding vorderde, die de jonge prediker tot de uitoefening zijner plichten gaf. Een uiterlijke onverschilligheid tegenover de godsdienst en veel zondige gewoonten hadden de overhand. Maar Guthrie wendde al gepaste middelen aan die hij kon bedenken, om zijn gemeenteleden op het rechte pad te brengen en hen dienstknechten van Jezus Christus te maken. Vermomd bezocht hij degenen die de ordonnantiën geheel verwaarloosden en hem nooit hadden gezien en sprak en bad met hen. Hij beloofde het geld te vergoeden, dat sommigen verdienden door op de dag des Heeren te werken, indien zij hun arbeid zouden staken en de openbare eredienst bijwonen. Hij vermengde zich gewoonlijk onder hun onschuldige spelen en greep op deze wijze de gelegenheid aan om een woord te spreken op zijn tijd. De pijlen, welke hij aldus afschoot, troffen menige consciëntie en veler harten. Het hoofdmotief, waardoor hij zich in al zijn herderlijke betrekkingen liet leiden, was dat van de Apostel: „Ik zoek niet het uwe, maar u.”

Hoezeer zijn arbeid gezegend werd, blijkt uit het voorbericht van Jacobus Koelman in zijn werk: „Des Christens groot Interest”, waarin Guthrie melding maakt, dat van de vijfhonderd „ledematen” van zijn gemeente er wel driehonderd waren met genade en onder wie er zestig gevonden werden, welke meer verstonden dan Guthrie hun kon prediken.

Zijn uitnemendheid en voortreffelijkheid als prediker van het Evangelie; de getrouwheid, waarmede hij aan het Covenant (= Verbond 1638) vasthield, en voornamelijk zijn tegenstand tegen de Resolutions¹ verwekten de nijd en vijandschap van de geestelijken. De aartsbisschop van Glasgow besloot om Guthrie uit het ambt der bediening te ontslaan en hem uit zijn huis te verdrijven, waardoor deze al inkomsten, welke aan het predikantschap te Fenwick verbonden waren, zou moeten prijsgeven. Zelfs onder de flemende „curates” (= hulppredikers, welke de plaatsen der verbannen leeraars hadden bezet) kon de bisschop moeilijk iemand vinden, die het

¹ Er waren twee partijen, de Resolutions (= Besluitnemers) en de Protesters (= Betuigers). De Resolutions waren bereid om degenen, die in strijd met het Covenant hadden gehandeld, in hun ambt te herstellen. De Protesters (o.a. Rutherford en Guthrie) wensten niets te doen te hebben met dezulken, wier handen bevekt waren en die niet in waarheid het Covenant hadden ondertekend.

onrechtvaardige besluit durfde uit te voeren. „Daar lag een eerbied en vreeze in hun consciëntie, welke hun afschrikte om zich met die voorname Guthrie in te laten.” Voor de som van zestig gulden nam de hulpprediker van Cadder het werk op zich en begaf zich met een bende soldaten op weg om het vonnis te voltrekken.

Guthrie en zijn trouwe gemeente hielden een toepasselijke dienst met het oog op de beproeving, welke aanstaande was. De tekst van de laatste predikatie, welke door Guthrie in de kerk werd gehouden, was uit Hosea: „Maar in Mij is uw hulp.” Nadat de hulpprediker zich in de pastorie had aangemeld, las hij zijn opdracht van de aartsbisschop voor en gaf een opsomming van de beschuldigingen welke Guthrie ten laste werden gelegd. Het antwoord van Guthrie was onbevreesd en voortreffelijk. Hij verzekerde zijn beschuldiger en degenen namens wie deze handelde, dat de hem ten laste gelegde feiten uitermate vals waren; dat hij geen gewicht hechtte aan hun vonnis; dat degenen die hem beschuldigden schuldig waren aan de afval van de zaak van Christus; en dat zij in het oog des Heeren verantwoordelijk waren voor al de gevolgen van de onderbreking zijner bediening. Guthrie vervolgde in deze woorden: „En vervolgens verklaar ik voor deze mensen, dat ik uit mijn bediening ontheven ben uit oorzaak van een vastkleven aan het Verbond en het Woord Gods, waarvan u en anderen zijt afgeweken.”

De hulpprediker, die hem in de rede viel door op te merken, dat het werk des Heeren voortgang had alvorens het Covenant werd aangegaan, antwoordde Guthrie: „Voorzeker had de Heere een werk, voordat het Covenant een aanzijn verkreeg. Maar het is ook waar, dat het roemrijker en heerlijker geweest is sinds dat Covenant (= Verbond 1638); en het is een geringe zaak voor ons, dat wij door u, die uw wegen zo diep verzondigd hebt, veroordeeld worden, omdat wij aan dat Verbond vasthouden.” Guthrie belette het volk, dat het zich openlijk tegen het vonnis verzette; de hulpprediker keerde naar Glasgow terug, maar stierf volgens Woodrow enige dagen daarna onder hevige pijnen aan een koliek. Deze historieschrijver voegt er aan toe: „Zulk een gevaarlijke zaak is het zich te mengen in het werk der dienaren Christi.”

Evenals veel voortreffelijke predikers en andere verknochte dienaren van Christus ging Guthrie een langen tijd gebukt onder een pijnlijke verdrukking. Hij leed veel van ernstige aanvallen van galsteen, terwijl grote zwakte en uitputting hem menigmaal aan de rand des grafs brachten. Toen hij eens in gezelschap van zijn neef James Guthrie te St. Andrews in gepeins verzonken was en hem gevraagd werd waarover zijn gedachten gingen, antwoordde hij: „Ik zal u zeggen neef, wat ik niet alleen denk, maar waarvan ik zeker ben, indien ik mij niet bedrieg. De „kwaadwilligen” zullen de oorzaak van uw dood zijn en deze galsteen van de mijne, maar u zult veel boven mij voor hebben, want u zult lofwaardiger sterven voor veel getuigen, met een koord om uw hals; en ik zal jammerende sterven op een hoopje stro, en zal reeds meer pijn geleden hebben voor dat ik van uw tafel opsta dan al pijn, die u in uw dood zult hebben”.

Evenwel begaf te midden van zijn folterende pijnen zijn zielskracht hem niet. Hij was gestadig sterk in de Heere. „Al zou ik buiten mijn zinnen sterven”, zei hij bij gelegenheid van een hevige aanval, „niettemin weet ik, dat ik zal sterven in de Heere. Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven. Dit geldt te allen tijde, maar meer in het bijzonder, wanneer een vloed van dwalingen, verzoeking en oordelen beginnen te komen over een staat, kerk of volk”.

De bevrijding, welke hij lang begeerd had, werd hem ten laatste vergund. De 10^e oktober 1665, in het vijf en veertigste jaar van zijn leven, ging hij in, *in de vreugde zijns Heeren*.

Ofschoon Guthrie menigmaal verzocht werd Fenwick te verlaten voor grotere

gemeenten en een meer invloedrijke positie, verkoos hij te blijven bij het volk, onder wie hij het eerst zijn bediening begon en waar hij veel duidelijke blijken van zegen ondervonden had. Veel zielen uit die gemeente, voor wie Guthrie als een instrument in Gods hand gebruikt werd, gingen hem voor en volgden hem in de triomferende Kerk.

„Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijne toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap”, 1 Thess. 2: 19.

Wat zoekt gij?

Welaan, indien u waarheid zoekt,
Indien u zoekt naar zeldzaamheden,
Leest dan hetgeen hier staat geboekt.
Lest dan uw dorst in deze reed'nen.
Indien deez' stof u niet behaagt,
Ach! waar wondt u dan waarheid zoeken?
Maakt dit geschrift u niet versaagd?
Uit Guthrie's kostelijke boeken
U biedt hij 't Evangelie aan,
Trouw uitgestipt in al gangen,
Hoe moeilijk 't u ook moog' vergaan.
Rijk is zijn stof aan zielsbelangen!
Indien u dus begerig zijt,
Een schoon geschrift vraagt hier uw tijd!

S/S.

1. Het gericht Gods met een zondaar in Christus

Komt dan en laat ons tezamen richten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Jesaja 1 : 18.

De Heere spreekt hier tot een weerspanning en opstandig volk, dat van zichzelf dacht ver gevorderd te zijn in de godsdienst, op grond van uitwendige dingen. Maar de Heere, Die het welzijn van Zijn volk bedoelt, besluit om dat volk tot Zich te trekken, of anders hun bekend te maken dat zij niet te verontschuldigen zijn.

In de voorafgaande verzen heeft de Heere hen aangesproken, ziende dat zij enige reformatie door uitwendige ceremoniën in hun leven hadden ingevoerd, en heeft tot hen gezegd, dat het niets dan leugens waren. Omdat zij vertrouwden op hun uitwendige dienst, kon het in de hemel niet passeren, daar hun werk ongenoegzaam en onoprecht was, waarom Hij zowel hun wandel als hun godsdienst een leugen noemt.

Nadat Hij hen hiervan overtuigd heeft, stelt Hij hun de ware en levende Weg voor, welke was, dat zij Christus moesten aannemen tot hun Profeet, Priester en Koning met Zijn gerechtigheid en heiligheid. Hij maakt hun bekend, dat, hoewel God en zij eerst vreemdelingen voor elkander waren, zij in Christus tot een nauwe gemeenschap met Hem konden worden toegelaten.

„Komt dan en laat ons tezamen richten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” En wat u ook mag inbrengen tegen uw welzijn, Ik zal het beantwoorden als u wilt komen en ge u wilt onderwerpen aan dit rechtsgeding. Komt, en Ik zal uw zonden wegnemen. En in het zestiende vers zegt Hij: „Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen.”

Wij vinden in de tekst vele redenen om de zaak op hen aan te dringen.

De eerste reden is: „Komt en laat ons tezamen richten.” Indien u het doen wilt, dan zal Ik u tot een nauwe gemeenschap met Mij toelaten.

De tweede reden is: Indien u wilt komen en wilt gebruik maken van de Fontein of het geneesmiddel, dat Ik u heb voorgesteld, komt dan want Ik ben genegen met u te richten in de weg van het evangelie.

De derde reden is: Als u wilt komen en wilt gebruik maken van de fontein, laat dan uw toestand zijn wat zij wil, er zal geen gedachtenis van zijn: „Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.”

- I. Het eerste woord is: „Komt.”
- II. Het tweede woord is: „Laat ons tezamen richten.”
- III. Het derde is: „Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw.”
- IV. Bovendien is daar het gezag met hetwelk deze woorden zijn gegeven: „Alzo zegt de Heere.” En deze laatste reden wordt tweemaal, in verschillende woorden gegeven, om al tegenwerpingen neer te slaan.

Wij gaan nu over tot de verklaring van de woorden.

I.

De eerste reden is: „Komt dan.” Het woord komen komt in verschillende betekenissen in de Schrift voor.

1. „Te komen” betekent soms, *te verschijnen*. God kwam van Theman, en de Heilige van de Berg Paran," Hab. 3 : 3. Daar wordt komen genomen voor verschijnen.

2. Soms wordt „komen” genomen voor *geloven*. „Die tot Mij komt zal geenszins hongeren,” Joh. 6 : 35. Tot Hém komen betekent in Mij geloven.

3. Soms betekent „komen” in Gods Woord, *het gaan van de ene plaats naar een andere*. In deze zin betekent het uit te gaan uit een toestand van verval tot reformatie. In deze betekenis kan het in de tekstwoorden genomen worden.

4. „Komen” kan ook genomen worden voor *een geestelijk samenkomen*. „En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren,” Jesaja 2 : 3. Dat is: komt, laten wij tot geestelijke gemeenschap samenkomen, in de dienst des Heeren.

Wij zeggen dat al deze betekenissen in de tekst vervat zijn, in het woord: „Komt dan.”

Wij zullen deze vier betekenissen overbrengen.

1ste. De eerste betekenis was, *te verschijnen*. In de voorafgaande woorden had Hij hun een fontein aangewezen, en had hen aangeraden te komen, en er gebruik van te maken, en dan zou alles wel zijn. „Komt” zegt Hij, „toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk.”

2de. Het woord „komen” mag worden genomen voor *geloven*. God zegt: „U bent in al opzichten schuldig, maar als u wilt komen en naar Mijn raad wilt luisteren, en u aan Mij wilt onderwerpen, dan zal Ik u geloof geven in Mijn Zoon, en u zult het leven hebben.”

3de. Het betekent *van de ene plaats tot een andere te komen*. Zo drukt het uit een beginsel van heiligmaking. God zegt: Indien u tot deze fontein komt en er gebruik van maakt, dan zal Ik heiligheid voor u bezorgen. „Nu bent u rein, om het woord dat Ik tot u gesproken heb.” Door welk woord? Door dat woord, dat Hij tot hen gesproken had en dat zij hadden geloofd. Hij zegt: Komt, en u zult gereinigd worden. „Ik zal rein water op u sprengen en u zult rein zijn.”

4de. De woorden: „Komt dan,” moeten hier voornamelijk genomen worden voor een *geestelijke en hemelse vereniging*. Hij zegt: „U staat schuldig, en u kunt niet gereinigd worden, dan in de Fontein. Als u wilt komen, hoewel u slechts vreemdelingen en zonder bescherming zijt, en hoewel Ik u niet aanzag met een oog van genade, toch wil Ik u toestaan nabij Mij te komen, en Ik wil acht op u geven en uw geval en toestand aanzien.” Er is een tweërlei komen.

1. Er is een komen op grond van een gebod, en zo durft de mens niets te doen dan alleen wat geboden is. Het gebod dringt, en zo moet het schepsel gehoorzamen. Dikwijls acht de mens het gebod van God onredelijk, zoals in het voorbeeld in onze tekstwoorden, dat mensen als zij moeten komen en geloven. Doch het bevel komt tot hen, en daarom hebben zij enig besef dat het noodzakelijk is te komen.

2. Maar er is ook een ander soort van komen, en dat is niet zozeer uit gehoorzaamheid aan het gebod, als wel uit liefde tot God. Zulk komen tot God is voor de mens meer een *voorrecht* dan een plicht. Wanneer de mens tot God komt als tot een Wetgever en op grond van het bevel, dan gaat het over zijn plicht. Maar wanneer iemand komt uit liefde, op een vriendelijke nodiging, dan wordt het meer een voorrecht dan een plicht.

II.

Wij komen nu tot een uiteenzetting van de tweede reden, waarom de zaak op het volk aangedrongen wordt. Dit is de zaak: „Komt dan en laat ons tezamen richten.” God zegt als het ware: Laten wij vriendelijk onderhandelen over hetgeen uw welzijn betreft. Ik wil nu met u spreken op voorwaarden die Ik u niet eerder heb voorgesteld.

Er zijn verscheiden soorten richt zaken tussen God en de ziel.

1. Er is een richten tussen hen *overeenkomstig de wet*. Soms verschijnt de Heere als de Wetgever, als een rechtvaardig en heilig God aan de zondaar, en stelt al zijn ongerechtigheden voor hem. Nu, dit richten naar de wet heeft plaats op grond van het verbond der werken. Dit is één uitspraak: „Vervloekt is hij die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet, om dat te doen.” Wanneer God dit woord tot de mens spreekt, dan volgt voor hem het vonnis: „Gaaf weg van Mij, al gij werkers der ongerechtigheid.” Nu in deze handeling is aan de mens niets overgelaten om te werken, dan zijn eigen kracht. Ook kunnen zij in dit gericht niet gered worden op berouw, maar de mens is vervloekt wegens de kleinste zonde als zijnde een verbreking van de wet.

2. Een tweede onderhandeling is een *evangelie-gericht*. Daarin spreekt God met de mens, alleen om zijn twijfel weg te nemen. Daar richt Hij met de ziel overeenkomstig de voorwaarden van het Nieuwe Verbond, en daarin wordt een aangename weg aangewezen, waarin de mens ten volle bevredigd mag worden.

3. Er is een richten hetwelk, in zekere zin, een *wet-evangelie* gericht kan genoemd worden. Het begint in de geest van dienstbaarheid en vrees, maar eindigt in het evangelie. In dit gericht roept de Heere een opstandeling om rekenschap af te leggen. Hier wordt de zondaar overtuigd dat hij alles verbeurd heeft, en hij krijgt er besef van, dat hij geen recht heeft op zoveel als een maaltijd of een lepel, maar dat hij alles wat hij bezit van God steelt, als hebbende geen enkel recht daartoe. Nu, na dit alles hoort de veroordeelde een oude wet, welke gemaakt werd tijdens de regering van Koning Jezus, en daarin wordt gevonden, dat indien iemand, hetzij in eigen persoon of in de persoon van een ander, ten volle kan voldoen, hij vrij zal zijn. Daarop wordt een schuldbekentenis opgemaakt, en de schuldige aanvaardt ze, en betuigt dat hij begeert dat Christus zal intreden, en hem weer in vriendschap met God zal stellen. Hierop treedt Christus als Middelaar in, en houdt Zijn pleidooi. Hij overtuigt de zondaar, en zegt: „Gij hebt God grotelijks beledigd, maar uw zonde zal worden weggenomen.” En dan neemt Hij uit Gods eigen schathuis zoveel als God ten volle bevredigt, waarop de belofte te voorschijn komt: „Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen, en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.” En deze belofte: „Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.” Nu, dit mogen wij een wet- evangeliegericht noemen.

4. Er is een vierde weg van richten, waarin de Heere Zijn volk aanspreekt door *kastijding*. In deze wijze van richten wordt Hij gezegd met Zijn volk *te twisten*, zoals u op onderscheidene plaatsen in de Schrift vindt uitgedrukt. Dit richten is een evangeliehandeling, in die zin, dat het een artikel is in het Verbond der genade, waarin bepaald is dat God Zijn volk zal afroepen van verkeerde wegen. „Indien Mijn kinderen Mijn wet verlaten en in Mijn rechten niet wandelen, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheden met plagen. Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in Mijn getrouwheid niet feilen.” Psalm 89. Als zij afwijken kunnen zij niet aan slagen ontkomen. Dit is een bepaling van het Nieuwe Verbond. Maar rechterlijk, of om voldoening te verkrijgen, kon Hij zo alleen richten met Christus. Wanneer Hij ziet, dat Zijn volk slagen nodig heeft, moet Hij ze kastijden, maar niet om voldoening van hen te verkrijgen maar Hij kastijdt ze tot hun nut. „Wij weten, dat dengenen die God

liefhebben, al dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn," Rom. 8 : 28. Hoewel het niet goed schijnt voor het tegenwoordige, toch zal het in hun verdere loop hun ten goede zijn, zoals de Schrift zegt: „Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde maar van droefheid te zijn." De apostel voegt er aan toe: „Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden." Hebr. 12 : 10.

Nu, er zijn ook onderhandelingen tussen God en de mens, waarbij het schepsel pleit op redenen uit God Zelf genomen, zoals Mozes en Jeremia deden. De laatste zegt: „Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held die niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van ons, o Heere! en wij zijn naar Uw naam genoemd; verlaat ons niet," Jer. 14 : 9.

Soms spreekt de mens vanuit zijn eigen oprechtheid. „O Gij mijn God! verlos Uw knecht die op u vertrouwt," Psalm 86 : 2. Job zegt: „Och of ik wist dat ik Hem vinden zou! Ik zou tot Zijn stoel komen; ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordelijk voorstellen en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen," Job 23 : 3, 4. Daar mag de oprechte met God pleiten. „Ik zou mij in eeuwigheid van mijn Rechter vrij maken." Wanneer de oprechten met God pleiten, mogen zij redenen nemen uit hetgeen zij reeds van Hem ontvangen hebben.

Het richten, hetwelk wij in onze tekst vinden is een *evangelisch richten*. „Komt dan," zegt Hij," en Ik zal met u spreken in een evangelische weg; Ik zal al uw twijfel beantwoorden, en laat de Middelaar Rechter zijn van allen."

III.

De derde zaak was: „Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Hun bezwaar was: „Waarom zouden wij pleiten, wij kunnen niets anders zien dan de dood." Maar God zegt: „Nee, al waren uw zonden als scharlaken, al waren zij dubbel dik gekleurd, toch zullen zij worden uitgewist." Maar wat wil Hij zeggen met: „zij zullen wit worden?" Wel, Hij maakt ze alsof zij nooit gedaan waren. „Want indien u eens wilt buigen," zegt Hij, „en komen tot de Fontein, dan zult u verlost worden van de besmetting der zonde." Ja, als u tot Jezus Christus wilt komen zo zal Hij u heiligen, en u zult meer en meer geheiligd worden, totdat u eens volmaakt heilig zult zijn.

IV.

Het gezag waarmee dit gezegd wordt, vinden wij in de woorden: „Alzo zegt de Heere." Onderwerp u, en Ik zal bedaard met u spreken, en al uw bezwaren wegnemen." En als waarborg voor u zult u het woord van Jehovah hebben, Die vrij en volmaakt is in en van Zichzelf. Ik zal met Mijn naam Jehovah bekend zijn. Daarom, hoewel Hij eerst had gezegd dat Hij geen weg wist met hun offers, zegt Hij evenwel in het zestiende vers: „Wast u, reinigt u," maar Hij geeft in de tekst Zijn woord en Zijn eigen grote naam als zekerheid van hun reiniging.

Nu, indien u op het bevel en op de noodzaak let, zult u daarin de volgende leerstelling vinden.

I. Lering. *Op voorwaarde dat enig gruwelijk zondaar zijn weg en zichzelf aan God wil onderwerpen, die mag vrijmoedig komen en zal toegang tot Hem hebben.* „Laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwade geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water." En: „In Dewelke wij hebben de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen,

door het geloof aan Hem.” En deze woorden: „Op welke ook u medegebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest.”

Indien enig zondaar, hoe groot zijn schuld ook is, zich aan Hem onderwerpt, dan mag hij met vrijmoedigheid komen en toegang tot God ontvangen.

De reden daarvan is: Indien eens de ziel komt en zich aan God onderwerpt, dan verkrijgt hij volledig recht en aanspraak op de hemelse erfenis. Wij bevestigen dit met deze woorden: „Maar u bent gekomen tot de berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen, tot de algemene vergadering, en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen.” Zij ontvangen een nieuwe naam en de witte keursteen. Nu is de middelmuur des afscheidsels gebroken. Wanneer de zondaar zijn schuld belijdt, en zich daaronder vernedert, dan mag hij met vrijmoedigheid toegaan. „Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van al ongerechtigheid,” 1 Joh. 1 : 9. Zo wordt de ziel een bruid voor des Konings Zoon, en behoort Zijn schoondochter dan niet vertrouwelijk tot Hem te komen?

De werkelijke genieting van deze toegang tot God openbaart zich door evangelieheiligheid. „Indien wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus Zijn Zoon reinigt ons van al zonde.” Nogmaals, wij hebben toegang tot Hem omdat wij door de deur zijn binnengegaan. „Ik ben de deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden,” Joh. 10 : 9.

Van deze leer willen wij gebruik maken om dezulken te bemoedigen, die tevreden zijn met het aannemen van Christus als hun Profeet, Priester en Koning, en toch niet vrij met Hem durven zijn. Maar ik zeg u, dat indien u gewillig bent u aan Hem over te geven, u vrijmoedig tot Hem mag komen. Maar zij allen, die zich niet aan God willen onderwerpen, en hun wapens van opstand niet willen neerleggen, zijn hoogmoedige opstandelingen, en God kent de verhevene van verre. En alles wat zij ontvangen, geeft God hun als iemand die aan een hond een been toewerpt.

Indien u mij vraagt: *Op welke gronden mogen zij die zich aan Christus hebben overgegeven, met vertrouwen tot God komen?*

Dan antwoord ik:

1ste. U mag komen en aan God vertellen alles waarover u bezwaard zijt, zowel uw zonden als het oordeel. U mag komen en Hem de grootste zonde die u ooit deed, vertellen. Zeg het met uw hart, indien uw mond ze niet durft uitspreken. De zonde is dikwijls zo afschuwelijk, dat de zondaar ze niet onder woorden durft te brengen. En toch mag u aan Hem vertellen, wat u aan geen levend schepsel durft vertellen, want Hij is de beste geheimschrijver die ooit iemand had.

2de. Wat u ooit nodig hebt, u mag het in en door Christus verkrijgen en aannemen, ja alles wat uw zielen goed kan doen.

3de. U mag vertrouwend tot God komen om Zijn wil of Zijn voornemen te weten, in zover als zulke kennis u zal opwekken om Zijn lof te vertellen. U mag zeggen: „Wilt U mij laten weten, Heere, wat u wilt dat ik doen zal in dit geval, en wat Uw mening is?” God staat u toe vertrouwelijk met Hem te zijn, voor zover het u zal versterken in uw plicht om Hem te eren. „Komt dan en laat ons tezamen richten.” Zo staat God hun toe op een vreedzame wijze te komen en over de zaak met Hem te onderhandelen. En Hij zegt: „U zult voldaan worden betreffende al uw twijfelingen.”

II. Lering. *Indien eens arme zondaars gewillig zijn zich aan Christus over te geven, dan is Hij gewillig te komen en met hen op een vreedzame wijze te spreken.* U kunt dit vinden in verscheiden schriftuurplaatsen.

Wij leiden deze leer af uit de Heilige Schrift, waarin wij vinden dat de Heere gewoon is met Zijn volk te spreken.

1ste. Wij vinden in de Schrift dat des Heeren dienaren soms met Hem spreken over Zijn Goddelijke handelingen met mensen.

2de. Wij vinden dat de Heere met hen spreekt, opdat zij hun instemming zullen betuigen met hetgeen Hij doet.

1ste. Het eerste betreft het spreken van de mens met God over Zijn handelingen met Zijn schepselen. „Gij zoudt rechtvaardig zijn, o Heere! wanneer ik tegen U zou twisten; ik zal nochtans van Uw oordelen met U spreken. Waarom is der goddelozen weg voorspoedig, waarom hebben zij rust, allen die trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven?” Jer. 12 : 1. De profeet zegt hier: Voor dat ik begin wil ik mijn vertrouwen in U uitspreken, want U bent rechtvaardig, Heere! Maar, zegt hij, er is in mijn hart iets betreffende Uw handelingen, en ik zou daar omtrent gaarne voldaan worden. Zoals omtrent deze vraag: Waarom is de weg der goddelozen voorspoedig? Hier spreekt de dienaar des Heeren met Hem over Zijn handelwijze, maar tegelijkertijd erkent hij dat alles wat God doet rechtvaardig is.

Toen de Heere op het punt stond Sodom te verdelgen, zegt Hij het aan Abraham, die daartegen enige afkeer in zijn hart had. Hij zegt: „Zult u ook de rechtvaardige met de goddeloze ombrengen? Verre zij het van U! zou de Rechter der gan9e aarde geen recht doen?” Maar de Heere antwoordde hem, en zeide: Ik zal u tevreden stellen, en daarop verklaart Hij hem op welke wijze Hij met Sodom zou handelen.

Soms spreken zij met God over Zijn handelingen met henzelf, wanneer de weg Gods met hen niet duidelijk voorhen is en zij in twijfel verkeren. Dan zeggen zij wel eens: „Heere, indien het niet zo is, dat ik het werk Gods in mij heb, vanwaar dan al mijn strijd? Indien u lust had gehad mij te doden, zou U dan het offer van mijn hand aangenomen hebben?”

Op een andere tijd is er een spreken met God over des menschen plicht. De mens is in verlegenheid omtrent hetgeen hij doen moet en kan niet voort, zolang hij des Heeren gedachten niet weet. „Heere, laat mij weten wat u wilt dat ik zal doen onder dit of dat kruis dat op mij gevallen is.” Iets daarvan is uitgedrukt in de woorden: „Heere, waarom doet u ons van Uwe wegen dwalen, waarom verstokt u ons hart dat wij U niet vrezen?” Heere, mogen wij weten waarom u dit en dat over ons hebt doen komen?

2de. Wij mogen zeggen, dat het de mens is toegestaan met God te onderhandelen, en waarom?

(1.) Omdat het een van de voorrechten van Zijn volk is, het met God eens te zijn. God zoekt om hun instemming met hetgeen Hij voornemens is te doen.

(2.) Ook omdat het Zijn eer en hun plicht betreft. Wanneer zij Gods gedachten niet weten, dan is het geoorloofd dat zij met Hem spreken en pleiten, opdat zij licht mogen ontvangen en hun eigen plicht mogen weten onder Gods handelingen met hen.

Wij mogen van deze leer dit gebruik maken, dat wij tot Christus hebben te vluchten en hebben te pleiten om voldoening in alles wat Gods eer en onze eigen plicht betreft. Wanneer u meent te zullen bezwijken, omdat u des Heeren gedachten in een of andere zaak niet kunt zien, zo mag u komen en pleiten of het u bekend gemaakt mag worden.

Maar gij, die nooit tot Christus bent gevloeden, u zult nooit tevreden zijn over des Heeren weg. Het is maar al te zeer bekend, dat de natuurlijke mens gereed is God in zijn hart te vloeken, omdat hij niet tevreden kan zijn met Zijn weg. Maar de ongerechtigheid zal de mond des goddelozen stoppen.

Maar aan u die vliedt tot de Fontein, zal Hij Zijn verbond bekend maken. Dat wil zeggen, Hij zal u Zijn verbond doen lezen in ervaringen die er niet op lijken.

De volgende zaak in de tekst is de rechtvaardiging des zondaars, in het wegnemen van zijn ongerechtigheid. „Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” Wij zullen hieruit een derde leerstelling trekken.

III. Lering. *De allersnoodste zondaar die tot Christus komt is welkom, en zal verlost worden van de schuld der zonde.* Christus zegt: „Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen,” Joh. 6 : 37.

De grondslag van deze lering is, dat de ziel, die zich eens aan Christus heeft overgegeven, om zo te spreken, niets meer schuldig is aan God. Hij is geen schuldenaar meer, hij is volkomen gerechtvaardigd. God gedenkt zijner zonden niet meer, wanneer eens de gerechtigheid van Christus hem is toegerekend, daar een iegelijk die Hem zaligmakend kent, volkomen gerechtvaardigd is, door „Zijn bloed, hetwelk reinigt van al zonden.”

Gebruik.

Tot gebruik van deze leer, willen wij opmerken, dat zij te berispen zijn, die het getuigenis Gods in hun binnenste hebben en die gewillig zijn zich aan Hem te onderwerpen, en nochtans gedachten in hun hart hebben, wat van hen worden zal wegens zulke en zulke zonden. Maar de Heere zegt in de tekstwoorden: „Al waren uw zonden als scharlaken, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen wit worden als sneeuw.” Zonden die bedreven zijn tegen licht, zonden die bedreven zijn tegen een beschuldigende consciëntie, zijn zonden die dubbelrood gekleurd zijn, en toch zullen zij weggedaan worden.

Zonden bedreven tegen liefde, zelfs tegen veel goedertierenheid Gods, zijn zonden zo rood als scharlaken. Zonden begaan tegen beloften, zonden die vroeger gedane beloften tot een leugen maken, gelijk als zovele gebroken ketens om uw nek, zijn zonden zo rood als scharlaken. Zulke zonden bedreven na Avondmaalstijden; zonden waar u wederom ingestort bent nadat u er dikwijls van overtuigd bent geworden; zonden na vastendagen, toen u gewaarschuwd bent door hen die niet schuldig wensten te zijn aan uw bloed; zonden tegen verbondsverplichtingen, zonden tegen de belijdenis, al deze zonden zijn van een scharlaken kleur en zo rood als karmozijn. Maar ik zeg u: aangenomen dat u uw zonden bedreven hebt na het Avondmaal, na vasten, na bezweren van het verbond, indien u bukt en gewillig bent dat Christus in u regeert, dan zal de Heere u reinigen en u zo wit maken als sneeuw of als wol.

Maar u zegt: *Indien ik heden rein ben, morgen zal ik weder onrein zijn.*

Antwoord. De tekst zegt, dat het God is, Die Israël heiligt.

Dit leidt ons tot de vierde leerstelling.

IV. Lering. *De meest onreine zondaar die zich aan Christus overgeeft, en tot de geopende fontein komt, zal een oprechte heilige worden.* Weet u niet dat de onrechtvaardige het koninkrijk Gods niet zal beërven. Geen afgodendienaars, noch overspelers, noch gierigaards zullen binnenkomen, en dit waart gij sommigen. „Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in de Naam van de

Heere Jezus en door de Geest onzes Gods.”

Kom dan tot Hem, en Hij zal u heiligen. Hij wil u heilig maken. Wij zullen u enkele redenen noemen.

(1.) Als ge u aan Christus overgeeft, dan heeft Hij op Zich genomen u heilig te maken. „En de God des vredes heilige u geheel en al.” „Hij die u roept is getrouw, Die het ook doen zal.”

(2.) De ziel die nu bij God is thuisgekomen verkeert onder tuchtiging omdat hij Hem zo lang heeft gewantrouwd. Daarom is hij zeer bevreesd weer in zonde te vallen, en God weder tot toorn te verwekken door Hem te verbitteren.

(3.) Een derde reden is, dat hij ver van God heeft geleefd, en in des duivels dienst is geweest. De listen van die vijand zijn hem niet onbekend, en daarom doet hij alles wat hij kan om ze te ontlopen. Maar wij wensen niet dat iemand hieruit aanleiding zou nemen om ver van God af te wijken, om daardoor te beter de listige streken van de duivel te leren kennen. Daarom onderwerp uzelf aan God, en u zult gereinigd en geheilgd worden, en Hij zal u heilig maken.

Maar, als u zegt: Ik zou mij gaarne onderwerpen indien ik wist dat ik er beter van zou worden.

Dan zeg ik u: Er is een gebod, en er is een woord dat zegt: „Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons Jezus Christus,” 1 Joh. 3 : 23. Hier is een gebod, en u bent vervloekt als u het niet gehoorzaamt. „Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem,” Joh. 3 : 36. Er is niets in u, waaruit u vrijheid mag nemen, een geboden plicht te verwerpen.

Maar indien u zegt: „Ik zou mij aan Hem overgeven als ik maar wist dat Hij mij, of dezulken als ik ben, wil aannemen.”

Antwoord. O, gruwelijke godslastering, te zeggen dat u zou willen, maar Hij niet wilde. Te zeggen, dat uw onbetekenende liefde, Zijn oneindige liefde te boven gaat! Weet u niet dat Hij ons heeft uitverkoren vóór wij Hem uitverkoren? Hij had ons lief vóór wij Hem liefhadden. Door Zijn liefde is de ongerechtigheid van velen weggenomen, ja van velen die onwillig waren om ten hemel te gaan. Hel, duivels en mensen hebben Zijn liefde op de proef gesteld, maar zij hebben er nooit een deuk of barst in kunnen vinden. Nu, om al uw twijfel weg te nemen, heeft Hij de uitdrukking verdubbeld. „*Want de mond des Heeren heeft het gesproken.*” Om u gerust te stellen gebruikt Hij twee verschillende uitdrukkingen van dezelfde betekenis, waaruit wij kunnen zien dat het de Heere behaagt de tegenwerpingen van Sion te beantwoorden met onderscheiden uitdrukkingen voor één twijfel. En Hij doet dat om deze reden, dat de mens onnozel is en de duivel listig. De duivel kiest verschillende wegen om de mens in de waan te brengen dat er nieuwe twijfelingen opkomen, welke werkelijk niets anders zijn dan het oude wantrouwen. Hij zegt: „Hoe bewijst u dat u in het nieuwe verbond bent?”

Daarop antwoordt gij: „Ik ben niet afkerig van onderwijs, maar ik heb de waarheid en hen die er mij in onderwijzen, lief. Ik ga niet met zondaars mee, wanneer zij tot de zonde lopen, en daarom ben ik in het verbond.”

Kort daarop zal hij terugkomen en zeggen: „Hoe weet u dat u geroepen zijt?”

Omdat,” zegt u, „mijn oren geopend zijn om het Woord te horen, en ik heb het meer lief dan tevoren, en het doet mij nu dikwijls meer goed.”

Op een andere tijd zegt hij: „Hoe weet u dat God uw Vader is?”

U antwoordt: „Omdat ik mijn eten en drinken en alles uit Zijn hand ontvang.”

Daarna komt hij terug en zegt: „Hoe weet u dat er ware genade in u is?” en zo maar voort, de ene twijfel na de andere, zo lang als hij kans ziet de arme ziel achterdochtig

jegens God te maken. Toch zijn al deze twijfelingen een en dezelfde in wezen. En daarom gebruikt de Heere verschillende uitdrukkingen, welke een en dezelfde in wezen zijn, om al twijfelingen en vrezes van Zijn volk te beantwoorden.

Ook van deze leer willen wij een goed gebruik maken. Denk veel over des duivels listen, en over Gods goedheid jegens u, daar Hij zoveel moeite neemt om uw bezwaren te beantwoorden. Overdenk veel uw eigen dwaasheid. Hoewel God ze u vergeven heeft, vergeef ze uzelf nooit. Tot uw verzekering hebt u deze woorden: „Zo zegt de Heere.” Dit is de grootste zekerheid die Sions kinderen in de wereld kunnen hebben, en het is de enige verzekering die de ziel kan gerust stellen. Want u mag zoveel als u wilt tot uw ziel spreken, indien u het niet bewijst met: „Alzo spreekt de Heere,” dan zal uw ziel het niet geloven. En buitendien, deze verzekering of deze weg tot verzekering, houdt God in vele opzichten met Zijn volk, omdat zij ten opzichte van hun zaligheid of de gronden van hun zaligheid van Hem afhankelijk zijn. Afhankelijkheid van God is een voornaam deel van onze plicht.

Om te besluiten, indien wij slechts het woord van een mens tot onze verzekering hadden, zouden wij dan niet bevreesd zijn zo iemand te beledigen? Hoe veel meer behoren wij dan bevreesd te zijn om de Heere te beledigen, Wiens Woord wij hebben tot onze verzekering. Deze verzekering zal hen die geloven voortdurend doen zoeken om God te eren. „Komt dan en laat ons tezamen richten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” Amen.

2. De duurst gekochte waren voor niets aangeboden. I

Voorbereiding Heilig Avondmaal

„O al gij dorstigen, komt tot de wateren! En gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld. en zonder prijs, wijn en melk! Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen”
Jesaja 55:1, 2.

Er is in dit hoofdstuk sprake van een markt, waarvan nog nimmer gehoord werd, ja de allerliefelijkste, degelijkste en heerlijkste markt, die ooit bestond. De heerlijkste waren, de allerkostbaarste waren, de duurst gekochte en goedkoopst verkochte van al waren. Hier hebben wij de meest vrije en wettige uitnodiging tot allerlei mensen om te komen en deze waren te verkrijgen. Zij zullen ze ontvangen en er niets voor betalen.

In dit stuk is er:

1e. Een uitnodiging tot al personen in al plaatsen om te komen en Jezus Christus te ontvangen, de Koning der Koningen, de Heere der Heeren en de Vredevorst, Die Zich in dit Evangelie komt te openbaren. Nu Hij Zichzelf aanbiedt, neem Hem aan en u zult Hem welkom zijn. Ieder mens, die Hem nodig heeft, kome! Want Hij zoekt het werk, dat Hem gegeven wordt. Hij heeft balsem voor al wonden, zalf voor al pijnen en geneesmiddelen voor allerlei kwalen.

2e. Er zijn enige bezwaren tegen dit komen, maar deze lost Hij op en gebruikt verschillende beweegredenen en uitnodigingen om zielen aan te moedigen tot Hem te komen en te kopen. Zodanig zijn de volgende:

1. De markt is vrij. Hij zoekt niets van u, maar heeft u al heerlijke zaken te geven. Daarom bent u dwazen, indien u niet wilt komen en aannemen, wanneer u niets hebt om te geven.

2. Indien u niet wilt komen, zo is uw welzijn voorbij. Uw vonnis is: „Gaaf weg van Mij”; en probeer wat u kunt, u zult niet voorspoedig zijn, noch enige zielsbevrediging op een andere wijze verkrijgen.

3. Als u wilt komen, zo behoeft u niet te vrezen voor toorn en gerechtigheid. U zult niet behoeven te zeggen, dat u niet durft komen, uit vrees dat Hij Zijn gerechtigheid aan u voltrekken zal.

De Vader nam Jezus Christus als uw Borg. Christus zal in uw plaats staan. Hij zal alles wat u betreft, voor u opnemen, zowel met betrekking tot de schuld als de besmetting der zonde; want Hij zal instaan voor al uw ongerechtigheden, alsof zij in Zijn eigen persoon bedreven waren, indien u Hem maar als uw Borg wilt aanvaarden. Hij zal in uw plaats staan en u zult vrij uitgaan.

4. U mag het als een grote eer en voorrecht achten, dat een zodanige, als u bent, ooit nabij Christus mag komen, in plaats van te zeggen, dat u niet tot Hem wilt komen. Want God heeft lust om Hem onuitsprekelijke heerlijkheid in Zijn Koninkrijk te geven, wat u ook van Hem denken mag. Want velen zullen komen uit al geslachten, koninkrijken en volken, gelijk schaapskudden, en zullen hun kronen neerwerpen voor Zijn voeten, zelfs diegenen, die nog nooit van Hem gehoord hebben; en welk een schande zal het voor u zijn om de laatste te wezen Hem uw hulde te

bewijzen!

5. Indien u niet wilt komen en het thans met Hem eens worden in het aanbod van het Evangelie, waarin Hij u wordt aangeboden, ziet toe, dat u uw tijd van de markt niet voorbij laat gaan. Want er is maar een bepaalde tijd van Zijn aanbiedingen, waarin Hij van u gevonden wil worden.

Maar daar zijn twee voornamen tegenwerpingen, welke deze zijn:

Ten eerste. Wij zijn zo afschuwelijk en hebben God zo menigmaal getergd, dat wij geloven, dat het niet met Zijn gerechtigheid bestaan kan om zulke verraders aan te nemen, al zouden wij komen.

Maar God antwoordt: „Weg met zulke gedachten: want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, spreekt de Heere; want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, also zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.”

Ten tweede. Sommigen zeggen: „U kunt ons mooie woorden genoeg voorspiegelen. Maar intussen krijgen wij niets in onze handen dan blote woorden.”

„Dat is waar”, zegt God. „Maar Ik acht Mijn Woord krachtig genoeg om alles te vervullen hetgeen Ik kan beloven; want Ik ben zowel machtig als bereidwillig genoeg om het te vervullen. Bovendien moet Mijn Woord Zelf krachtig blijken, want het zal Mij in al geslachten tot een naam en tot een lof zijn.” En dan doelt Hij op de verlossing van het volk der Joden uit hun slavernij.

Dit wat betreft de betekenis van dit hoofdstuk.

Wij gaan nu over om er enig nuttig gebruik van te maken door het te vergelijken met het vorige hoofdstuk, waarin menige kostelijke belofte gedaan wordt aan de Kerk en haar kinderen. Nu wil God ze doen toepassen en al deze beloften levendig doen gevoelen aan hun eigen zielen door het met Christus eens te worden. Waarin wij opmerken, dat welke belofte ook aan de Kerk gedaan werd, al haar leden ze zouden geloven en toepassen op Zichzelf in de weg van de aanneming van Christus.

In onze tekstwoorden zien wij:

I. Des Konings proclamatie, plaats makende voor ons komen tot de markt, in de woorden: „O al gij!”

II. Een openbare bekendmaking van de goederen, welke op deze markt te verkrijgen zijn, als water, wijn en melk.

III. De wijze, waarop deze goederen beschouwd moeten worden.

IV. De verplichting van het volk om te komen, en het ontraden van elke andere weg, namelijk „Waarom weegt gijlieden geld en arbeid uit voor hetgeen niets is?”

V. Een uitsluiting van de zaligheid in iedere andere weg dan door het komen tot Christus en het ontvangen van Hem, zoals Hij Zichzelf aanbiedt in het Evangelie.

I. De in 't openbaar afgekondigde proclamatie om tot Christus te komen.

„Jezus stond en riep, zeggende: zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.” Nu roept Christus deze dag; wie wil tot Hem komen? Hij roept tot dove mensen, die nooit hoorden: „Wilt u horen en het gepredikte Woord geboven? Ik zal u ziende maken, u blinde mensen, die een dreigend gevaar tegemoet snelt. O, zijn er ook gewonde mensen, om geheeld te worden? Hier is balsem voor u. Is er ook iemand, die gereinigd wenst te worden? Hier is water om u te wassen. Heeft iemand etterbuilen en

zweren, om die te genezen? Komt, hier is zalf voor u. Zijn er onder ulieden mensen met verbijzelde beenderen? Hier is genezing voor u te bekomen. Worden er harde harten onder ulieden aangetroffen? Hier is berouw te verkrijgen. Zijn er ook verward en verbijsterd door duisternis? Komt, hier is licht voor u. Wenst iemand onderwezen te worden? Hier is lering te bekomen. Begeert u een vriend Gods te worden? Hier is verzoening voor u. Gaat iemand neergebogen onder zijn kruis en wenst hij ondersteuning? Hier is kracht voor u. Is er iemand, die oordeelt dat hij zich bedriegen zal? Hier is raad voor u. Komt tot Mij en Ik zal u zeggen, waar u zijt en wat u doet!”

Maar ach! wat is de oorzaak, dat wij tot ulieden hebben te zeggen, dat weinigen van u tot Christus willen komen, hoewel u weet, dat u ver van Hem af zijt? De reden, waarom een proclamatie afgekondigd moet worden, alvorens wij tot deze markt komen, is:

1. Opdat de Koning in 't openbaar moge verkondigen welk een bereid en goedwilligheid Hij betoont jegens het rijk van Israël. Hij zou liever hebben, dat de mens zich bekeerde en leefde, dan dat hij zal sterven en omkomen.

2. Hij maakt het openbaar, opdat Hij Zijn macht en heerschappij over al dingen moge bewijzen.

3. Deze afkondiging geschiedt, opdat de mond van al tegensprekers gestopt moge worden.

4. Opdat al Zijn vijanden samen mogen komen en zien, of zij bij machte zijn Hem tegen te houden.

5. Opdat allen mogen weten, dat de markt maar een bepaalde tijd heeft, waarin Jezus Christus de zielen wordt aangeboden, en daarom zich moeten haasten ten tijde van de markt. Gaat dan niet henen, voordat u de koopwaar zelf verkregen hebt, aangezien de grote God des hemels al soort van mensen openlijk verkondigd heeft om tot Christus te komen. Laat geen persoon zo dwaas zijn om des Konings bekendmaking te verachten.

6. Hij verkondigt zulks in het openbaar, opdat u kunt weten, dat er een wezenlijkheid ligt in de aanneming van Christus in het Evangelie.

Overweegt dit allen, die nooit iets van uw schuld hebt leren kennen, noch er enig gevoel van gehad hebt, noch ooit enigen strijd gekend hebt om Christus aan te nemen, teneinde u te verlossen uit uw verloren staat en toestand. O, de zulken hebben zich te beschouwen als de ellendigste en dwaaste schepselen, die ooit bestonden. Zij rieken zelfs naar de aarde. Allen, die het waarlijk bij ervaring beoefend hebben om het met Christus eens te worden en durven zeggen, dat zij Hem als hun deel hebben, zullen ondervinden, dat hun aangezichten zullen blinken in hemelse heerlijkheid. Terwijl ik het iedereen, die naar zijn mening zijn zonden haat en nochtans wegens een gevoel van schuld het niet durft wagen om Christus te aanvaarden, toeroep, dat hij zolang hij aan deze zijde van Christus staat, geen ware vrede des gemoeds zal hebben!

Nu zullen wij u enige beweegredenen opsommen, welke u mogen aanzetten tot een onvoorwaardelijke aanneming van Christus. Overweeg:

a. Dat dit aanbod dreigt ingetrokken te worden. God weet, hoe lang u het nog moogt hebben. Welaan, terwijl het nog de dag des Evangelies is, maakt nog gebruik van Christus tot uw zaligheid door het met Hem eens te worden;

b. Ofschoon het Hem mocht behagen die tijd des Evangelies nog niet te doen ophouden, weet echter dat menige winterstorm het Evangelie en zijn belijders zal overkomen en aangezien de winter nabij is, ziet toe en wacht u, dat uw winterkledij gereed is, opdat u niet met de stormwinden vergaat;

c. En doet God al geen bezoeking over dit land? Naar onze bevattning is het om geen

andere reden dan dat de mens zijn afgoden niet wil verlaten en Christus aankleven en Hem als hun enig goed aannemen.

Maar wij komen tot de tweede zaak, n.l.

II. De goederen, welke op deze markt te verkrijgen zijn, namelijk water, wijn en melk.

(1) Met betrekking tot het **water**, wordt Hij genoemd „het water des levens”; met betrekking tot de wijn, vergelijkt de Bruid Hem met „de flessen” en aangaande de melk, beveelt Hij Zijn volk zeer begerig te zijn naar de redelijke onvervalste melk (dewelke Hij Zelf is), opdat zij door dezelve mogen opwassen. De oorzaken zullen worden genomen uit de eigenschappen van elk van deze dranken, dewelke wij tot beter begrip afzonderlijk zullen beschouwen.

Water is zoals u weet in de eerste plaats dienende om al vuiligheid weg te wassen en te reinigen; ten tweede geschikt om enig hard voorwerp week te maken; ten derde dient het water om ons te verfrissen of de dorst te lessen en in de vierde plaats is het dienstig om vurige en driftige gemoederen te kalmeren.

Al deze eigenschappen zijn in Christus te vinden. Bent u één van de *vuilste* schepselen op de aarde? Dan is Christus die Fontein, Welke geopend is om uw zonde en onreinheid weg te wassen. Brandt de *toorn Gods* in uw consciëntie vanwege uw zonde en vuilheid? Dan heeft Christus dien muur des afscheidsels gebroken en heeft de gerechtigheid en de toorn geblust en is een vloek voor ons geworden. Draagt u een *oud, hard hart* om, harder dan iets, dat u ooit gezien hebt? Christus kan het week maken, en de Geest des berouws en der bekering uitstorten en u een hart schenken, dat treurt over de zonde. Is uw *consciëntie opengereten* vanwege de zonde, zodat u geen rust kunt vinden? Christus is een Vorst te dien einde, Die vrede schenkt in een ziel, welke zonder vrede is. Gaat uw hart naar Christus uit en zijn al *dingen* waardeloos voor u, omdat u Hem niet bezit? Komt dan en wendt u tot Christus, en u zult verzadigd worden en zodanig met Hem vervuld worden, dat stromen des levenden waters uit uw buik zullen vloeien, dat is, in Hem zult u volle verzadiging hebben. Verkeert u in een toestand, die hoogst eigenaardig en wonderlijk is? Dan is Christus' Naam Wonderlijk en Raad. Zijt u bevreesd, dat de prediking van het Evangelie weggenomen zal worden, hetwelk u zou verplichten naar de bergen te vlieden, waar uw ziel zou versmachten bij gebrek aan dit water? Christus kan een heiligdom zijn en daar Zelf tot u prediken.

„Maar ik vrees toch”, zegt iemand, „dat ik in een of andere dwaling zal geraken bij gebrek aan onderrichting.”

Ik zeg u evenwel, dat Christus u zal onderhouden, leiden en onderwijzen.

„Doch”, zegt u, „wat zal ik daar krijgen, om van te leven, op de top van een naakten berg!”

Wel, Christus kan u daar weiden en voeden, overeenkomstig Zijn profetisch ambt.

„Maar”, zegt gij, „wat moet ik doen, indien de prediking van het Evangelie niet ganselijk wordt weggenomen, maar besmet wordt met een mengeling, hetwelk vergif voor mij zal blijken te zijn?”

Christus zal u de weg wijzen, dien u hebt te gaan. Hij zal u in Zijn schoot dragen, welke de oceaan is, waaruit het ganse Evangelie voortvloeit, waar u zult drinken zuiver en helder water zonder enige mengeling. En indien u meent, dat u Hem daar niet kunt dienen, Hij kan Zijn wet in uw binnenste schrijven, uw hart besnijden en maken, dat u Hem dient.

(2) *Wijn* is dienstig om een zwakke en zwaarmoedige geest te vertroosten. Hij is ook goed om een in zwijm gevallene te doen herleven. Eveneens dient hij om iemand voor een meer dan gewoon werk te bekwamen. Al deze eigenschappen en nog meer, zijn in Christus te vinden. Onderzoekt dan welken toestand u hebt voor te leggen; steeds is er in Christus iets om uw geval te beantwoorden. Zijt u in een doden toestand? Christus doet de dode en dorre beenderen van Sion herleven. Zijt u niet alleen dodig, maar zo dor, dat u geen hoop op herstel meer verwacht? Dan kan Christus tot deze dorre en uitgedroogde beenderen spreken: „Leeft!” Is uw kracht gans vergaan? Komt dan tot Christus en Hij zal eeuwig uw Sterkte en Deel zijn. Bevindt u uzelf één van de behoeftigste schepselen op de wereld te zijn? Dan is Christus de edele Plant van Naam, Die het leven geeft en onderhoudt in al Zijn takken. Bezit u geen kracht om een vijand te weerstaan? Zegt dan: „Wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig in de Heere.” Wordt u benauwd en onderdrukt door de vijand, en hebt u al uw sterkte verloren om weerstand te bieden? Dan zullen zij, die de Heere verwachten, de kracht vernieuwen en opnieuw de vijand het hoofd bieden. Is al uw kracht zóver gegaan, dat u al zuchtende achteruit gaat? Dan is Christus die groenende denneboom, die de levenssprankel onderhoudt in al de verdorde takken. En wat de groei aanbelangt; leeft u in een toestand, dat niettegenstaande al gedane moeite, u er niets beter op geworden en niets gevorderd zijt? Dan is Christus die uitgelezen Bouwmeester, Die al stenen van het huis wèl samengevoegd heeft. Daarbij die Zon der gerechtigheid, Die opgaat met genezing onder Zijn vleugelen voor allerlei kwalen en ziekten en krankheden. Er zijn andere redenen, waarom Christus en al hetgeen de gelovigen in Hem bezitten, vergeleken worden bij water, wijn en melk. En Christus stelt Zich onder deze gelijkenissen voor om de verscheidenheid van geneesmiddelen uit te stallen, die in Hem gevonden worden en gepast zijn voor de onderscheiden kwalen in Zijn volk.

Welaan, verontreinigde mensen, komt dan tot Christus. Hij kan u reinigen; allen, die wegwijnt onder uw krankheden, komt. Hij kan u genezen. Hier is genezing voor al uw ziekten; sterkte voor al uw zwakheid; troost onder al uw kruisen en beproevingen; groei voor uw achteruitgang. Hij neemt de schuld en de smet en de straf der zonde weg. Hij maakt de blinden ziende, de doven horende en doet de lammen wandelen en voorwaarts gaan. Hij verzadigt de hongerigen met het goede. Hij verbindt de gebrokenen van harte, en vertroetelt hen op Zijn knieën en drukt hen neder aan Zijn hart. Wij willen niet meer spreken over dien oceaan van volheid, welke is in Christus Jezus, maar hetgeen geen oog gezien heeft, geen oor gehoord heeft en geen tong in staat is om uit te drukken, diè bodemloze volheid is in Christus. O, dat wij Hem nodig kregen en gebruik van Christus maakten! In welk een opgewekter en aangenamer stemming zou menige ziel dan verkeren! Er zou niet zoveel onder ons geklaagd worden; Maar ik denk, dat wij elkander zouden opwekken om te spreken tot Zijn lof. Wat zou dit een zoet en vertroostend leven wezen!

III. *Wat van de personen, die tot Christus komen en Hem aannemen op deze markt van vrije genade, verlangd wordt.*

Ten eerste worden uitgenodigd degenen, die dorstig zijn.

Ten tweede degenen, die geen geld hebben.

Dit zijn de enige voorwerpen van het vrije aanbod van Christus.

Wat de dorstigen betreft; dit hebben wij duidelijk kunnen zien uit de reeds aangehaalde tekst: „Jezus stond en riep, zeggende: zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke”. En voor degenen, die geen geld hebben, lezen wij in Openbaringen: „Gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd

komende uit het vuur, opdat u rijk moogt worden; en witte klederen, opdat u moogt bekleed worden.”

In de eerste plaats dus de dorstigen.

1. Sommigen zijn bevreesd voor de hel en dorsten voornamelijk naar de hemel, opdat zij in 't leven mogen behouden worden. Dezen hebben misschien geen gedachten over Christus. Ik zeg tot dezulken, die voor de hel bevreesd zijn en graag in de hemel zouden willen zijn: u moet dan tot Christus komen, want Hij heeft de sleutelen van hemel en hel beide; indien u ooit de hemel wilt binnentreden, zo moet Christus Zijn hemelpoort ontsluiten. Neemt daarom Christus aan tot uw zaligheid, en u behoeft niet te vrezen voor de hel; Maar zonder Hem zult u nooit de hemel zien.

2. Anderen dorsten hoofdzakelijk naar Christus; geeft hun de gehele wereld, zij achten deze slechts schade en drek, indien zij Christus niet bezitten. Geeft hun proeven van hun aandeel in Hem, het zal al hun schade en verlies vergoeden. U moet tot Christus komen en Hem aannemen, want Hij roept u allen toe, die enige begeerte naar Hem kent, om te komen en Hij zal al uw begeerten vervullen. „Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.”

3. Sommigen dorsten naar heiligheid en heiligmaking; ook dezen worden bevolen om te komen. Hoewel deze zaak op zichzelf goed is, wacht u nochtans dat u niet meer dorst om heilig te zijn dan om tot Christus Zelf te komen, Die u moet heiligen en heiligmaken door Zijn Heilige Geest. En

a. Ziet toe, dat u geen heiligmaking zoekt om dezelve tot een positieve voorwaarde te stellen, die u zou laten gelden als een vereiste om iets in uw handen te hebben om te kunnen kopen, waardoor u de gehele markt zult bederven; want de markt is „zonder geld en zonder prijs”

b. Neemt Christus aan tot uw gerechtigheid in de eerste plaats en staat dan naar heiligmaking, welke genade door Christus in uw harten wordt uitgewerkt. Volgens Zijn eigen woorden: „Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden” Zoekt eerst gerechtigheid, en dan heiligheid. U zou hem toch een dwaas mens achten, die vruchten wilde zoeken aan een boom, welke nog niet geplant is. Zo is het dwaas om te geloven, dat Christus ons ooit in heiligmaking zal doen toenemen zolang wij onze zaligheid niet van Hem durven te verwachten. Hoe kunt u geloven, dat Hij u zal heiligen, zolang u in Hem niet kunt geloven of uw zaligheid niet op Hem kunt verlaten!

c. Meent evenwel niet, dat wij de heiligmaking of degenen, welke deze zoeken, afkeuren. Neen, dat verhoede God; „want zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien.” Onze bedoeling is hier, dat men niets moet denken van zijn heiligmaking. Want alles wat een mens kan doen, is met zonde bekleed en onrein, hetwelk verzoening behoeft wegens zijn onvolmaaktheid. Nochtans zal men met nauwgezetheid de geboden plichten naleven, uit vrees de Heere te krenken; de eer, welke men zijn Schepper en Formeerder verschuldigd is, behoort de beweegreden van heilige plichten te zijn.

d. Ik zeg, indien u eens een aandeel in Christus had, wat uw zaligheid betreft, zo zou Hij een beginsel van heiligmaking in u leggen, hetwelk u geen vrijheid zou laten om te zondigen, en u zóó in de plichten zou doen wandelen, dat u voor geen duizend werelden zou durven doen, hetgeen de grote massa doet, die niet weet, wat het is om het met Christus eens te worden. Weet gij, wat de apostel Paulus met al zijn heiligmaking zegt? „Ik heb ook al dingen schade gerekend, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.”

e. Iedere gedachte, die Christus van Zijn plaats zet, wil zoveel zeggen, dat u uzelf

kunt redden zonder Hem. Dit is een botsing tussen Christus en de zielen. Zij willen steeds iets in zichzelf hebben en zijn; en Christus wil, dat al vlees als gras zij; de mens steeds vernederend tot niets en toeziende, dat er een dagelijkse behoefte in Hem geboren worde en dat er zonder Hem een dagelijks gevaar dreigt.

4. Een vierde soort mensen hebben een dorst, die hun geen rust laat en niettemin zijn deze zo onwetend, dat zij niet kunnen onderscheiden wat het is. Maar o, hoe blij zouden zij zijn, indien zij raad ontvingen van iemand die hun de rechte weg kon aanwijzen; en hoe bereid zouden zij zijn om alles te doen, wat hen zou kunnen verlichten. Laat dezen wachten op Christus om raad, en Hem aannemen, overeenkomstig dat woord: „hij, die geen licht heeft, en in duisternis wandelt, en zichzelf in die toestand waarneemt, laat hem steunen op God, en komen tot Christus en Hij zal hem licht geven.” Zoek licht van Hem, Die - ik ben er zeker van - u niet zal bedriegen.

5. Een vijfde soort mensen zijn degenen, die een begeerte naar Christus hebben, en nochtans hun kracht in de wereld en haar ijdelheden doorbrengen. Dezen mogen ook tot Christus komen en het met Hem eens worden in de weg van het verlaten van hun afgoden. „Gij nu hebt met veel boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij en Ik zal Mij uwer ontfermen, spreekt de Heere.”

In de tweede plaats worden diegenen uitgenodigd om tot deze markt te komen, welke geen geld hebben.

1. Is er iemand, die geen geld in zijn beurs heeft en toch niet weet, waar hij iets bekomen kan; laat hem tot deze markt komen en Christus aannemen.

2. Zij, die niets in hun beurs hebben en niettemin weten, waar zij het bekomen kunnen, maar niet durven komen om het te nemen; hiër wordt u een machtiging om te komen voorgehouden, ondertekend en verzegeld met des Konings zegel.

3. Er is een soort mensen, arm en ongelukkig inderdaad, dewijl zij niet weten, dat zij ellendig zijn, maar zich verbeelden, dat zij rijk genoeg zijn; zij menen, dat hun niets ontbreekt. Ik zeg tot u atheïsten, indien u eens zover gebracht werd om uzelf te verdenken en bevreesd werd om uzelf te bedriegen, u zou hierin aanleiding kunnen vinden om tot Christus te komen en het met Hem eens te worden, opdat u een beter gezicht op uzelf kreeg, volgens het derde hoofdstuk van de Openbaring. Indien dan dorstigen en zij, die geen geld hebben, thans de enigste genodigden aan Christus' feestmaal zijn, en de enigste personen, die van deze vette maaltijd zullen proeven en smaken, dat dan iedereen, die zijn nood ziet, een begeerte naar Christus en deze zaken heeft, en bevindt dat hij niets in zichzelf heeft om hem te helpen, en in Christus waardij ziet om hem wèl te doen, dat dan zulk een mens tot Hem kome; hier is uw markt. Hier is een rijke voorraad van al uw begeerten en benodigdheden.

Wij weten, dat sommigen hiertegen enkele bezwaren zullen opperen. Maar dit zal niet geschieden door hen, die overtuigd zijn, dat zij geen geld bezitten. Wij kennen weinigen, die in dezen tijd op hun plichten of werken kunnen roemen; wij geloven, dat allen beschaamd mogen zijn over hun boosheid. Maar wij weten, dat sommigen zullen zeggen, dat zij niet behoren tot de zodanigen, die dorsten en daarom niet behoren te komen. Hun tegenwerping zal deze zijn:

a. Een dorstig mens wordt gekweld en beangstigd onder zijn dorst; maar dit is met mij niet aldus. Ik heb nóch gemis, nóch dorst.

b. Een dorstig mens wordt niet alleen gekweld, maar is ook verlangend en begerig onder zijn dorst: maar dit ken ik niet; ik zoek Hem ook niet of doe veel moeite om Hem te vinden.

c. Een dorstig mens lijdt niet alleen smart en vindt geen rust onder zijn dorst, maar kan ook zijn smart niet vergeten. Maar zo is het met mij niet gesteld; ik ben er niet bekommerd over, dat ik Christus mis, noch geef ik mij moeite Hem te vinden. En bovendien is elke gedachte of begeerte die ik heb, spoedig vergeten. En hoe kan men van iemand, die in zo'n toestand verkeert, zeggen, dat hij dorst naar Christus en onder hen gevonden wordt, die Hem thans moeten aannemen?

Ten eerste antwoord ik hierop: Durft u zeggen, dat Jezus Christus in deze tekst iemand uitsluit, die ook maar de geringste begeerte heeft om in Hem gevonden te worden? Boaz, die een type was van Christus, zeide tot Ruth: „Als u dorst, zo ga tot de vaten, en drink van hetgeen de jongens zullen geschept hebben.” Zo zeg ik tot ulieden, indien u enige begeerte naar Christus kent, hiër wordt Hij u aangeboden. Gaat, neemt Hem, en wordt het met Hem eens. „En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.” Maar wie durft een andere voorwaarde te stellen om Christus aan te nemen dan hetwelk Hij hier in Zijn Woord heeft neergeschreven?

Ten tweede moet u in overweging nemen, dat iedereen niet een gelijke mate van dorst naar Christus kent. Deze mate wordt door de Koning toegemeten volgens Zijn volstreckte soevereiniteit. Hoe durft u zo hoogmoedig te zijn om een voorwaarde noodzakelijk te stellen, welke Hij niet heeft voorgeschreven? Ziet u de noodzakelijkheid in om met Hem in een verbond te treden? Gevoelt u behoefte aan de vergeving van zonde; hebt u kracht nodig om u door te helpen of bent u met ziekten bevangen, waarvan u genezen wenst te worden? Ziet u dat u niet in staat bent om uzelf enige hulp te verschaffen en dat u uw toestand niet verhelpen kunt? Ziet u enige verdienste in Christus? Komt dan, en laat u zaligen om bevrijd te zijn van de straf der zonde en om genezen te worden van uw krankheden en kracht te ontvangen voor al uw zwakheden. Want, denkt u ooit een voortdurende afhankelijkheid van Hem te bekomen, een aanklevend leven, een honger naar Hem en een dorsten naar kracht om Hem aan te kleven te verkrijgen, indien u Hem niet eerst tot uw zaligheid aanneemt?

In de derde plaats kan het wezen, dat u eertijds besloten hebt Hem nooit aan te nemen, totdat Hij u zulk een mate van heiligmaking gaf, en daarna zou u de zaligheid van u ziel aan Hem toevertrouwen, indien u werd uitgenodigd. Maar dan zou u menen, dat Christus u iets verplicht was vanwege uw heiligheid.

Tenslotte sluit de tekst niemand uit, hetzij hij goede begeerten heeft of niet. Indien u Hem nodig hebt, komt dan, wie u ook bent. Indien u zo eigenzinnig bent, dat u niet wilt komen, u verkeert in groot gevaar. Indien u het zonder Hem kunt stellen, dan nadert nooit tot Hem. Indien u niet wilt komen alvorens u iets in uw handen hebt om tot Hem te naderen, zo zult u niet tot Hem komen.

Want indien u zo onwetend blijft als hout en steen aangaande de kennis Gods, dan mag u aan Zijn tafel niet verschijnen. Maar indien u de noodzakelijkheid van Christus leert kennen en leeft onder het gevoel van zonde en in Hem datgene aanschouwt, hetwelk u tot uw heil nodig hebt, dan mag u naderen tot de tafel des Heeren, om Hem in deze weg als uw Zaligmaker aan te nemen en Zijn wijn en melk zonder geld en zonder prijs te ontvangen.

3. De duurst gekochte waren voor niets aangeboden. II

„O al gij dorstigen, komt tot de wateren! En gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld. en zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen” Jesaja 55: 1, 2

Wij hebben reeds gesproken over:

- I. De proclamatie, plaats makende voor ons komen tot deze Evangeliemarkt; in de woorden: „O al gij dorstigen.”
- II. De bekendmaking van de goederen, welke op deze markt te verkrijgen zijn, als „water”, „wijn” en „melk”, welke Christus en al hetgeen in Hem is weergeven.
- III. De mensen, die genodigd werden te komen en Jezus Christus aan te nemen.
- IV. Thans hopen wij te spreken over de vierde bijzonderheid in deze woorden, namelijk *het aannemen van Christus*, hetwelk in deze drie zaken ligt opgesloten:

a. Komen.

b. Kopen.

c. Eten.

Al deze zaken geven te kennen *het aannemen, ontvangen en omhelzen van Christus door een mens.*

Merkt op, dat het rechte aannemen van Christus door iemand is *een komen tot Hem, een kopen en eten van Hem en een gehoorzamen aan Hem.* Het geloven in Hem wordt *een komen* genoemd. „Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” „En die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.” Zodat het komen tot Hem een geloven in Hem is en een aannemen van Hem ter zaligheid.

Zo ook *het kopen* van Christus: „Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur.”

Evenals *het eten van Christus*: „Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven.” „Want Mijn vlees is waarlijk Spijs en Mijn bloed is waarlijk Drank.”

De reden, waarom het aannemen van Christus met deze zaken vergeleken wordt zal uit de eigenschappen van dezelve genomen worden. Wij wensen over elk dezer zaken afzonderlijk te spreken, en hetgeen een ieder dezer dingen respectievelijk inhoudt.

Ten eerste. In het *komen* van een persoon zijn een drietal zaken op te merken.

1. Hij moet komen *van* een plaats.
2. Hij moet komen *naar* een plaats.
3. Daar moet *een zekere weg* zijn, waardoor hij van de een plaats naar een andere komt.

Op gelijke wijze moet er in de aanneming van Christus gevonden worden:

1. Een *komen* uit het koninkrijk der duisternis, waar de onderdanen door de macht Satans en het vermaak in de zonde overheerst worden. Zij moeten de beginselen, volgens welke de wereld handelt, verlaten. Zij moeten komen uit hun

eigengerechtigheid, waarmede zij eens de hemel dachten te verdienen. Zij moeten de beginselen van hun vroegere wandel en omgang verzaken.

2. En *een komen naar een nieuwe Koning*, Dien zij tevoren niet kenden. Hun leven moet een nieuw leven zijn, waarin al dingen nieuw zijn, zodat het is een leven, verborgen met Christus in God, hetwelk voor de grote menigte in een donkere wereld een mysterie of verborgenheid is. Nu krijgen zij zichzelf te bezien als blinde dwazen, die een dagelijkse lering en onderwijzing van røde hebben, daar zij anders zouden vergaan. Zij zien nu, dat God oneindig wijs is in al hetgeen Hij doet. Zij zien nu de beginselen van een ijdele wereld, uit dewelke zij eertijds leefden, als geheel waardeloos. Zij achten elke weldaad, die zij ontvangen, een vrije genade, al ware het slechts een dronk koud waters. Zij beschouwen al machten der hel en der goddelozen als niets met opzicht tot de Heere. Zij zien God in Christus als een heilig God en Die al afkering geneest. Zij krijgen waar te nemen, dat er niets in henzelf gevonden wordt, hetwelk hen ter zaligheid zal kunnen helpen wegens hun ongevoeligheid; Maar zij zien God onveranderlijk in Zijn liefde, hoewel Hij hen veel malen om hun zonden bestraft. Zij leren al dingen dezer wereld als vergankelijk beschouwen; en daarom achten zij deze zaken licht en worden zij er in hun genegenheden van losgemaakt. Maar de Raad des Heeren is gisteren, heden en tot in eeuwigheid dezelfde.

3. Wat *de weg* betreft, welke Hij houdt met de mensen tot aanneming van Christus, zeg ik, dat de Heere veel wegen heeft om Zijn volk te bekeren. Sommigen worden geroepen en toegebracht door een zware roede van beproeving en druk, welke Hij op hen legt. Sommigen door grote en vreselijke bestraffingen der consciëntie. Anderen mogen eerst een rustige blik slaan op de liefde Gods, maar des Heeren gewone wijze is door het prediken van liet Evangelie. Indien u door de prediking des Evangelies een zegen ontvangen hebt, kunt u dit aan de hand van de volgende kenmerken weten of onderscheiden, namelijk: *dat de Geest Gods door de autoriteit van het Woord uw hart heeft besneden en u begerig werd om acht te geven op het gepredikte Woord, hetzelfde toepassend op uzelf.*

a. De eerste uitwerking, die het Woord, vergezeld van de autoriteit van de Geest, op iemand heeft, is hem zijn schuld en zonde te ontdekken, en hem na die ontdekking al de bedreigingen der wet op zichzelf te doen toepassen, zo bijzonder alsof er niemand anders dan hij bestond, zodat hij aan handen en voeten gebonden is als iemand die tot de galg is veroordeeld. Hij veroordeelt zichzelf als onderhevig aan de toorn van God en al de bedreigingen tegen de zonde, vervat in de Heilige Schrift.

b. Na dezen ontdekt de Geest Gods zo iemand in het gepredikte Woord Eén, die vertoond wordt als Borg voor Hem. En dan wordt hij gewillig gemaakt om het vrije aanbod van Jezus Christus volgens de Schriften te omhelzen. Hieraan kan men zichzelf beproeven, of men al dan niet enige bate verkregen heeft door de prediking des Evangeliums en door het vrije aanbod van Jezus Christus. Is er iemand van u die begerig acht slaat op de prediking des Woords? Is u reeds ontdekt aan de verloren staat? Heeft iemand reeds de vloek der wet in Gods Woord op zichzelf leren toepassen, als zijnde in het bijzonder voor u bestemd? Ligt er iemand gebonden aan handen en voeten, die Zichzelf niet helpen kan, maar integendeel Zichzelf in alles moet veroordelen? En werd er ooit een Borg voor u ontdekt? En hebt u ooit met blijdschap Christus uren omhelzen in het aanbod van vrije genade en des Evangelies, overeenkomstig de belofte in Gods Woord?

Ten tweede. In het kopen is er iets op te merken, hetwelk met het aannemen van Christus overeenkomt.

1. Bij het kopen moet men een gezicht hebben op enige waardevolle goederen.

2. U moet zien, dat deze goederen niet de uwe zijn.
3. U moet inzien, dat het zulke goederen zijn, welke u nodig hebt, aangezien u ze anders niet kopen zult.
4. U moet met de koopman onderhandelen over de prijs der goederen, en met hem zo goed als u kunt tot een overeenstemming komen om ze uit zijn hand te verkrijgen.

Op gelijke wijze, zeg ik, moeten in de aanneming van Christus gevonden worden:

1. Een bevatting van de waarde van Jezus Christus.
2. Een overtuiging, dat u Christus mist; anders zult u Hem nooit zoeken.
3. Een gevoel, dat u Hem nodig hebt; anders zult u Hem nooit ontvangen.
4. Enige werkzaamheden en oefeningen in de ziel om Hem te bezitten en met Hem verenigd te worden, zodat u vrijmoedigheid moogt verkrijgen Hem uw Heere en Meester te noemen.

Leeft u onder een gevoel, dat u Hem nodig hebt en hetwelk u doet uitroepen: „Wat moet ik doen om zalig te worden? Ik moet U bezitten. U kan ik niet missen. Gebied mij te doen wat U wilt, ik zal tevreden zijn, als ik U maar mag vinden; want door U moet ik alleen gered worden. Wat zullen mij al dingen baten, als de verlossing mij ontbreekt?”

Beproeft dan uzelf, of er ooit een overeenkomst tussen u en Christus heeft plaats gevonden betreffende het aannemen van Hem? Hebt u nooit Christus gemist? Hebt u ooit zulk een waardij in Hem gezien, die u naar Zijn gemeenschap deed verlangen? Zag u ooit, dat u zonder Hem niet kon leven? Bent u ooit ten einde raad geweest, wat u zou doen om Hem te bezitten teneinde uw verdorvenheden ten onder te brengen en uw schuld voor u te betalen, ziende dat u niet in staat bent om daaraan te voldoen?

Ten derde. Bij het *eten* merken wij deze dingen op:

1. Daar moet een eetlust zijn.
2. Daar moet een kennen zijn, dat het eten goed is.
3. Het voedsel moet in de mond gekauwd worden om het voor de maag te bereiden.
4. Het voedsel moet ingeslikt worden, waardoor de inhoud zich met het lichaam verenigt.

Zo zal er in de aanneming van Christus een gevoel van een behoefte wezen om in de ziel een begeerte of verlangen naar Christus te verwekken. Óf als men niet durft zeggen dat er een begeerte ligt, zullen er toch in hun verstand klare overtuigingen zijn, dat Christus gepast is voor iemand, die van Hem gebruik durft te maken. En zulke zielen betuigen, dat allen gezegend zijn, die Hem de hun durven noemen; en dat allen vervloekt zijn, die Hem niet kennen. Daar wordt eveneens in de ziel een liefde gevonden, die voortdurend Christus tracht te verkrijgen. soms zien zij hun zonden en wordt hun consciëntie heftig beroerd en kennen zij hun bestraffingen. soms brengen enige lichtstralen hun consciëntie weer tot bedaren. Nu eens trachten zij zich aan een belofte vast te klemmen, dan weer denken zij, dat zulk een belofte niet voor hen is. Ten laatste begeven zij zich in de weg, waarin zij Hem het best kunnen bekomen en bezitten; en waarin zij zich met Hem kunnen voeden en Hem als hun Koning en Heere moge kennen, die hen bestuurt, regeert, leidt en Zijn wetten in hun binnenste geeft, tegen al machten van zonde en Satan, waarmede zij te kampen hebben en gekweld worden. En nadat zij Hem aangenomen hebben en Christus tot Koning in hun hart gemaakt hebben om hun verdorvenheden ten onder te brengen en Hem als de hun beschouwen, zowel voor heiligmaking als verlossing. Dan worden zij één geest met Hem, één in vereniging met Hem, zodat zij als het ware niet meer leven, maar Christus leeft in hen en het leven dat zij nu leven is een leven door het geloof des Zoons Gods.

Wat nu de redenen aangaat, waarom Christus deze drie woorden gebruikt om iemands

aannemen van Christus uit te drukken merken wij het volgende op:

a. Omdat Hij Zijn volk wil tonen, dat er onderscheiden bevindingen zijn in de aanneming van Christus. Sommigen kennen mogelijk gevoelige ontzetting uit de macht der duisternis binnen hen en kunnen door het gevoel van zonde, veroorzaakt door de hevige donderslagen der wet op hun zielen, een doordringender verlangen en levendiger begeerte naar Zijn gemeenschap hebben. Anderen weer ontvangen zulk een gezicht op de uitnemendheid en voortreffelijkheid van Christus, dat zij het zich niet kunnen indenken, wanneer er gezegd wordt, dat zij Hem zullen missen. Neen, de behoefte aan Hem, en de waardij, welke zij in Hem zien, doen hen beide smeken en schreeuwen om Hem, zodat zij zowel tijd als plaats kunnen noemen, toen zij Hem ontmoetten; en kunnen vertellen, hetgeen tussen Christus en hun zielen plaats greep, voordat zij Hem konden vastgrijpen en Hem hun Heere en Meester durfden noemen.

b. Opdat Hij moge betuigen hoe gewillig Hij is dat zij niet op een afstand zouden blijven staan.

c. Hij gebruikt al deze woorden met de bedoeling de mensen te laten zien, dat er in Zijn volk zulke oefeningen en bevindingen behoren gevonden te worden, die hen niet op lichte gronden Christus doen aannemen.

d. Opdat de mens al zijn gangen weer na mocht gaan, zowel vóór als na het aannemen van Christus en overtuigd worden van zijn zonde en tot Christus als Voorspraak vlieden om vergeving van zijn zonden te bekomen.

Om *deze aanneming van Christus* een weinig te verduidelijken, laat ons enige soorten mensen onderscheiden, die gisteren op deze markt van vrije genade geweest zijn.

In de eerste plaats is er een soort natuurlijke mensen, die vermetel genoeg geweest zijn om tot Christus in Zijn Nachtmal te komen, waarvan wij durven zeggen, dat zij nooit iets van de aanneming van Christus gekend en ondervonden hebben.

In de tweede plaats is er een ander soort mensen, die moedig durven zeggen, dat zij Christus hebben aangenomen en al hetgeen tussen Hem en hun ziel gepasseerd is, durven vertellen.

In de derde plaats zijn er mensen, die weifelen als het ware en niet durven beweren dat zij de aanneming van Christus kennen, nóch het tegendeel durven te betuigen.

1. Wat de eerste groep mensen betreft, zouden wij tot u, die natuurlijke mensen en atheïsten zijt en nochtans vermetel genoeg bent om u in deze heilige ordonnantiën te mengen, willen zeggen: erkent uw vermetelheid en betreurt uw aanmatiging om deze heilige dingen aan te raken en dit heilige Sacrament te schenden en te ontheiligen. Wees er verzekerd van, dat u uw eigen verdoemenis hebt gedronken. Maar indien het de Heere zou behagen om sommigen van u deze zonde te bren gevoelen, bidden wij u hierna uw hoop niet te verliezen, alsof u een onvergeeflijke zonde had begaan. Het vrije aanbod op Christus' markt wordt nog verkondigd voor ieder arme, ellendige zondaar, die het wenst te ontvangen. O, welk een heerlijk en verblijdend gezicht zou het wezen om goddeloze predikanten en geleerden, en hoogmoedige en hovaardige mannen in het land, grote heren en eenvoudige mensen te zien, zichzelf verdenkende en veroordelende als een volk zonder God en zonder Christus in de wereld! Er zou enige hoop wezen. Maar zolang u God nooit mist en gelooft, dat u Hem kent en bezit; en meent, dat u al uw dagen in Hem geloofd hebt en uw geloof in Hem nooit eens ontbrak en faalde, dán zeggen wij u, dat wij in dit geval voldoende bewijs hebben, dat u nooit geweten hebt, wie en wat Christus was noch wat het zeggen wil in Hem te geloven.

2. Met betrekking tot u, die durft zeggen dat u Christus hebt aangenomen en er van

verzekerd bent, tot u zeggen wij: hoe verzekerd u ook mag wezen; indien u zo vrijmoedig geweest bent om tot Zijn instelling te komen zonder een onderzoek van uw zonden en schulden en uw behoefte om vergeving van dezelve opnieuw te ontvangen; en zonder enige oefeningen van die aard, dan hebt u gedaan hetgeen een jammerlijk oordeel over uw lichamen en een grote hardheid des harten over uw zielen kan verwekken. Indien het zo met u gesteld was voordat u kwam, betreurt het misbruiken van deze heilige dingen, evenals de anderen. Leert uzelf verfoeien als walgelijk. Maar bedenkt, dat alleen vrije genade u zulke oefeningen kan schenken.

Ofschoon u zelfverzekerd bent, ziet toe, dat u niet zorgeloos leeft. Dit Avondmaal, gevierd in zulk een tijd als deze, geeft te kennen, dat de Heere een moeilijke taak op uw schouders zal leggen, die al uw kentekenen zal beproeven, of u in Christus zijt. Droom daarom niet van gemak, maar bereidt uzelf voor op allerlei beproevingen. U zult dan des te beter iedere beproeving kunnen doorstaan, die het God zal behagen op u te leggen. U behoort nauwgezet uw plichten te betrachten, opdat u anderen tot een voorbeeld van standvastige afhankelijkheid aan Christus moogt verstrekken.

3. Met betrekking tot u, die nóch durft te beweren, dat u de aanneming van Christus kent, nóch het tegendeel durft te betuigen, zullen wij het volgende spreken:

- a. Betreffende enige gronden van hoop, welke u hebt ten opzichte van het aannemen van Christus.
- b. Aangaande enige gronden van vrees, die u verhinderen tot Christus te komen.

a. Wat de grond van uw hoop aangaat, kunt u niet ontkennen, dat u een wezenlijke overtuiging van zonde en schuld vanwege de zonde hebt, en dat u uzelf niet kunt helpen door iets, hetwelk u kunt doen, ook al zou u omkomen. U durft niet ontkennen, dat u afgezien hebt van enige gerechtigheid in uzelf. U durft niet zeggen, dat u geen verschil ziet tussen onze beginselen en die van de grote massa, zodat u voor niets ter wereld veel dingen zou durven doen, welke u hèn ziet doen. U kunt niet ontkennen, of u bent veel van die zonden waarin u eertijds wandelde, ontvloden en durft nu voor geen duizend werelden te doen, hetgeen u eertijds geen zonde vond om te doen. U durft niet ontkennen, dat u uw zaligheid van niemand anders dan van Christus verwacht en dat u het Evangelie met een ander oor hoort prediken dan gewoonlijk. U kunt niet ontkennen, of u denkt onderhevig te zijn aan de vloeken van een verbroken wet en past deze vloek in het bijzonder op uzelf toe en zou daarom in een verzoende betrekking tot Christus willen staan. Hoewel u niet durft betuigen, dat u Christus werkelijk aangenomen hebt, zou u toch voor geen duizend werelden uw betrekking tot Christus willen prijsgeven. U kunt niet ontkennen, of diegenen zijn in uw schatting gelukkige mensen, die Christus bezitten en Hem de hun durven noemen en al armzalige en ellendige schepselen, die niets van Hem kennen, acht u ongelukkig. U durft niet ontkennen (hoewel u niet durft zeggen, dat er ware genade in u gevonden wordt), dat u overtuigd bent van hetgeen u verstaat van de kentekenen van genade waarover wij spreken en dat u deze in uw hart ondervindt. U durft niet ontkennen (ofschoon u niet al de afgoden in uw hart kunt ten onder brengen), dat u soms toegang tot God krijgt en vrijheid bekomt om uw afgoden te vervloeken, hen te haten en te beoorlogen. U durft niet ontkennen, dat u enige proeven en gewaarwordingen van licht mag ondervinden, welke u zozeer begeert. U durft niet ontkennen, dat overeenkomstig deze gewaarwordingen u enigszins verstaat de grote waardij in Christus. En hoewel men u de gehele wereld zou geven, het zou u geen bevrediging geven, daar u immers geen aanspraak kunt maken op een bewust aandeel in Hem. Tenslotte kunt u niet ontkennen, dat er enige oefening en werkzaamheid in uw

ziel gevonden wordt om Hem te vinden en dat u op de aangewezen wijze tracht Hem te bekomen. Welaan, dit alles is een blijk, dat u Christus aanneemt en al deze zaken dienen om het levensvonkje in uw harten levendig te houden en u te bewaren om uw pogingen niet op te geven en zijn een inleiding tot een verderen voortgang in deze zaak.

b. Wat nu de gronden van vrees betreft, die u verhinderen om tot Christus te komen, daarover merken wij op:

1°. U bent bevreesd, dat u nooit zulk een diep gevoel van uw zonde en schuld gehad hebt als vereist wordt om tot Christus te kunnen komen.

2°. U vreest, dat u nooit zulk een levendige werking van de Geest beleefd hebt als de aard van aanneming van Christus vordert.

3°. U kunt niet geloven, dat u Hem aangenomen hebt, omdat u denkt dat niettegenstaande al hetgeen tegen u gedreigd wordt en al hetgeen u kunt doen, er nog steeds één oude overheersende zonde blijft, die naar uw mening nog niet gedood is. Die acht u onbestaanbaar met de genade des geloofs.

Om deze twijfelingen te beantwoorden, overweeg het volgende:

1. Dat met betrekking tot het gevoel van uw zonde, God niet iedereen dezelfde mate van werkingen schenkt. Sommigen geeft Hij een dieper gevoel van zonde en anderen minder, overeenkomstig de onderscheiden bezigheden, waartoe Hij hen roept. Sommigen roept Hij tot het werk der ambtelijke bediening, en dezen behoeven een diepere bevinding. Want veel zielen zijn aan hun zorg toevertrouwd, van welke taak zij rekenschap zullen moeten afleggen. Zij moeten de twijfelingen van velen opklaren, en moeten geoefend worden teneinde bekwaam gemaakt te worden voor hun ambt.

2. Anderen kennen niet zo 'n diep gevoel van hun zonden vanwege de omgeving, waarin zij leven. Werden sommigen even diep geoefend als anderen, dan zouden de mensen, die bij hen wonen, hen voor volslagen krankzinnig aanzien; zij zouden hen niet kunnen verdragen en Gods Naam zou door deze atheïsten ontheiligd worden. Maar wat het gevoel der zonde betreft, vraag ik u, of u er ooit zó veel van gevoeld hebt, dat het u bracht tot een vernedering en verfoeien van uzelf? Bent u ertoe gebracht om niemand ter wereld zo laag, ellendig en walgelijk te beschouwen als uzelf? Bent u er toe gekomen om uzelf wegens uw vuilheid te verfoeien en te verafschuwen? Hebt u leren bekennen, dat er bijna geen zonde op de aardbodem is, waaraan u niet schuldig bent; tenminste dat er geen zonde bestaat, of u vindt de wortel er van in uw hart. En dat er niets geweest is, dat de zonde in u bewaarde voor een uitbreken in de walgelijkste van al uitbrekingen in de wereld dan de goede hand Gods, Die zulks belette? En daarom mag u de Heere danken, dat u niet uitgebroken bent. Geen eer en dank aan uzelf, dat u niet één van de walgelijkste mensen bent, die ooit in de zonde zijn uitgebroken. Want u zou zo goddeloos geweest zijn, indien de Heere u, evenals zovelen aan uzelf had overgegeven. Menige belijder heeft het nooit zover gebracht om zichzelf te verfoeien. Wanneer zovelen het hoofd nog trots opsteken en met een uitdagende houding als het ware de neus nog in de wind steken, doet zulks ons vrezen, dat zij nog nooit geweten hebben wat het is om zichzelf vanwege de zonde te verafschuwen en te verfoeien. Ontstond er in uw hart, na die overtuiging van zonde en die verfoeiing van dezelve, een hoge achting voor Jezus Christus? Werd u niet bewerkt om u aan Hem naar Zijn welbehagen over te geven, opdat Hij Koning in u zou zijn en uw zinnelijke lusten en verdorvenheden zou ten onder brengen? En nu leert u de heilige Wet Gods hoogachten en beschouwt haar heilig, rechtvaardig en goed, ja waardig om naar te leven. Bent u bevreesd om God te krenken door Zijn heilige Wet te schenden?

Nu, al deze zaken zijn bewijzen, dat iemand Christus aanneemt:

a. overtuigd te worden, dat u werkelijk door het breken der wet schuldig bevonden

- wordt en daarom onderworpen wordt aan de toorn van God.
- b. Om daarna te vlieden tot Christus als een Toevlucht.
 - c. Om vervolgens de Wet tot een regel uws levens te stellen.

Maar nu ontbreekt u de kennis van die inlijvende gemeenschap en vereniging met Hem, waarvan wij reeds gesproken hebben als zijnde vervat in het derde woord „eten”, wanneer de ziel komt tot Christus, hetwelk is *Christus toe te eigenen door een vereniging met Hem*. Dit houdt het volgende in:

Ten eerste geeft de Heere Zijn volk dit voorrecht door de Geest der onderscheiding, waardoor zij al werkingen en bewegingen in hun hart verstaan en Christus gelovig aannemen. Terwijl een Goddelijk bevel hun ook de grond van de aanneming van Christus te kennen geeft.

In de tweede plaats krijgen sommigen de kennis van deze vereniging met Christus doordat het hen opgeklaard wordt welke kenmerken van genade zij levendig en krachtig in hun hart bevinden. Hoewel de ziel niet al kentekenen van genade, die in hem gevonden worden, kan opklaren, kunnen zij toch niet langer hun aandeel in Christus ontkennen. Want indien u slechts kunt getuigen, dat één kenmerk van genade krachtig in u gevonden wordt en indien u er zeker van bent, dat de Geest Gods het een zaligmakend kenteken van genade noemt, mag u door dat éne kenmerk aanspraak maken op uw aandeel in Christus. Gesteld, dat het slechts *de liefde tot de broederen was*, welke duidelijk in u verklaard wordt, dan zou u door dit éne kenteken iemand blijken te wezen, die van de dood tot het leven is overgegaan. Nochtans zouden wij wensen, dat al kenmerken van genade in het hart van het volk Gods werden opgeklaard.

Een derde wijze, waarop zielen tot de kennis van hun aandeel in Christus en vereniging met Hem mogen geraken, zodat zij met vertrouwen kunnen zeggen, *dat Christus hun God is*, geschiedt door de kracht en het getuigenis van de Geest, Die mede getuigenis geeft in en met hun geest. Nu werkt de Geest Gods op velerlei wijze. Het is de Geest, Die de mens zowel overtuigt van zonde en hem dezelve doet betreuren als met de geest van Zijn volk getuigt, dat zij kinderen Gods zijn. Bovendien verlicht Hij hun verstand, opdat zij kunnen weten en onderscheiden welke kentekenen van genade in hen gevonden worden, die hun vereniging met Christus te kennen geven. Dan schenkt Hij een belofte, welke van toepassing is op hun vereniging met Hem. Hij Zelf opent en ontvouwt die belofte en verwekt in hen een levendigheid. Hij laat de belofte op een levendige wijze op hen inwerken, waarbij er geen plaats meer is voor enige tegenwerping. De Geest verwekt in de ziel een innerlijk ontzag, een trilling, maakt de ziel gaande en doet ze de belofte omhelzen en met blijdschap ontvangen. Hij doet ze de waarheid ervan geloven en op zichzelf toepassen. Door welke verbintenis de ziel gebracht wordt tot een hemelse en onuitsprekelijke vreugde; de grootste vreugde, welke een ziel hier in de tijd kan smaken.

Om te besluiten, slechts weinigen kunnen tot zulke edele en heerlijke getuigenissen als deze geraken. Toch mag een ieder, die niet zo ver komt, zijn aandeel in Christus niet loochenen. Ik zei, indien u enige werkzaamheden in uw ziel kunt ontdekken, welke leiden om in Hem te geloven; en indien in uw ziel enig kenteken van genade opgeklaard wordt, hetwelk de Geest Gods een kenmerk van genade noemt, maar u toch niet durft zeggen dat u het ware geloof bezit, en dat er een vereniging tussen u en Christus is, omdat er een overheersende zonde in u leeft, ... dan geef ik het aan uw overweging over, onder verwijzing naar de apostel Paulus, dat die ook niet al zonde in hem ten onder kon brengen. Nochtans was dit een last voor hem en hij voerde strijd in zijn leden, maar erkende hij zijn oprechtheid en aandeel in Jezus Christus. Zo mag u ook doen. Indien die zonde uw last geworden is en u kunt zeggen, dat u ze betreurt en er

tegen strijdt en ze dagelijks aan de Koning voorlegt; niettegenstaande die zonde steeds in u blijft als een sterke vesting, mag u nochtans in oprechtheid uw aandeel in Christus niet ontkennen.

Wij wensen er niets meer aan toe te voegen, maar laten het over aan de Geest Gods alleen, Wie het enkel toekomt, om u onder al uw twijfelingen en slingeren te bevestigen en te versterken. Mocht u begerig zijn naar de Geest Gods en wacht u ervoor iets te doen, hetgeen Hem bedroeft en smart, want alleen de Geest des Heeren kan al uw bezwaren oplossen.

4. De ware verootmoediging I

„En zij zeide: Ja Heere, maar de hondkens eten ook van de brokskens, die er vallen van de tafel huns heren” Matthéüs 15: 27.

Het is een zaak van groot gewicht, die deze vrouw komt na te jagen, wanneer zij zich op God verlaat en Hem te midden van veel moeiten en zorgen aldus toespreekt. Mocht het een ontmoediging voor haar wezen, wanneer Christus zwijgt; als de Heere Zijn mond komt te openen, wordt Zijn antwoord erger dan Zijn stilzwijgen. „Het is niet betamelijk”, zegt Hij, „het brood der kinderen te nemen, en de hondkens voor te werpen.” Nochtans geeft dit antwoord haar een grotere bekwaamheid, om nu met kracht door te zetten, dewijl zij hier enige voet krijgt.

Christus deelt haar mede, dat zij een hondke was. „Dat moet ik toestemmen, Heere; ik kan zulks niet ontkennen; evenwel mag ik als zo'n hondke een brokske verwachten. Indien ik maar in enige betrekking tot U mag staan, welke dan ook, dan is het goed.”

Zij is tevreden. Christus noemt haar een hondken en zij zegt: „De hondkens mogen eten van de brokskens.” Zij stemt toe alles wat Hij zegt en nochtans bereikt zij haar doel.

Eerste lering.

De ware verootmoediging spreekt Christus Jezus niet tegen, maar stemt lieflijk toe en onderwerpt zich aan Hem.

Deze arme vrouw weerspreekt Christus niet. Maar wanneer Hij haar een hondke noemt, stemt zij dit volmondig toe. Ook erkent zij, dat er velen zijn, die het waardiger waren om aan de tafel geplaatst te worden dan zij; nochtans wil zij wachten op een kruimel en een brokske, welke even doeltreffend zijn als een groot stuk brood.

Bij het spreken over deze lering wensen wij te overdenken:

- I. Valse of geveinsde ootmoed, en in welke gevallen deze nederigheid Christus weerspreekt.
- II. Ware ootmoed en in welke gevallen deze zich aan God lieflijk komt te onderwerpen.
- III. Enige eigenschappen van de ware ootmoed.
- IV. De voordelen van degenen, welke haar bezitten.

I. De eerste zaak, waarover wij wensen te handelen, is geveinsde nederigheid.

Een valse ootmoed vervalt immers in één van deze twee uitersten. Zij is óf ten *eerste* té nederig, dat is lager dan God zulks wil. Óf ten *tweede* hoger dan God wenst; hoger dan voor Hem kan bestaan.

Ten eerste. Geveinsde nederigheid gaat lager dan God zulks wil in de volgende opzichten:

1. Geveinsde ootmoed onderwerpt zaken aan God, die niet onderworpen kunnen worden, alvorens zij een werkelijk aanzijn hebben. Bijvoorbeeld, de Heere eist geen onderwerping van iemand over zijn eeuwige staat voordat deze tot enige openbaring is gekomen. En zijn velen van u die het aan God willen overlaten of u te zaligen of te verdoemen. Dit is geveinsde en valse nederigheid, omdat de Heere nadrukkelijk het tegenovergestelde heeft laten verkondigen. Zolang een mens niet daadwerkelijk in de hel geworpen is, moet hij gedwongen worden om tot de Heere te gaan. God zal zulk een

nederigheid niet op prijs stellen.

2. Valse ootmoed geeft de Heere een vrijheid, (terwijl Hij geen vrijheid laat) om hen te zaligen of zij geloven of niet. „Wij weten”, zeggen de zodanigen, „dat de mens moet geloven. Maar Hij kan ons in elke weg zalig maken. Hij kan de mens zowel zonder als met geloof in de hemel brengen.” Als ge u verbeeldt, dat de Heere de mens kan zaligen zonder geloof, dan vergist ge u grotelijks. „Hij, die niet gelooft, zal het leven niet zien. Zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien.” Dit is een voldoende bewijs.

3. Door geveinsde nederigheid stelt een mens zichzelf beneden het bereik van vrije genade. Wanneer iemand zózeer op zijn schuld neerziet, dat hij zichzelf beneden de vrije genade Gods waant. Hoewel hij nog niet zal zeggen, dat hij de zonde tegen de Heiligen Geest bedreven heeft, meent hij toch dat de Heere zijn zonde niet vergeven kan. Het is een grote zonde zulks te denken, wanneer de Heere gezegd heeft: „Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden.” Zó weerspreekt de geveinsde ootmoed het ganse plan Gods in het Verbond der Genade.

4. Geveinsde ootmoed is meer bezorgd voor de ere Gods dan de Heere ooit Zelf was. Het is een eigenaardige ootmoed, wanneer iemand zou zeggen: „Ik geloof, dat het inbreuk zou maken op de heiligheid Gods om mij genade te bewijzen. Hij moge Zich verwaardigen om barmhartigheid te betonen aan wie Hij wil, maar Hij kan mij geen vergeving schenken.” Dit is een vreemde zaak. Waar bemoeit ge u mee, welk een inbreuk het zou maken op Zijn heiligheid, daar Hij verklaard heeft, dat Hij een Rantsoen gevonden heeft? En wilt u wijzer zijn dan Hij? Deze nederigheid zal nooit bij Hem in aanmerking komen. Het is ons genoeg, dat Hij de wereld heeft doen verkondigen: „Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken ik Mijn welbehagen heb. Hoort Hem!” ‘Ik zal Mijzelf in Mijzelf voldoen. Vermoei uw hoofd hier niet mee. Ik ben voldaan’.

5. Het vijfde geval, waarin de valse nederigheid lager gaat dan God toestaat is, wanneer ze het onbescheiden acht om geringe zaken in Gods hand te leggen. Velen rekenen het onbescheiden te zijn om op zekere tijd de Heere te bidden hun hoofdpijn te genezen, welke hen ongeschikt maakt om de prediking des Woords te horen; of om uw zwakke hart te ondersteunen, hetwelk u belet van het Woord te profiteren. Dit is de ootmoed van de duivel, want de Heere telt al de haren uws hoofds. Sommigen achten het onbescheiden om een maat meel van God te verzoeken of een jas, om in deze tijd hun rug te dekken. Terwijl Hij bevolen heeft uw begeerten in alles bekend te laten worden bij God van uw zaligheid af tot uw schoenriem toe.

6. Geveinsde nederigheid acht het onbescheiden om dikwijls tot God te komen over één en dezelfde zaak. Deze ootmoedig botst met de Majesteit Gods. Dit is het geval met velen onzer. U hebt God dikwijls gezegd, wat u bent. U hebt veel avondmaalsvieringen bijgewoond en nochtans bent u niet beter geworden. U bent dikwijls met één en dezelfde zaak gekomen, en u schaamt u opnieuw tot Hem te komen. Maar in dit opzicht bent u al te nederig. Ik zou wenschen, dat u beschaamd waart, dat u niet telkens weer om dezelfde zaak gekomen bent. Acht het nimmer onbescheiden tot Hem te komen, hoewel de wereld zo mag denken, dewijl Hij de ene broeder geboden heeft de andere broeder te vergeven, zelfs tot zeventig maal zeven toe op één dag, O, hoeveel te meer zal de grote God des hemels ons vergeven! Daarom is zulk een nederigheid lager dan God ooit toestond. U bent beschaamd om over uw zondige toestand, waarover u zo dikwijls hebt besproken, opnieuw te spreken. Maar waarlijk, u moet daarmee opnieuw tot Hem gaan, of anders zult u erger doen. Want geen van uw wegen zijn voor Hem verborgen. U meent, dat het een kind Gods zou beledigen om zo dikwijls tot hem te komen. Maar de Heere zal oneindig meer verdragen dan enig kind

Gods. Hoewel deze dingen wonderlijk zijn in onze ogen, zijn zij nochtans niet zo in Zijn ogen.

Nu, deze zijn de gevallen, waarin de nederigheid *lager* gaat dan God het ooit wilde.

Ten tweede beschouwen wij het geval, waarin de ootmoed *hoger* stijgt dan God het ooit toestaat.

1. Valse nederigheid gaat hoger dan voor God kan bestaan, wanneer men weigert in Gods gemeenschap te verkeren. Dit geschiedt, wanneer de mens naar enige geschiktheid in zichzelf zoekt, voordat hij zich met Christus durft in te laten. Zo'n mens zou wel tot Hem durven komen, indien hij zijn hart verbroken en verbrijzeld kon maken naar zijn wens indien hij voor zijn zonden boete kon doen. Maar dit is God weerspreken, want Hij eist om te komen zonder geld en zonder prijs. O, hoe velen hoort men zeggen: „Indien ik maar die mate van smart over mijn overtredingen gevoelde”, d.w.z. ‘ik wil niet onvoorwaardelijk tot Hem komen’. Maar indien u geen anderen weg inslaat, zo zult u niets dan Zijn vloek en ongenoegen ondervinden. U acht het vreemd, wanneer een ziel zich tot Christus wendt, die niets heeft om aan te bieden; Maar u kunt er verzekerd van zijn, dat dit de enige weg is; want zo u enige geschiktheid als voorwaarde stelt, bederft u ganselijk de markt van vrije genade.

2. Geveinsde nederigheid wil niet onvoorwaardelijk in Christus' gemeenschap verkeren. Zij zegt: „Hij kan barmhartigheid bewijzen aan iedere andere zondaar, maar niet aan iemand, zoals ik ben. Ik weet, dat Hij zondaren kan vergeven, maar ik kan niet zeggen of hij iemand, zoals ik ben, vergiffenis wil schenken.” Geveinsde ootmoed spreekt: „Er is niets, hetgeen mij zo kwelt, dan om tot Hem in zulk een toestand als waarin ik verkeer, te gaan.” Wanneer u aldus spreekt is dit voorwaar een teken, dat u weinig weet van de verhouding tussen u en Hem. Maar bedenkt, welk een afstand er bestaat tussen u, het schepsel, en God; en tussen zonde en vrije genade. De moeilijkheid hier is om God tot de mens te doen afdalen, aangezien er zulk een oneindige afstand tussen hen bestaat. Maar daar is niet zulk een wanverhouding tussen uw zonde en de zonde van iemand anders, als er bestaat tussen God en het schepsel. Maar heeft vrije genade zich verwaardigd om iemands zonde te vergeven, zo is het gevaar geweken, zodat uw nederigheid hoogmoedige ootmoed is, omdat u niet onvoorwaardelijk in Zijn gemeenschap wilt verkeren. U durft wel om vergiffenis van één zonde tot Hem te komen, als het slechts een slechte gedachte of zo iets was. Maar u durft het niet bestaan om de vergiffenis van een grote zonde tot Hem te naderen. Dit is een eigenaardige onwetendheid. U meent, dat u tot Hem zou gaan, indien u als ik was. Maar als u wist, wat ik ben en ik wist, wat u bent, zou u zien, dat er niet zulk een wanverhouding tussen onze zonden en die van anderen bestaat als er is tussen God en de geringste zonde, die ooit enig mens bedreven heeft. Maar weet, dat zo God Zich neerbuigt om iemands zonden te vergeven, het gevaar dan voorbij is, want uw zonde gaat de zonde van iemand anders niet zo ver te boven als de Heere verwijderd is van het schepsel. Maar aangezien vrije genade zich verwaardigd heeft om iemands zonde te vergeven, dan mag ge, als u de moed hebt om vergiffenis van één ijdel woord te vragen, het ook wagen om vergeving te smaken over dronkenschap, verbondsbreuk, ja van elke zonde. Geen zonde kan in de weg staan, omdat de wanverhouding is tussen zonde en genade, en niet tussen genade en zulk een bijzondere zonde. De toorn is geweken, aangezien God Zich in deze zaak neergebogen heeft. Een grotere moeilijkheid is hoe Hij Immanuël, God met ons, wordt.

3. Deze valse nederigheid weersprekt God omtrent zonde na de bekering. Eerst was zij tevreden om onvoorwaardelijk in Zijn gemeenschap te verkeren. Maar wat betreft de zonde na de bekering wil zij zulks niet om opnieuw vergiffenis te bekomen en Hem aan

te kopen. Dit is hoogmoedige nederigheid. Velen denken, wanneer zij eerst tot Christus komen om Hem aan te nemen, dat zij Hem onvoorwaardelijk op Zijn eigen voorwaarden moeten aannemen. Maar later, zo menen zij, kunnen zij niet komen, tenzij zij een bepaalde genade bezitten. „Zou u willen, dat ik tot God ging?” Zo spreken zij, „in zulk een gestalte, alvorens mijn hart vernederd wordt?” Doch arme dwazen, u mag gaan in welke weg u wilt. Zijn niet al uw herhaalde handelingen van geloof, berouw, enz. van God, volstrekt van God? En daarom moet u in Zijn gemeenschap zijn zowel voor berouw en een verbroken hart als voor de vergeving van zonde. U moet onvoorwaardelijk tot Hem komen evenals toen u Hem eerst hebt aangenomen. Het is waar, u behoorde in een betere geestelijke gestalte te verkeren. Toch moet u altijd tot Hem komen en met Hem verkeren zowel voor nieuwe als oude schuld. Ik stem toe, dat het plicht is om in een tijd als deze een goede geestesgestalte te zoeken. Maar indien u ze niet kunt bekomen, moet u al uw bekommernissen op Hem werpen, want Hij zorgt voor u.

4. Deze valse nederigheid wil niet erkennen, dat kruimels wezenlijk brood zijn. Omdat zij geen bijzondere gemeenschap gesmaakt hebben als anderen, omdat er iets is, hetwelk zij nooit ontvangen hebben, omdat zij nooit een kennelijke gebedsverhooring of een kennelijke tegenwoordigheid ondervonden hebben, verwerpen zij al hetgeen zij ervaren hebben. Inderdaad zeer hoogmoedig. U acht het niets om met overtuigingen in uw hart in een verbroken toestand te verkeren. Maar bedenkt dan, dat dit een verkeerde ootmoed is. U telt het weinig, als u Christus een kostbaar juweel acht. U rekent het niet, als uw begeerte naar Hem uitgaat. Maar ik acht dat groot te zijn. U hecht er geen waarde aan, wanneer u al Zijn geboden recht acht en dat u op kleine en grote merkt. O, wat is uw nederigheid ellendig, aangezien de Schrift zegt dat diegenen „niet beschaamd zullen worden, die merken op al Zijn geboden.” Deze kruimkens zijn wezenlijk brood zowel als grote broden. De vrouw uit onze tekst was voorzichtig en wijs. Zij kon met kruimels gevoed worden totdat zij meer ontving.

5. Deze nederigheid, welke te hoog is, wil de een of andere belofte voor God laten vallen en uitzonderen, op voorwaarde, dat Hij andere beloften zal vervullen, welke van groter gewicht zijn. Maar dit is een vervloekte nederigheid. Ik denk zeker, dat er thans velen gevonden worden, die al hun dagen geen gezondheid voor hun lichamen noch het leven van hun vrouwen en kinderen zouden zoeken, mits Hij maar hun zielen redde en hen bewaarde voor de moeiten van deze boze tijd. En dacht gij, dat het billijk was, om zulke grenzen te stellen aan de vrije goedheid en heilige majesteit Gods, Die mildelijk geeft volgens Zijn eigen Woord? Stelt de Heere zulke grenzen voor u? Nee, Hij staat u toe uw zaligheid, uw gezondheid en de gezondheid van u kinderen met voedsel en kleding voor u en hen te verzoeken en iedere andere zaak, die voor uw welzijn kan dienen. Het volk van God acht het een bijzondere deugd, wanneer alles Hem onderworpen is, behalve hun zaligheid. Ik stem toe, dat het goed is, indien de Heere deze dingen van uw hand eist. In dat geval moet u alles aan Hem onderwerpen. Maar wanneer Hij u dit niet opzettelijk oplegt, moet u Hem aan Zijn belofte houden. Heeft Hij niet beloofd, dat uw brood en uw water gewis zullen zijn? U mag zulks van Hem verzoeken.

II. Gaan wij thans over om te spreken over de ware ootmoed.

1°. Ware nederigheid onderwerpt zich aan God in al de beschuldigingen van zonde. Laat God een mens ten laste leggen, wat Hij wil, ware nederigheid stemt het alles toe. Wanneer Hij zo'n ziel *een hond* noemt, dan belijdt zij: „Het is waar, Heere; die naam wordt mij terecht gegeven; mijn afkomst is boos en goddeloos en zelf ben ik nog slechter, en ben schuldig aan de zaken, die opgesomd worden.” Aldus erkent ware

nederigheid dit alles. Indien er iets in de weg staat, wanneer u Hem nadert aan Zijn tafel en u kunt niet onderscheiden, of het zonde zij of niet, zo houdt het voor zonde en berust er nimmer in.

2°. Wanneer God een ziel beschuldigt van verdorvenheid des harten, dan stemt ware ootmoed dit toe. God zegt: „U hebt een boos hart!” De ziel moet dit beamen. „Niettegenstaande al moeite, die Ik genomen heb, zult ge u wellicht niet beteren!” „Uw hart is nog steeds geneigd tot het kwade als weleer.” Ware nederigheid stemt al beschuldigingen van verdorvenheid toe, die tegen de ziel ingebracht worden.

3°. Ware nederigheid voegt zich naar God wat betreft het middel voor de vergeving van zonde en hulp tegen de macht der zonde. Ware ootmoed acht het geen hoogmoed om zich te onderwerpen aan de rechtvaardigheid Gods; zij is het met God eens aangaande het middel, dat Hij beschikt heeft voor de schuld der zonde en de heerschappij daarvan. Zo'n ziel stemt toe, dat zij een slaaf is van menige zinnelijke lusten; ja, een grote dwaas. Maar zij belijdt meer ... zij zal belijden, dat Christus „geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing” Mijn vlees en mijn hart bezwijken, het is waar, maar „God is de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid” Dat is waar.

Indien God zegt: „In Mijn Zoon is het leven”, is ware nederigheid aanstonds bereid te erkennen: „Ja, Heere, ik zal het leven ontvangen!”

Indien Hij zegt: „Daar is geen andere weg om de verdorvenheid te vernietigen dan om in Christus te blijven” zo spreekt de ware ootmoed: „Ik zal Hem aankleven gelijk de ranken in de wijnstok blijven.”

Als de Heere zegt: „Er is een Fontein geopend voor het huis Davids tegen de zonde en tegen de onreinheid.” Ware nederigheid grijpt dit middel aan als het enige middel om de verdorvenheid te niet te doen.

4°. Ware ootmoed berust in Gods doen. Indien de Heere enige zaak, die op het ogenblik begeerd wordt, niet wil geven, zo laat een ootmoedige ziel de Heere vrij in Zijn doen. Deze vrouw was een voorbeeld van ware nederigheid; een voorbeeld om na te volgen.

„U bent een hond.”

„Dat erken ik”, zo spreekt zij, „ik ben een vuile hond.”

„U behoort niet tot de Mijnen.”

„Dat belijdt ik”, zegt de vrouw, „en ik ben niet waard om één der Uwen genoemd te worden. Dat is waar Heere, maar wij moeten zo niet scheiden. Ik wil wachten totdat ik Gods oogmerk bereikt heb.” Hetwelk was om zondaren te verlossen. Al Zijn harde woorden waren nimmer om een zondaar te verstooien, maar om hun begeerten te verlevendigen en hen dichter bij Hem te brengen. Aldus onderwerpt de ware ootmoed zich altijd aan hetgeen God zegt, hoewel het smartelijk zal zijn, wanneer niet meer ontvangen wordt. Bedenkt dat ware nederigheid veeltijds gekenmerkt wordt door deze twee zaken:

a. Zij zal het wezenlijke, de kern van het leven en de vrede nemen, namelijk Christus, en nochtans steeds klagen over het gemis van deze gemeenschap, deze kostelijke zaken, met welke Hij gewoon is Zijn volk te bedelen. Toch zal zij zich vertroosten, wanneer zij zich bevindt onder de veroordeling vanwege de zonde. Zij ziet Christus als de wezenlijke Schat en beschouwt Hem als de Kern van het leven en de vrede en al genade. Al ligt bij zulke zielen, die de ware nederigheid betrachten, de vrede Gods in het hart en zullen zij deze beoefenen, nochtans smart het hun, dat de liefde Gods niet overvloediger in hun hart is uitgestort, dat zij niet kennelijker Zijn

tegenwoordigheid smaken en gevoeliger gebedsverhoring ondervinden. Maar deze zaken zijn geen voedsel; het zijn prachtige ringen en juwelen, doch zij kunnen niet gegeten worden. Zij zijn goed en heerlijk, maar een mens kan er het leven niet bij houden. Hij Zelf is hun spijs en is alles in allen voor hen.

b. Ware nederigheid neemt hetgeen wezenlijk is en nochtans weet zij, dat zij veel dingen mist. Zij zal altijd treuren en klagen over gebrek aan andere onontbeerlijke zaken. Ware ootmoed prijst God en verfoeit zichzelf nochtans om hetgeen de mens gedaan heeft. Zij zal zeer ootmoedig zijn en zich laag aanstellen, omdat zij geen berouw, zelfverfoeiing en veroordeling vanwege de zonde in haar hart kan verwekken. Zo'n ziel verfoeit zichzelf omdat zij niet kan liefhebben en dankbaar uit Gods hand aanvaarden kan, al hetgeen Hij haar uit liefde komt te schenken. Hoe graag zou zij meer liefde bezitten! En hoewel het hart niet is als men het graag zou willen en zoals het zou behoren, niettemin zal men dankbaar moeten erkennen, dat God hem er toe gebracht heeft om het hart aan Hem en Zijn heilige Wet op te offeren. Maar evenwel smart het zijn ziel, dat hij geen feitelijke gehoorzaamheid aan al Zijn geboden betrachten kan. Evenwel zal hij de Heere prijzen voor al hetgeen hem geschonken is, totdat hij meer moge ontvangen, wanneer hij ziet, dat de Heere het als een kenteken van Zijn liefde heeft gesteld om te mogen merken op al Zijn geboden. Sommigen wordt het vergund om aan des Konings tafel te staan en sommigen om hun bete met Hem in de schotel te mogen indopen; terwijl anderen aan een bijtafel gezet worden met een stukske droog brood. Maar allen worden gevoed met hetzelfde wezenlijke brood zowel hij, die de kruimels ontvangt als degene, die aan de tafel zit.

5°. Ware nederigheid aanvaardt een zaak in de belofte alleen en laat de vervulling ervan over aan Gods eigen tijd. Wanneer de ware ootmoed een belofte ontvangt, zal ze zich er tevreden op verlaten. Het is Godverheerlijkend en Hem welbehagelijk, als een ziel zich vastklemt aan de belofte en aandachtig luistert naar Zijn Woord. Ware ootmoed onderwerpt zich aan God. Indien Hij zo'n ziel een woord komt te schenken om haar te verlossen. Zo laat zij Hem doen, wat Hem goed dunkt. Wanneer Hij haar de belofte geeft, dat Hij de heerschappij over een bepaalde zinnelijke lust of afgod zal verbreken, dan laat zo'n ziel het aan de Heere over om te doen, wat Hij wil. Hoewel er een verlangen is om van de heerschappij van zo'n zinnelijke lust verlost te worden, zal zo'n ziel toch niet zeggen, dat zij op dit ogenblik er van bevrijd wil worden of anders nooit meer de vervulling van die belofte verwachten. U moet de Heere niet aan een bepaalde tijd binden. U moet de Heilige Israëls geen perk stellen. Hij heeft gezegd: „Het zal den rechtvaardige wel gaan.” En „De voet des goddelozen zal wankelen te zijner tijd.” Wacht dan, het zal vervuld worden; wat de Heere gesproken heeft, zal gewis geschieden.

6°. Ware nederigheid durft de vervulling van de belofte niet helpen bevorderen dan in de weg, welke de Heere vergund heeft. Indien de Heere een onvoorwaardelijke plicht oplegt, durft zij met God hierover niet te twisten, welk kruis of welke moeite ook moge volgen. Zij heeft meer te doen met de wegneming van de toorn dan met de druk van het kruis. Zij aanvaardt Hem als het enige middel, terwijl geveinsde ootmoed het kruis zou willen afwerpen en een andere weg inslaan. Maar ware nederigheid pleegt te wachten, want zij verwacht nog steeds het goede uit 's Heeren hand. Indien Hij mij beveelt zulk een avondmaalsviering bij te wonen, moet ik gaan, hoewel ik er een gestalte voor nodig heb. Hoewel ik in geen goede gestalte ben, moet ik nochtans niet van de dis afblijven; want waar is een goede gestalte te verkrijgen indien men niet in Zijn weg is? Ware nederigheid durft geen zondige weg in te slaan om Gods belofte te verkrijgen, noch

durft zij zich te begeven in iets, dat niet van God geboden is.

7°. Ware ootmoed onderwerpt zich hierin aan God, dat zij haar eigen zaken eerder prijsgeeft dan die van God. Daarom zal zij, wanneer haar eigen belangen en die van God in het geding komen, haar eigen belangen laten vallen. Er is bijvoorbeeld een zaak, waardoor ik, als ik ze doe, zondig. Doe ik het niet, dan zal ik moeten lijden. Dan zal ik liever lijden en verdrukt worden dan te zondigen. Want er is maar lijden aan de een zijde, maar er is zondigen aan de andere kant. Ware nederigheid zal liever haar lichaam dan haar ziel op 't spel zetten en in dit opzicht onderwerpt zij zich aan God, want God acht de ziel het meest. Neemt dit voorbeeld als een bewijs: God sneed Job zijn kinderen en al zijn werelds vermogen af; ja, alles wat hij bezat, opdat hij een weinig meer genade mocht ontvangen. O, hoe menigmaal verdrukt de Heere een mens zwaar in zijn lichaam, belangen en goederen om zijn genade te vermeerderen!

III. De derde zaak waarover wij zouden handelen, zijn de eigenschappen van de ware ootmoed.

1°. hoewel ware nederigheid allermorzaamst en gelaten is, kenmerkt zij zich nochtans door een grote schranderheid en wijsheid om alles te aanvaarden, hetgeen God zegt of doet voor Zijn volk. Zij onderscheidt, dat God hierbij de bedoeling heeft om te redden en niet om Zijn volk te vernietigen. Zij vat alles wat God doet op, om Zijn volk naar Hem te leiden en niet om hen van Hem te verwijderen.

2°. Ware nederigheid kenmerkt zich door een wijsheid, om onderscheid te maken tussen geestelijke waarheden en die, welke canoniek genoemd worden. Ieder woord van de Schrift, op zichzelf genomen, is niet canoniek, bijvoorbeeld: „Ik zal u niet meer verlossen”, terwijl de Heere hen daarentegen menigmaal nadien verlost heeft. Eveneens: „Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls.” Kunnen deze waarheden letterlijk canoniek genoemd worden? Dan moeten zij met andere Schriftuurplaatsen overeenstemmen en met de overeenstemming des geloofs. Alleen dan kan een woord der Schrift canoniek genoemd worden.

3°. Ware ootmoed kenmerkt zich door een wijsheid om de zonde te aanvaarden als het ergste kwaad in de wereld; en dan vertoont zij de grootste liefde jegens God in al Zijn handelingen en de grootste liefdeloosheid tegenover zichzelf in al de gevallen waarover wij gesproken hebben. Ware nederigheid geeft een goede verklaring van alles wat God doet of zegt. Indien zij één bepaalde waarheid niet ontwarren of logenstraffen kan, zal zij zich wenden tot een andere, die betrekking heeft op de soevereiniteit Gods. Zij heeft steeds minzame gedachten van God. Wanneer zij geen overeenstemming kan zien tussen een bepaalde belofte en wat Hij schijnt te zeggen in een bijzonder geval; of hoe zulk een bepaald werk tot stand zal worden gebracht wel aan, in zo'n geval wendt de nederigheid zich tot de een of andere waarheid, welke absoluut is, als wonderlijk in zijn ogen. Nochtans zo is het niet bij Hem. Laat Hem doen wat Hem behaagt; want het ligt in Zijn macht. Dan gaat steeds het oprechte geloof gepaard met de ware ootmoed. Zij durft niet in twijfel te trekken, hetgeen Hij in Zijn Woord gesproken heeft. Hij spreekt, dat Hij benauwd was in al de benauwdheden Zijns volks. En toch kan de hele wereld dit niet verklaren. Hij heeft gesproken, dat Hij Zijn volk zal verlossen en dat Hij hen zal helpen in het aanbreken van de morgenstond. Ware ootmoed durft deze dingen niet te betwijfelen, aangezien hetgeen Hij gezegd heeft, zo zal het zijn. Hoewel Hij hen intussen verplettert in een plaatse der draken en zij de goddeboze zich zien uitbreiden als een groene inlandse boom.

4°. Ware nederigheid durft geen van Zijn bevelen te betwisten, wier wil een wet is, een recht, hetwelk geen soevereine macht op aarde toebehoort. Ware ootmoed durft geen weerstand te bieden aan Zijn bevelen. Maar indien Hij beveelt en gelast in Zijn Naam dat iemand die zijn nood ziet, in Zijn Zoon zal geloven, zo moet zij dat ook doen. Hij gebiedt de mens, die deze dag zijn afgoden brengt om door de dood van Christus te worden vernietigd, Zijn Avondmaal te gebruiken als een zegel van de vergeving zijner zonden en als een zegel van al de beloften, die Hij ooit heeft gedaan.

5°. Ware ootmoed betracht de plichten en strijdt niet tegen een bevolen plicht; zij zal veel stormen te boven komen en menige aanval afweren. Zij ziet een reden, waarom zij een bepaalde zaak niet ontvangt, die het toen op een bepaalde tijd wilde hebben; en waarom Hij aldus en niet alzó met Zijn volk handelt. Ware nederigheid wil dan niet wijzer zijn dan God; want zij weet, dat Hij een weg ziet om Zichzelf meer te verheerlijken in het verlossen van een mens door te geloven dan door hem in de gevangenis van zonde en ongelooft te laten sterven en omkomen. In die weg zal Hij nooit zoveel eer ontvangen. Want Hij wordt meer verheerlijkt door het geloof in Christus dan Hij zou verheerlijkt worden indien u tot in eeuwigheid in de hel zou branden.

IV. Daarom zie thans de voordelen van de ware ootmoed.

De toestand van degenen, welke haar bezitten, is veelbelovend voor een wassen in de genade; want Hij geeft de nederige genade. Hij schenkt meerdere genade aan hem, die niet met Hem twist, maar steeds wacht op meer. Indien de Heere iets aan Zijn volk uitdeelt, zal een zodanige waarschijnlijk iets ontvangen. Want Hij hoort de wens der zachtmoedigen; ja, indien het maar komt tot een wens, zal deze beantwoord worden; en dat is een groot voordeel. En indien hij mocht vallen of een misstap begaan, is er voor zo'n mens een belofte, dat hij zal worden opgericht. „Op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft.” Daarom heeft deze ootmoedige gestalte een groot voordeel in dit opzicht, dat God dezulken, die haar bezitten, eerder zal doen weten welke weg zij te gaan hebben in een donkere en benauwde tijd dan iemand anders. Ja, Hij zal hen de rechte weg zal doen bewandelen, wanneer veel anderen dwalen. Hier geldt het: „Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal de zachtmoedigen Zijn weg leren.” Ja, hoewel Hij anders een dwaas moge zijn, hij is verzekerd (hetgeen in een boze tijd veel waarde heeft) dat niets hem kan kwetsen.

Gebruik.

Laat mij u dan vermanen om u te wachten voor geveinsde nederigheid en te twisten met God. Wees niet ootmoediger dan Hij u wil hebben. Zeg niet, dat u niet opnieuw wilt komen met hernieuwde schuld en misslagen, die u telkens opnieuw begaat en zonden, die u zo dikwijls voor Hem beleden hebt; want daar is geen andere weg voor u om te gaan, opdat u genezen worde. Veracht nooit kruimels, maar bedenk, dat in een ware ootmoed uw beste geestelijke gestalte ligt om uitgeholpen te worden. Erkent al uw zonden en datgene, waarvan God u beschuldigt en kleeft nochtans Hem achteraan. Neem elke bete, die u ten deel mocht vallen en zoekt en schreit nochtans naar meer.

5. De ware verootmoediging II

„En zij zeide: Ja Heere! Maar de hondkens eten ook van de brokskens, die er vallen van de tafel huns heren.” Matthéüs 15:27.

De lering is deze:

Ofschoon er in veel zaken van Gods koninkrijk trapsgewijze verschil valt op te merken, bestaat er nochtans geen wezenlijk verschil tussen deze zaken.

Deze vrouw erkent, dat er aan de tafel een maaltijd was, waaraan het volk deel mocht nemen, maar ook dat er brokskens zijn, die wezenlijk niet verschillen van de grote broden. Daar zijn sommigen, die vlak bij Hem aan tafel zitten; en daar worden anderen gevonden, die waarachtig deel hebben aan Christus, en evenwel in hun eigen schatting ten opzichte van anderen maar honden zijn. Dézen kruipen naar binnen tussen de kinderen en eten van de brokskens, die er vallen van de tafel; en nochtans zijn deze brokskens wezenlijk brood evenals de grote broden.

Bij het behandelen van deze lering wensen wij:

- I. Te tonen, welke deze dingen of zaken Gods zijn, waarin er zulk een gradueel verschil bestaat en waarin dit blijkt.
- II. U te laten zien, dat er niettegenstaande zulke trapsgewijze verschillen, evenwel geen wezenlijk verschil bestaat.
- III. U aan te wijzen waarom de Heere besloten heeft zulk een verschil te houden tussen hetgeen Zijn volk in de verschillende bedieningen ontvangt, zodat wij dikwijls menen, dat het beter zou zijn indien wij de leiding in handen hadden en dat alles gelijk en één bedeling in dit opzicht moest zijn.

I. De eerste zaak is dan om u te tonen, waarin dit verschil meestentijds blijkt. Het blijkt:

1. Hierin, dat er een gradueel verschil is in de overtredingen der mensen. Daarom is er een trapsgewijze verschil onder hen, wat betreft het werk der wet, dat zij ondergaan. Er zijn sommigen, die zulke sterke overtuigingen van hun zonden hebben, dat zij nauwelijks kunnen zeggen, of zij enige indrukken op hun hart hebben. En weer zijn er anderen, die menige dag onder een geest der dienstbaarheid gehouden worden. Ja, sommigen open onder zulke zware overtuigingen, dat zij gereed gestaan hebben om zich van het leven te beroven; en anderen werden stekeblind vanwege de schrik der consciëntie. Maar het is genade, wanneer sommigen niet tot zulk een uiterste vervielen.

2. Er is een verschil in de uitlatingen des Heeren van Zijn zaligmakende genade. Sommigen heeft Hij met een kleine mate van genade bedeed, maar nochtans zo groot, dat zij God als God en zonde als zonde beschouwen. Maar o, hoe ver staan zij van die wijsheid in genade, van dewelke anderen deelgenoten zijn! De Heere heeft het sommigen slechts vergund om tot Christus op te zien, en zij durven niet verder te gaan. Maar Hij schenkt anderen die genade, om Hem met open armen te ontvangen.

3. Daar is een gradueel verschil in de bijzondere betoning van Zijn gunst en in het verspreiden van het licht Zijns aangezichts, hetwelk u een kennelijke tegenwoordigheid of het uitstorten van Zijn liefde in het hart noemt. Er zijn sommigen, die maar even van deze dingen geproefd hebben; anderen hebben zich dagenlang verlustigd aan “een maaltijd van reine wijn, van vet vol merg van reine wijnen, die gezuiverd zijn”. En nochtans is er geen reden om met Hem te twisten, wanneer er in dit opzicht onder Zijn volk zulk een gradueel verschil gevonden wordt. Sommigen worden kinderen genoemd, nog zwak zijnde; sommigen worden jongelingen geheten, sterk zijnde; en anderen worden vaders genaamd vanwege de ervaring en bevinding.

4. Ten laatste is er een gradueel verschil in de beloften, die op al toestanden betrekking hebben, daar de Heere een belofte in overeenstemming doet zijn met een ieders toestand en staat. Een belofte wordt geschonken aan degenen, die hongeren en dorsten; aan hem, die geroepen wordt; aan degenen, die slechts tot Hem op kunnen zien, aan hen, die hun mond openen en hen, die van verre staan. Al deze beloften worden op een onderscheiden wijze door Hem toegediend om aan de toestand van ieder bijzonder mens te beantwoorden.

II. De tweede zaak, waarover wij tot u zouden willen spreken, dient om u aan te tonen, dat er geen wezenlijk verschil tussen deze zaken bestaat.

Dit zal blijken, indien wij de waren aard van deze zaken zelve overwegen; want wanneer een ziel deelgenoot is van de zaken Gods in de geringste mate, zo verschilt zij wezenlijk niet van degenen, die tot de hoogste trap, waarvan in de Schrift melding wordt gemaakt, gekomen zijn.

1°. Wat betreft de werkzaamheden der wet, welke door een ziel plaats maken voor Christus, zo zijn er sommigen, die er slechts weinig van ondervonden hebben. Nochtans verklaarde hun levenswandel naderhand de genade Gods, welke uitgestort was in hun harten, zodat zij niet durven ontkennen, dat zij de genade Gods bezitten, evenals degenen, die meer van deze werkzaamheden gekend hebben. Want in beide gevallen was er een wezenlijk geloof van de toorn en vloek Gods, die hun rechtmatig toekwam wegens zonde en overtreding.

2°. Daar was een zekere mate van de vloek der wet rechtstreeks voor henzelf wegens de zonde; en dan vliedt de ziel, volgens een bevassing van de ellende, uit haarzelf, aangezien zij nu geen hoop op enige verlichting en ondersteuning van zichzelf meer heeft, terwijl zij haar totale onbekwaamheid en onvermogen gevoelt om zichzelf te helpen. Christus heeft aldus plaats gemaakt voor Zichzelf om in te komen en heeft de zonde dermate ontdekt, dat in zo'n ziel een haat tegen dezelve verwekt is, zelfs tegen de meest ernstige boezemzonde, als het grootste kwaad, hetwelk ingebeeld kan worden. Hieruit volgt, dat er in deze zaken geen wezenlijk verschil ligt.

3°. Indien wij de natuur van het geloof beschouwen, is er geen verschil in dit opzicht. Sommigen hebben een zwak geloof en durven het nooit geloof te noemen; anderen bezitten een sterk geloof en nochtans, zeg ik, bestaat er geen wezenlijk onderscheid. Het wordt genoemd „een even dierbaar geloof”, en niet ‘een even sterk geloof’. Want is er in de eerstgenoemde niet de verloochening van eigengerechtigheid of iets, dat hen zou kunnen helpen om hen geschikt te maken om voor God te verschijnen? Dit wordt bij beide soort van gelovigen gevonden. En hebben beide niet geloofd in de volheid, welke er in Christus is? Zij geloven, dat daar een volheid ligt in Hem om de ziel te bevredigen en te verzadigen. Maar de grote vraag is: hoe dit te bekomen? Evenwel is er een wezenlijk geloof in beide soort gelovigen. Beide stemmen toe, dat in Hem een volheid is, bekwaam voor hun toestand. Bij het zwakste geloof is er een begeerte en een streven om het ingeplant te zien in hun hart. Hierin bestaat het ware wezen des geloof s; wanneer de mens gebruik maakt van Christus in de belofte voor zichzelf en zijn eigen toestand, hoewel hij niet weet of zij spoedig vervuld zal worden. Indien het zo bevonden wordt, waarom behoeft u dan zo'n gerucht te maken, dat u niet zoveel geloof bezit als anderen?

4°. In de vierde plaats valt er trapsgewijze een verschil op te merken in de genade der

liefde. Sommigen durven nooit zeggen, dat zij Christus liefhebben; en nochtans verfoeien zij Zichzelf, dat zij Hem nimmer zouden kunnen liefhebben. Anderen drijft het vuur der liefde zo tot Christus uit, dat zij al andere dingen nevens Hem hebben leren versmaden. O, hoewel hier een groot verschil bestaat, wordt in deze zaak nochtans geen krachtadig en wezenlijk verschil gevonden. Want werkt er niet die liefde tot Hem, welke Hem boven al dingen en schepselen in hun achting plaatst? Er is een onoverwinlijke achting voor Christus, welke Hem verheft boven al creaturen, „vele wateren deze liefde niet zouden kunnen uitblussen; ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken.” Ja, ik mag zeggen, veel wederwaardigheden welke u ondervonden hebt, zouden deze liefde niet uitblussen; noch zullen veel wateren van verdrukking uw genegenheden tot Hem niet vervreemden. Indien uw beste vriend op aarde u het honderdste gedeelte aangedaan had van hetgeen u Hem deed, zou ge u nooit meer met hem verzoenen. U zou hem nooit meer liefhebben.

Wordt er bij u geen achting voor Hem gevonden en hebt u geen betrekking op Hem? zou u Zijn liefde verdenken? Niets kan deze liefde immers uitblussen? Hoewel u niet durft bevestigen, dat er een krachtige gehoorzaamheid aan al Zijn bevelen bij u gevonden wordt, hoop ik niettemin, dat ondanks de verdenkingen van u liefde tot Hem en Zijn liefde tot u, u de kenmerken der ware liefde in u mag ontdekken, welke nooit uit te blussen is, maar eeuwig als een vuur brandt.

5°. Daar is in de genade der lijdzaamheid een gradueel, hoewel geen wezenlijk verschil. Ik weet, dat dit het volk Gods zeer hindert, wanneer zij zo zeer verschillen van anderen inzake hun onderwerping en lijdzaamheid en dat zij niet kunnen verdragen als anderen. Nochtans moet ik u aantonen, dat het niet de minste mate van lijdzaamheid is welke zij bezitten, want zij hebben Christus hun ziel overgegeven, en hebben Zijn bevelen leren opmerken; dit is kenmerkend, aangezien lijdzaamheid niet betracht kan

worden, wanneer deze dingen ontbreken. Indien u dit toestemt, dan moet u ook toegeven, dat al genade Gods daar in de hebbelijkheid is. En dan blijkt de beoefening van deze genade der lijdzaamheid in het veroordelen van Zichzelf en het erkennen, dat zij al hetgeen hun wedervaren is, Zichzelf rechtvaardig berokkend hebben. Het maakt de indruk van lijdzaamheid, wanneer zij Zichzelf een zwaardere straf waardig oordelen dan Hij ooit opgelegd heeft. Het maakt de indruk van ware lijdzaamheid, wanneer daar een hartelijk rechtvaardigen van God gevonden wordt in al hetgeen Hij met hen doet en een opzettelijke onderwerping aan Hem; en wanneer hun hart niet gewillig is, zo smeken zij God het te willen onderwerpen. Hierin ligt de aard van de ware lijdzaamheid. Hierdoor mag u verstaan, dat er geen wezenlijk verschil in het werk der genade in de harten van Zijn volk gevonden wordt; omdat de beloften gelijkelijk gericht worden tot al de onderscheiden rangen, tot zelfs de geringsten van Zijn volk. Dit betekent, dat zij wezenlijk met anderen overeenkomen. Welke beloften gedaan worden aan hem, die Christus met open armen ontvangt, dezelfde beloften worden ook gedaan aan degene, die naar Christus uitziert, en niet kan zeggen, of hij Hem ontvangen zal; de beloften zijn voor beiden even zeker. En het wordt hierdoor bewezen, dat mensen, die een geringe mate van genade ontvangen hadden ten tijde van moeite en verdrukking en vervolging, even moedig voor de zaak van Christus uitkwamen als degenen, die verder gevorderd waren in het genadeleven; door hetwelk u ontdekken kunt, dat er geen verschil in wezen bestaat. Meermalen is het gebleken, dat zielen, die nooit aanspraak durfden te maken op hun aandeel in Christus, nochtans even vrijmoedig en onversaagd optraden en

opkwamen voor Christus' zaak, als het er op aankwam, als diegenen, welke met een rijkere gave der genade en weldaden bedeed waren. En menigmaal heeft iemand, die van zijn naaste geen kwaad woord kon verdragen, met blijmoedigheid er in bewilligd naar een gevangenis te worden gesleept en om de zaak van Christus te worden opgehangen zonder ooit zijn mond open te doen. Menigmaal is het voorgevallen, dat de zwakste, die u weinig telde, bij zijn dood een beter getuigenis van Christus gaf dan de voornaamste belijder uit het gehele land. En de reden is, dat Christus, om zo te spreken, waar voor Zijn geld gehad heeft van de man, die jarenlang een belijder is geweest en als zodanig bekend stond door het ganse land voor zijn dood. Maar men ziet een arme man of vrouw, van wie men voor de dood nooit iets gehoord heeft, God verheerlijken en Zijn vrije genade, tot verkwikking van de omstanders. Daarom zijn al deze onderscheiden trappen in de genade van één en dezelfde Geest der genade, en hetzelfde goede werk en lopen uit tot hetzelfde genadige doel. En dat houdt in, dat er geen verschil in wezen bestaat, hoewel de bedelingen en bedieningen onderscheiden mogen wezen. Het grote oogmerk van al deze bedelingen is één met Hem en Christus gelijkvormig te worden.

III. De derde zaak, welke wij wensten te overwegen, is de vraag, waarom de Heere zulke trapsgewijze verschillen maakt in de handelwijze met Zijn volk.

U zou het beter achten, wanneer de Heere al Zijn volk een grote hoeveelheid geloof, liefde en lijdzaamheid schonk en dat het Zijn volk meer zou vertroosten dan wanneer het op zo'n grote afstand gehouden wordt en zo spaarzaamlijk met gaven en weldaden wordt bedeed. Zó denkt een mens inderdaad, maar de Heere is veel wijzer dan wij zijn. Want:

Ten eerste doet Hij zulks, omdat Hij besloten heeft onderscheidenheid der bedieningen te schenken aan het lichaam, waarvan Christus Zelf het Hoofd is. Hij wenst onderscheiden leden van Zijn lichaam en onderscheiden hoedanigheden, waarvan Hij Zich wil bedienen. Hij wenst in het lichaam ogen, handen, voeten, enz. En nochtans is het maar één volkomen lichaam en gemeenschap der heiligen; hetwelk niet kon zijn, zo al leden gelijk waren. De een heeft meer kennis en wetenschap en inzicht in de zaken Gods; een ander bezit meer liefde en zou ondanks de wetenschap van de eerstgenoemde persoon meer pal staan voor Christus' zaak.

Ten tweede houdt de Heere door deze wijze van bediening de vraag naar verlossing en de voorspraak in de hemel levendig. Want indien wij het in onze eigen hand hadden, zouden wij weldra niet meer naar Christus vragen en spoedig de achting voor het rantsoen verliezen. Maar nu de zwakheden en gebreken van dag tot dag aan het licht treden, blijft het rantsoen altijd dierbaar voor de ziel. O, wat is Christus dierbaar voor een ziel, wanneer zij bedenkt: „Ik heb veel van Hem ontvangen, maar ik heb veel nodig en ik moet meer van Hem verkrijgen”

Ten derde behaagt het de Heere deze verscheidenheid der bedieningen van genade voort te zetten, omdat de aarde geen genade in haar volkomenheid zou kunnen dragen. Daarom heeft de Heere deze genade in een kleine mate toegemeten. Want Hij heeft besloten al bomen der genade in Immanuëls land over te planten, waar alleen de volkomen en onafgebroken beademing des Heiligen Geestes is. Het schepsel zou op aarde geen volkomenheid kunnen dragen.

Ten vierde behaagt het de Heere zulks te doen, omdat Hij bedoelt, dat er een duidelijk verschil is tussen de aarde en de hemel. En o, hoe zoet en liefelijk zal de hemel en Christus zijn, en de volkomenheid en volheid der vreugde, die aan Zijn rechterhand is voor het arme schepsel, dat hier op aarde nooit met Hem verzadigd kon worden. Indien een ziel hier op aarde een verzadigend gezicht van Christus kon bekomen, zouden zij geen lust meer krijgen naar de hemel en de hemelse heerlijkheid.

O, wat zullen de hemel en de volkomenheid zoet en liefelijk zijn voor diegenen, die hier in deze wereld nooit hun verdorvenheden konden doden, maar dagelijks door hen vertreden werden; en die hier op aarde menige zucht geslaakt hebben en menigmaal gekermd hebben om verlossing! O, hoe zoet zullen de hemel en de heerlijkheid hun zijn, waar soms in dit strijdperk de hoop en de verwachting dezer zaken al zo aangenaam en vertroostend waren!

Gebruik.

Wat nu het gebruik aangaat, zo laat mij u verder smeken, aangezien daar zulk een verschil in de bedieningen dezer weldaden bestaat, Hem niet te misvatten noch van hier te gaan met een kwaad gerucht, al bevindt u deze zaken, welke anderen bezitten, niet in uzelf.

1°. Ik bid u, dat u altijd deze kruimels als wezenlijk brood beschouwt en ze niet minacht en afkeurt, hoewel u heden niet meer ontvangt. Wat het wezen en de ware natuur van de genade belangt, houdt altijd aan totdat het wezen van dezelve in uw hart verkregen is. Verzekert u hiervan en leert te merken op Zijn geboden. Erken God in dezen, en dankt Hem er voor, hoewel u tot geen hogere trap van genade kunt geraken.

2°. Hoewel u de beste dingen moet begeren, zou ik toch wensen, dat u dankbaar was voor de geringste zaken, die u ontvangen hebt. Wees dankbaar, ook al leeft u niet in een gestalte des harten, die u in deze tijd zou begeren.

3°. Ik bid u allen, dat u anderen niet veroordeelt, omdat zij niet van uw eigen grootte en hoedanigheid zijn. Het is in deze tijden een ellendig kwaad, dat een schrikkelijke geest van achterdocht heerst; dat de een de ander verdenkt, omdat hij minder verstaat van de zaken Gods. En toch zou het kunnen zijn, wanneer het er op aankomt, dat dezen even stipt in hun belijdenis der waarheid waren als u zou zijn, en misschien zouden zij zich er beter aan houden. Evenmin moet u denken, dat degenen, die meer over deze zaken kunnen spreken dan u, in een waan verkeren en zichzelf misleiden.

4°. Maakt er dit gebruik van, dat, indien het zo is dat mensen met genade in verschillende trappen van genade, veel nederlagen lijden vanwege hun verdorven bestaan; indien hij, die slechts tot een derde trap in de genade opgeklimmen is, een verzoeking wederstaat en op een eervolle wijze doorgehouden wordt, ... hoe groot is dan de zonde en schande van ulieden, die besmet en verstrikt bent door boosheid en verdorvenheid hoewel u genade in de zesde graad ontvangen hebt. Maar weet het, dat niet de graden in de genade het tegen de verdorvenheid uithouden en in staat stellen om haar te bestrijden en verzoeken te weerstaan, maar de soevereiniteit van genade! Hoe komt het anders, dat iemand, die in een levendige beoefening van genade verkeert bijna overmand en overwonnen wordt door de verzoeking, terwijl iemand, die niet in een gedurige beoefening van genade leeft, niet zo zeer door zijn verdorven bestaan te gronde wordt gericht? Gewis, niemand kan dit anders verklaren dan hiermede, dat Hij de zee een paal gesteld heeft en zeide: „Tot hiertoe zult u gaan en niet verder.” De Heere heeft een paal gesteld aan 's mensen boosheid en verdorvenheid, welke zich tot zóóver zal uitstrekken en niet verder. Vertrouwt daarom veel op Hem en Zijn soevereiniteit en weinig op een hoge trap in de genade. Want menigmaal blijken degenen, van wie het minst verwacht wordt, het meest uit te komen voor de ere Gods. Wie zou dit verwacht hebben van deze Kanaänese vrouw? En o, hoe eenvoudig en wijs blijkt deze vrouw te zijn!

Maar laat ons om verder deze lering toe te passen, opmerken:

Ten eerste, dat de trappen in de genade en de gaven niet ontstaan door overeenstemming met de natuurlijke hoedanigheden. Dikwijls bereiken degenen, van wie men weinig verwachting heeft en die slechts aankomelingen zijn, evengoed hun

bestemming als die een groter statuur hebben. Heesters, ja zelfs kleine plantjes in Gods hof, houden soms stand wanneer de grootste ceders splijten, vallen of in stukken breken voor de wind van verzoeking.

Ten tweede. Het is meest overeenkomstig de natuur der genade, dat de lof des Heeren het meest geopenbaard wordt, waar zij het minst wordt verwacht, Omdat genade stroomt door dit kanaal: „Niet veel wijzen, niet veel edelen, niet veel machtigen worden geroepen; maar God heeft het dwaze der wereld uitverkoren opdat Hij de wijzen zou beschamen; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen.”

Ten derde. Dit stemt het meest overeen met de profetie van Christus: „Vele eersten zullen de laatsten zijn, en veel laatsten de eersten.”

Ten vierde. Gods volk heeft in al eeuwen ondervonden, dat heerlijke zaken beleefd werden door diegenen, van wie weinig werd verwacht. Welke oorzaken zijn er dan toch, dat men zo weinig verwachting van sommige mensen heeft?

a. Zij zijn afkomstig uit een goddeloos geslacht en genoten een slecht onderwijs. Maar het is voor God een kleine zaak om zulks profijtelijk te maken. Zó was het immers met deze vrouw gesteld! Denkt aan haar afkomst en geslacht en welk een onderwijs had zij genoten? Nochtans was zij zo wijs als niet één andere vrouw uit dat ganse land.

b. De omstandigheid, dat er een onvruchtbare bodem is en gebrek aan middelen voor onderwijzing zijn, doet ons weinig verwachting koesteren. Maar dit zegt niets; want er wordt menig openhartig Christen gevonden, van wie niemand kan zeggen vanwaar hij zijn kennis kreeg, omdat er in het hem toegewezen land geen volle maaltijd te bekomen was. Maar zulk een ziel heeft de grenzen van zijn land moeten overschrijden, om op een andere bodem zijn levensonderhoud te vinden.

c. U verwacht geen goeds meer van degenen, die zo gemakkelijk in enige verzoeking gevallen zijn. Maar wat zou u van Petrus gedacht hebben, die door een eenvoudige dienstmaagd zo schandelijk zijn Meester verloochende? Ja, maar toch wil Petrus later om dezelfde zaak de dood ingaan. Velen kunnen er zijn, die met Nicodémus eerst niet openlijk voor Christus durven uitkomen, en nochtans later heerlijk voor de dag komen. Nochtans zal men in deze gevallen het volgende bemerken:

1. Dat ten opzichte van een krachtig uitkomen en getuigen voor de waarheid in een tijd van verval, dat mensen met grote kennis en gaven een lelijke misstap zullen begaan en afzakken, terwijl anderen, die het tiende deel van deze zaken niet kennen en bezitten, tot het uiterste staande blijven. Zo was het, toen een vloed van dwalingen door het land ging. Daar waren sommige arme en ongelukkige mensen, die beter stand hielden dan degenen, die tienmaal meer kennis bezaten. Zo zal het zijn in deze tijden van beproeving, die naderen.

2. Velen zullen eveneens voor de dag komen, wat betreft geloof en een zuivere Evangelieprediking en ordonnantiën, van wie men weinig verwachting koesterde. Wanneer er geen tegenstand gevonden wordt, is het gemakkelijk om de waarheid te belijden. Het is licht een aanhanger van het werk der Reformatie te zijn, zolang niemand ter verantwoording geroepen wordt. Maar wacht een poosje, totdat de beproeving en vervolging komen aangaande het geloof en de inzettingen van het Evangelie. Dan zult u zien, hoe iemand, die nooit durfde te belijden veel vertrouwen in deze zaken te bezitten, vasthoudt en trouw blijft aan de zuivere Evangeliebediening, terwijl velen die thans belijders zijn, zich zullen terugtrekken en afvallen.

3. Inzake barmhartigheid en naastenliefde zullen er velen uitkomen, van wie weinig werd verwacht. Vél wordt er gesproken over de waarheid. Maar geeft bewijs van de oprechtheid van uw godsdienst door werken der barmhartigheid jegens de verbannen predikanten en anderen van Gods volk, die in moeite verkeren ter oorzaak van Hem. Er zijn velen, die geen grote belijdenis afleggen, maar zij zijn mild in hun liefde en vriendelijkheid voor het volk Gods. En ik verzeker u dat dit geen gering stuk van de ware godsdienst is. Ware liefde voor Zijn liefhebbers in hun moeiten en zorgen om Zijntwil is niet één van de minste stukken van de Godsvrucht.

4. Zulke zielen, van wie men weinig verwachting heeft als het gaat over een geduldig lijden voor Christus' zaak, kunnen nochtans zo vrijmoedig en openhartig wezen, dat zij anderen, van wie meer kon worden verwacht, te boven gaan.

„Doch”, zult u zeggen, „waarom gebruikt de Heere Jezus Christus deze weg, dat degenen, van wie het minst werd verwacht, het meest voor Hem en Zijn zaak zouden uitkomen?” De redenen kunnen zijn:

1°. Dat het de Heere belieft Zijn eigen weg te volgen met al Zijn werken; zoals wij gewoonlijk zien, dat, wanneer wij onze keus laten vallen op een weg, die naar onze mening het meest geschiktst, passend en doelmatig is om enige zaak uit te voeren de Heere meestal een andere weg daartoe inslaat.

2°. Hij handelt alzo, omdat de mensen, waar een grote voorraad is, geneigd zijn de genade, welke zij bezitten, te verafgoden en er hun vertrouwen op te zetten. Maar waar slechts weinig voorhanden is, wordt meer vertrouwen op God door het geloof gevonden.

Een tweede gebruik tot onderwijzing.

Indien er dan zulk een heerlijke openbaring gevonden wordt in degenen, van wie weinig is te verwachten, hoeveel mag er dan niet verwacht worden van u die veel ontvangen hebt. En bedenkt dit, u die een schone en grote belijdenis hebt, hoe meer van u verwacht wordt, des te groter zal het verlies en het nadeel aan de zaak Gods en eveneens voor uzelf zijn, indien u in gebreke blijft. Twijfel en argwaan in u zal schandelijker zijn dan in veel anderen. U, die vooraanstaande belijders in het land bent, ik bid u, neemt u in acht. Hoe u de dag van beproeving verwacht; want men pleegt te zeggen, dat men dit en at en wat niet al zal doen, wanneer men niet voor beproeving geplaatst is. Maar weg met zulke dwaze verzinsels. U zult ondervinden, dat verdrukking en beproeving in een weg van lijden om des waarheidswil, een gans andere zaak is dan ge u voorstelt. Sommigen menen, dat zij de beproeving zullen doorstaan wegens hetgeen zij ontvangen hebben en vanwege hun vroegere verbintenissen en grote gaven, welke gedachte slechts een vertrouwen op hun eigen kracht en sterkte is. Maar voorwaar, indien u op deze wijze verwacht staande te blijven, is het honderd tegen één zo u niet komt te vallen, en dat wel op een schandelijke manier. U moet nooit bij één beproeving op uw standvastigheid rekenen, of bouwen op uw vastberadenheid en verbintenissen, of hierop, dat andere mensen veel van u denken. Maar u hebt een des te kleinere verwachting en gedachte van uzelf. Want gewoonlijk pleegt God in de dag der beproeving de roem van al vlees verachtelijk te maken. Indien anderen een hoge gedachte van u hebben, zo hebt een kleine gedachte van uzelf, opdat u anders niet in de een of andere knel geraakt voor dat het afgelopen is, waardoor het gans land een kleine gedachte van u zal verkrijgen. Als u daarom staande wenst te blijven ten tijde der verdrukkingen, smeekt God om voortdurende ondersteuning en genade; want dit alleen zal u kunnen helpen. Wees tevreden om gerekend te worden onder degenen, die weinig geacht worden. Want wij hopen altijd, dat de Meester de

meeste lof zal ontvangen van de getrouwheid en oprechtheid van velen, die de minste hulp of hoop bij zichzelf ontwaren. Bidt dan voor hen, van wie wij de minste verwachting hebben, want hun standvastigheid zal strekken tot lof van hun Meester. Acht het niet vreemd, wanneer u verneemt, dat sommige mensen, van wie u weinig verwachting koestert, zulk een getuigenis hebben afgelegd en niet met de tijd zijn meegegaan, niettegenstaande hun geringe belijdenis. Want het heeft de Vader behaagd deze dingen de kinderkens en zuigelingen te openbaren, en ze te verbergen voor de wijzen en verstandigen.

Bovendien zou enigen van u, voornamelijk mensen en belijders, graag willen aansporen om der waarheid getuigenis te geven. Ik zou wensen, dat u het geen dwaasheid zou achten om bezig te zijn in de dingen van Gods Koninkrijk. Velen van u denken, dat wij weinig van u verwachten wat betreft het blijven bij de waarheid en er kloekmoedig voor te strijden. Integendeel, wij hebben veel verwachting van u en hopen, dat de zaak des Heeren door u gediend mag worden. Beveelt de bestreden waarheden aan bij uw gezinnen en degenen, die onder u gesteld zijn. Houdt uw handen rein door u niet in te laten met de goddebzen. Dit zal uw vrede en eer zijn, hetwelk u zal aanbevelen bij de harten van Gods volk om Hem te prijzen en voor u te bidden. Mocht u kunnen zeggen: 'Ik heb besloten mijn goederen te verlaten, liever dan dat ik zou zondigen. Ik ben bereid in de gevangenis geworpen te worden, eerdat ik het werk Gods zou verloochenen en het Verbond zou breken'. Wij wensen ook, dat u de moedeloosheid geen plaats geeft. Maar laat ruimte voor de beloften, wanneer u hiermee aangevallen wordt.

In de laatste plaats wensen wij een woord te spreken tot hen, die bevestigde Christenen zijn.

O, hoe behoort u veel bezig te zijn tot lof van uw Meester, zowel met woord als daad; nauwgezet in uw geloof, leer, lijdzaamheid, heilige wandel met God, en in 't algemeen u te benaarstigen Zijn eer en heerlijkheid te bedoelen! Des Meesters heerlijkheid en roem is zeer betrokken in uw getrouw zijn; en Zijn eer en uw standvastigheid zijn samen gestrengeld. Nu, die verbinding is van grote waarde. En verder is uw staande blijven in deze boze tijd een vervulling van de grote belofte van het Evangeliewoord tot uw vertroosting. Daarbij vergezellen u tot uw bemoediging en troost de gebeden van de voornaamste kinderen Gods in deze landen. Menige wolk van gebeden stijgt er op in deze drie koninkrijken ten behoeve van degenen, die eerlijk en oprecht gehouden worden inzake de waarheid Gods. En werkelijk, indien wij niet meer verplicht waren aan de gebeden van anderen dan aan die van ons zelf, zou het niet goed met ons gesteld zijn. Want hoewel uzelf niet steeds in den gebede bent, nochtans is er steeds iemand voor u in 't gebed. Gedraagt u zich dan oprecht en getrouw. De Heere heeft een goed getuigenis gegeven van degenen, die reeds voor de waarheid het strijdperk hebben verlaten. Hoeveel zijn niet verbannen en verdrukt. Dezen hebben van het kruis van Christus een goed getuigenis gegeven, een zaak die veel goed verkondigt voor ons, die volgen zullen. (Hier worden ongetwijfeld James Guthrie, Argyle en Lord Warriston bedoeld).

Welaan mensen, maakt uw staat eens op. Heeft God u Christus geschonken? Hoe hebt u Christus ontvangen? Gewis, dan zijn al andere dingen als niets in vergelijking met Hem; iedere andere zaak is slechts een speld in uw kleren. Dit zal uw overwinning, uw geloof zijn. Het geloof wordt het dierbaarst geacht, daar het verzoeken en beproevingen doorstaat geloof en lijdzaamheid zijn geen lege zaken. Deze vrouw ondervond dit. Zij bevond het zoals de Heere gesproken had. Het was geen uitwendig

compliment; het was een krachtdadig woord. „*En haar dochter werd gezond van diezelfde ure.*”

6. Het overwinnende geloof

„Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O, vrouw, groot is uw geloof. U geschiede, gelijk gij wilt.” Matthéüs 15:28.

Zoals wij reeds gehoord hebben, bevatten deze tekstwoorden de uitkomst en het einde van de onderhandeling die tussen Christus en deze vrouw plaats vond. Hij prijst haar geloof en willigt haar verzoek ten volle in, en geeft haar het woord, waarop zij wachtte. Uit deze woorden hebt u vernomen, dat hoe groter en hoe meer de moeilijkheden zijn, welke het geloof eerlijk en oprecht doorworstelt, des te meer het door de Heere geschat wordt en des te welgevalliger het in Zijn ogen is. Haar geloof wordt hierom groot genoemd, omdat zij zich eerlijk en getrouw door grote moeilijkheden heen sloeg. Eveneens hebt u gehoord, dat de Heere soms getuigt van de genade in Zijn volk. Hier bemerkt gij, dat Hij getuigt van het geloof in deze vrouw: „O, vrouw! groot is uw geloof.”

Wij wensen thans deze lering voor te stellen:

Lering:

Van al genadegaven in Gods volk blijkt het geloof steeds het meest overwinnend en ziet het meest zijn verzoek ingewilligd.

Het geloof is altijd zegevierend ten opzichte van hetgeen het de Heere in afhankelijkheid verzoekt. Om deze oorzaak noemt Christus het geloof van deze vrouw groot, omdat zij zo volstrekt Hem niet losliet alvorens haar verzoek te verkrijgen.

Bij het behandelen dezer lering deelden wij u reeds mede, wat dit geloof was: namelijk, *een beslist zich verlaten op God om noodwendige genade in Zijn eigen weg, terwijl het gepaard gaat met gebed, met ijver, met lijdzzaamheid en met moed in en onder voorkomende moeilijkheden en met een hoop op God in en boven dit alles.*

Tevens toonden wij u aan hetgeen dit geloof overwon, en hoe het deze zaken overwon door gebed, door Gods eer in deze zaak te betrekken; door vorige ondervindingen van Zijn erkentenis en goedheid tegenover nieuwe bedreigingen te stellen; door Christus in de zaak te betrekken; door Gods eer op het oog te hebben en al tegenslagen in een bemoediging te veranderen.

De laatste zaak, waarmede wij deze lering beëindigen was de *tijd*, wanneer het geloof zijn doel bereikt en zegevierend te voorschijn komt. Wij hebben reeds behandeld, *hoe het geloof overwinnend is; en dat het alvermogend zegeviert en hoe het zegeviert is u reeds vertoond.* Maar hoewel het waar zij, dat het overwint, nochtans moet u verstaan, dat het nimmer zegeviert vóór de tijd des besluits. U moet niet zo dwaas zijn om te menen, dat het sterkste geloof op aarde ooit kan zegevieren, voordat de door de Heere bestemde tijd gekomen is. Want het geloof is maar het instrument, dat de besloten zaak in 's mensen handen brengt. Inderdaad, wanneer God het geloof in een ziel werkt, is het een goed instrument om zulke dingen te doen als u gehoord hebt en hierna mag vernemen. Maar ik zeg u, het geloof zal niet overwinnen, totdat de tijd van Gods besluit is aangebroken. Blijft daarom wachtend uitzien en bedenkt de volgende drie zaken:

1. *Alles is schoon op zijn tijd*, zoals de Schrift zegt. En ik hoop, dat u niet zult denken dat de Heere onrechtvaardig en onvoorzichtig in Zijn bedoelingen handelt. Hij, Die al tijd in Zijn eigen hand had, kon niet falen die tijd te nemen, die de meest geschikte tijd zou zijn. Denkt nooit, dat de tijd van Gods besluit een ongeschikte tijd is, aangezien God alles schoon op zijn tijd gemaakt heeft. Hij heeft van alles de juiste tijd uitgekozen, eveneens in het wegschenken van iedere weldaad. U kunt niet anders van God denken, tenzij u Hem van oneerlijkheid verdenkt. Hij, Die voor de tijd was, en al tijden naar Zijn verkiezing had, zag welke de meest geschikte tijd zou zijn voor het wegschenken van Zijn genade en iedere weldaad. Onze tijd en het uitkiezen van de tijd om ons Zijn weldaden te schenken zijn in Zijn hand, waar zij veiliger en beter zijn dan in de hand van iemand anders. Ik hoop, dat u Gode de eer wilt geven in de werken, die Hij gedaan heeft, dat zij al schoon zijn, volgens dat woord; „God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond.” Dit is steeds een goed woord te allen tijde en in al plaatsen.

Indien Hij Zijn genade zal wegschenken in het aanbreken van de morgenstond, dan zal zij altijd op tijd komen voor Zijn volk. De genade zal u ten deel vallen te goeder tijd alsof u er de ganse nacht naar had uitgezien. Zij zal u geschonken worden voordat ge, om zo te spreken, uw kleren aantrekt. Zij zal u ten deel vallen, eerdat u gereed bent. Daarom zeg ik, het geloof zal steeds overwinnen ten tijde van Gods besluit. al dingen zijn „schoon op hun tijd” „De Heere zal een Helper zijn in het aanbreken van de morgenstond”

2. Het geloof zegeviert, wanneer een zaak blijkt te zijn tot eer van God. Het geloof overwint niet te allen tijde. Nee, niet voor dat de zaak blijkt te zijn tot lof van God, zoals Petrus het uitdrukte: „Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.” Deze vrouw kreeg een antwoord, maar wanneer was het?

Niet voordat zij een tijdlang beproefd was; niet voordat zij in haar beproeving tot dit besluit kwam: „Welke moeilijkheden zich er op de weg ook voordoen en wat ik ook moge zijn, ik moet die genade hebben”. Dan verklaart Christus, dat zij geloof heeft en dan is het tot Zijn lof om haar verzoek in te willigen. Wanneer het geloof als het ware onredelijk en ongemanierd wordt en besluit, dat geen moeilijkheid in zijn weg zal staan, die niet door Gods hulp tot Zijn lof en eer zal weggenomen worden, dan is er hoop om de genadegave te ontvangen. „Zend haar weg”, zeiden de discipelen, „zij zal ons allen beledigen, als zij niet iets ontvangt” Toen was de tijd voor het geloof om te overwinnen aangebroken, want toen werd het bevonden te zijn tot lof van God, Die het schonk. U hebt deze paar afgelopen jaren geworsteld voor de Kerk en u kunt geen goed antwoord bekomen. Maar u moet nog meer en beter worstelen, eerdat de bevrijding komt. Wanneer uw worstelen eens ware voor de ere Gods, dan zou uw verlossing komen. Eens moet u hiertoe geraken, dat, al zou God ons door de hel slepen, wij Hem nochtans zullen aankleven. Welke moeilijkheden zich ook op de weg zullen voordoen, wij moeten Hem altijd naschreeuwen; dan zal Hij uw verzoek inwilligen tot Zijn lof en eer.

4. De derde zaak, waarop gelet dient te worden, is lijdzaamheid. „Maar de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk”, en dan zal het geloof dadelijk zegevieren. Inderdaad moet ik bekennen, dat sommigen de lijdzaamheid beoefenen en in afwachting leven. Maar de lijdzaamheid moet een *volmaakt* werk hebben. Men moet kren gemaakt te worden wat Hem behaagt; en dan zal men iets gemaakt worden door God. Maar zeker is het niet met velen van ons zó gesteld. Het werk des geloofs is om tevreden te zijn, datgene gemaakt te worden wat Hij wil. Deze vrouw onderwierp zich geheel aan Zijn wil en moest alles toestemmen, opdat haar verzoek ingewilligd werd. Wanneer een ziel tevreden is om met haar te laten doen, hetgeen de Heere wil, brengt Hij meer verdrukking en beproeving, ja, in het ergste geval zal zij steeds Hem blijven aanroepen om ontferming en genade. Het geloof is bereid al druk te aanvaarden, die Hij wil. Maar een weigering van genade zal het nimmer toestemmen. De Heere heeft nog veel zaken voor Zijn volk, die beleefd moeten worden; eerst wanneer dit geschied is, zal het geloof der Kerke Gods zegepralen in haar verlossing. U moet niet ongeduldig zijn, totdat het aantal van uw broederen geleden hebbe, Als al deze zaken vervuld zijn, welke God nog te doen heeft, dan zal het geloof zegepralen. U moet God vrij laten. Ik bedoel, u moet de Heere niet meesterachtig de tijd voorschrijven om te werken, hetgeen Hij heeft te doen. U weet niet, wat Hij nog werken wil, eerdat Hij de Kerk bevrijden zal. U weet niet, om zo te spreken, hoeveel pijlen Hij nog op Zijn boog heeft. Want zeker, indien u dit alles wist, zou u niet spreken als soms gedaan wordt.

Hoewel Hij zal komen om Zijn Kerk te verlossen, zijn er nochtans veel zaken, die Hem weerstaan. De vorst van Perzië moet in de weg staan totdat Michaël komt. Het werk Gods moge veel dagen tegengehouden worden, totdat Michaël, uw vorst, komt en dan zal het niet langer toegelaten worden. Nochtans moet de vorst van het koninkrijk Perzië het werk van het Koninkrijk Gods veel dagen tegenstaan. Betrachtdaardoor de lijdzaamheid, totdat deze dagen voorbij zijn: de vorst van het koninkrijk Perzië moet het werk Gods weerstaan, totdat Michaël, uw Vorst, komen zal. Maar u zult er niet door verliezen, want Hij zal op de gezette tijd komen en dan zult u een goede reden zien om de Heere te prijzen en te zegenen, dat Hij de tijd van de bevrijding van Zijn Kerk verkoren heeft.

Gebruik.

Het is geen wonder, dat veel mensen in het moeras zitten met betrekking tot veel zaken, die zij van God begeerd hebben, omdat zij nimmer het geloof aanwenden hen te helpen. Het geloof is een overwinnende genade. „U geschiede, gelijk gij wilt.” „Alle dingen zijn mogelijk, dengene, die gelooft” „En zij konden niet ingaan vanwege hun ongelooft.” Ik zeg, het behoeft geen verwondering te baren, dat de zaak van velen dood ligt, omdat geen geloof aangewend wordt om te overwinnen. Nu weet ik, zodra ik dit uitspreek, dat velen met dit bezwaar voor de dag zullen komen (want ik weet, dat het de gedachte van veler harten is), dat u het geloof niet in 't werk kunt stellen omtrent de zaak, die u van God begeerd hebt.

U kunt zelf niet geloven. Ik dring er bij u op aan, om het geloof aan te wenden om alles te doen, wat u doen moet. Nu maakt u deze tegenwerping, dat u het geloof niet kunt laten werken betreffende enige zaak, die u te verrichten hebt. Om hierover te spreken, weet, dat er verscheiden zaken zijn, die het geloof beletten om in een bepaalde zaak zich te openbaren in uitgaande werkzaamheden, werkingen en bewegingen. Tenzij deze hinderpalen uit de weg geruimd worden, zult u nimmer geloof kunnen oefenen.

1°. De eerste zaak, die u uit de weg moet ruimen, is uw behagen scheppen in een u bekende ongerechtigheid; want zo er enige genegenheid tot de een of andere bekende zonde gevonden wordt, kan het geloof niet werken. „Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben”, zegt de psalmist in Psalm 66. Wanneer iemand in zijn eigen hart veroordeeld wordt, dat hij een bekende zonde aankleeft, zal het geloof nimmer uitgangen hebben om hem iets van God aan te brengen. Ruimt dan deze zaak uit de weg alvorens u het geloof uitzendt. Gij, die steeds zegt, dat u geen geloof kunt aanwenden tot een bepaalde zaak, moet weten dat, indien uw hart u veroordeelt vanwege enige bekende ongerechtigheid, zonder een besluit te nemen uwerzijds deze te verlaten, de ganse wereld u niet zal bewegen het geloof aan te wenden betreffende enige zaak, die u bij God te doen hebt.

2°. U behoort dit te verstaan, dat, tenzij een noodzakelijkheid zowel aangedrongen als ontvangen wordt, u het geloof betreffende enige zaak niet beoefent. Het geloof werkt het best op een zuivere grond. Het geloof is een zodanige genade, die slechts werkt ten aanzien van ernstige en noodwendige zaken. Hetgeen de vrouw hier heeft te doen spruit voort uit de ernst en de noodzakelijkheid der zaak. Het geloof is altijd het best werkzaam in nood en ellende. De kinderen Israëls verkeerden in benauwdheid en nood, en hun geloof werkt. Daarom, als u wenst, dat het geloof werkzaam wordt betreffende enige zaak, die u van God begeerd hebt, dan moet u uw onverschilligheid zeker laten varen, want de ernst en de noodzaak van een zaak maken het geloof werkzaam.

3°. Het geloof is slechts werkzaam, wanneer een ziel naarstig een plicht beoefent. Het

is louter verbeelding, wanneer men denkt, dat er geloof geoeffend kan worden zonder een naarstigheid in de plichten te betrachten of in oprechtheid te wandelen. Het geloof hoopt altijd God te ontmoeten, wanneer de persoon naarstig in de plichten is. Maar om zo te spreken, het geloof heeft hand noch hart om zich te bewegen in enige zaak, welke van God begeerd wordt, tenzij er een naarstigheid in de plicht betracht wordt, want „de hand der vlijtigen maakt rijk.” Het geloof wordt werkzaam en verwacht het goede, wanneer de ziel naarstig in de plichten is, gerechtigheid werkt en in oprechtheid voor God wandelt.

4°. Het geloof is niet bekwaam om te werken, wanneer niet gezegd kan worden, dat de zaak, welke het geloof begeert, zal strekken tot lof des Heeren. Jacobus zegt: „Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt.” Het geloof werkt altijd het best en kan het meest geloven, wanneer het kan zeggen: „Indien God deze zaak komt te schenken, zal het uitlopen op Zijn eer en lof.” Dit is een argument, waarvan de psalmist gebruik maakt voor de Heere om op te staan en Zijn Kerk te bevrijden. „De koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen.; de koningen van Scheba en Seba zullen vereringen toevoeren.” En een onbekend geslacht zal Hem dienen. In dit geval strekt de zaak tot de ere Gods. „Wendt U van mij af en ik zal uw goedertierenheid verkondigen aan dit geslacht.” Daarom ware het steeds het best om het geloof uit te zenden met een plechtige belofte in zijn rechterhand. Wanneer zulk een bijzondere ontvangst van genade op zo'n bijzondere wijze tot Gods eer zal strekken, dan is het geloof op een rechte wijze werkzaam.

En ik zeg ulieden, u moet het geloof enige bewijsredenen ter hand stellen, want het is niet voldoende om ons aan algemeenheden te houden. Nee, wij moeten zeker in bijzonderheden treden, of anders zal het geloof nimmer werkzaam zijn, wanneer God u die genade verleent, welke u begeerd hebt. Zegt dan, dat zulk een bijzondere genade zal strekken tot 's Heeren lof. Doet een gelofte en zegt, dat zij zal strekken tot Gods eer. Beloofd, dat u te dien dage een bepaalde zaak zult doen. Wilt u dit uitspreken en de gelofte afleggen? Zult u zeggen: „U zal de gelofte betaald worden, o God?” Ik zou wensen, dat het volk van God een bijzondere weg aangaf om een door hen begeerde bijzondere genade te bekomen, strekkende tot de eer en verheerlijking van Zijn Naam. Dan zal het geloof werkzaam worden. Meent u, dat de Schrift tevergeefs zegt: „O God, op mij zijn uw geloften!” U weet dat Jacob, toen hij naar Paddan-Aram ging en zijn eigen land verliet, zeide: „Wanneer God niet mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op deze weg, dien ik reis, zo zal de Heere mij tot een God zijn en van alles, wat u mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!” Zo werkt het geloof altijd het best, wanneer het een bijzonder oogmerk en een gelofte in zijn rechterhand heeft; en dat bijzonder oogmerk moet zijn ter ere Gods. U herinnert u, hetgeen ik niet lang geleden tot u sprak. Jeftha spreekt: „Indien ik u bevrijde, zo zal ik u tot een hoofd zijn.” Indien Christus ons zal verlossen, zal Hij ons tot een Hoofd zijn. Hij zal het Hoofd van de Kerk Zelf zijn; daar zal geen mededinger zijn, die een gedeelte zal ontvangen. Het is waar, Hij zal ons Hoofd zijn, of Hij ons verlost of niet. Maar ik zou willen, dat u tot enige bijzonderheden geraakte, dat gij, indien Hij u door deze boze tijden hielp, een bijzondere zaak doen zou, die uitliep tot Zijn eer.

Wat ik nog verder wenste te zeggen is dit, dat het geloof slechts begeert werkzaam te zijn op bekende gronden. De zaak, welke ik bedoel, is deze: het geloof wenst steeds zijn mond gevuld met bewijzen, wanneer het enige zaak te doen heeft, en dan zal het werkzaam zijn en moedig voortgaan. De grote reden, waarom ons geloof in dit geslacht niet werkzaam is in het verkrijgen van een begeerde zaak, is naar mijn overtuiging,

omdat wij nooit enige moeite doen om de mond des geloofs met argumenten te vullen. Ik stem toe, dat het ware geloof is een bewijs der zaken, die men niet ziet, nochtans is het even waar, dat het niet werkzaam begeert te zijn op onbekende gronden. Want u moet wel verstaan, dat het geloof geen verbeelding is; het werkt niet zonder enige bewijsredenen. Om dan des te moediger voort te schrijven, dient u de mond des geloofs met bewijsreden te vullen. Want alles wat wij ons voorgenomen hebben is om te zien, of wij het geloof in 't werk kunnen stellen betreffende de zaken, welke het van God heeft begeerd, opdat het ten laatste overwinnend moge blijken.

En daar zijn slechts deze drie gevallen, waarover ik wenste te spreken en ik geloof, dat velen van u graag het geloof in zich zouden zien werken aangaande deze drie gevallen, om u een goede tijding van de Heere betreffende al deze dingen te boodschappen. Ik denk, dat u het zaken van gewicht zult achten. Het geloof moet gepaard gaan met al deze drie zaken. Doch, tenzij u de mond des geloofs met bewijsredenen vult, zal het niet werkzaam zijn, noch enig gunstig antwoord van de Heere brengen aangaande één van deze zaken. Daarom zullen wij trachten u te laten zien, welke bewijsgronden bekwaam zullen zijn om het geloof in de mond te leggen, zodat het met des te meer vertrouwen moge werken en u een goede tijding betreffende al deze zaken moge verkondigen.

1. De eerste zaak betreft uw ziel. Ik ben er van verzekerd, dat sommigen van u te midden van de omwenteling der tijden zouden wenssen te weten, wat er van hun ziel zal komen. Sommigen van u hebben lang gewacht om te vernemen, wat God doen zal of zeggen, betreffende uw ziel. Wel, wij zullen u zeggen, welke redenen u het geloof in handen zou geven, opdat het u een goede boodschap brenge aangaande uw ziel.

2. Een tweede zaak betreft het feit, hoe u deze boze tijden dóórkomt. Sommigen van u zouden graag weten, of zij eerlijk en oprecht deze boze tijden zouden dóórkomen. U kunt het geloof in dit opzicht geen vaste gang doen verkrijgen. Welaan, wij zullen u meedelen, welke argumenten u het geloof in de mond zult leggen, opdat het een vaste gang bekomme en op deze gronden moge werkzaam zijn, indien zulks tenminste plaats vindt.

3. De derde zaak betreft de Kerk van God. Ik ben er van overtuigd, dat sommigen van u graag een goede tijding van de Heere zouden willen ontvangen voor Zijn arme Kerk. Daarom wenssen wij u te zeggen, welke bewijsgronden u in dit opzicht het geloof ter hand moet stellen, opdat wij iets goeds mogen verwachten uit de hand des Heeren voor de arme Kerk, niettegenstaande al deze droeve gebeurtenissen, die onze ogen aanschouwen.

Ik geloof, dat deze drie zaken de hoofdinhoud omvatten van het grote werk, dat wij nu te doen hebben betreffende geestelijke en godsdienstige zaken. Welnu, deze drie zijn de gewichtigste zaken onder de zon. Welaan dan, indien u het geloof zou willen werkzaam zien, opdat het u een tijding van de Heere boodschappe, is het noodzakelijk, zoals wij reeds gezege hebben, om de mond des geloofs met bewijsreden te vullen. Laat ons dan nagaan, welke argumenten betamelijk zijn, opdat wij met des te meer vertrouwen mogen geloven en het goede van God in al deze drie zaken mogen verwachten.

1. Ik kom terug op de eerste van deze gevallen, namelijk de zaak van u ziel. U zou graag datgene in u volkomen zien, hetwelk van belang is voor uw zielen. Het kan zijn, dat u reeds veel moeite gedaan hebt om het geloof werkzaam te doen zijn. Maar tot nog toe tevergeefs. Wel, wij zouden er bij u op willen aandringen om het geloof verder te beproeven. Daar zijn veel argumenten, die wij in dit opzicht in de handen des geloofs wenssen te stellen. Als het geloof op deze gronden niet werkzaam wordt, dan is het

zeker, - als wij zo mogen spreken – dat het met u er niet goed voorstaat. Als u geprobeerd hebt het geloof werkzaam te krijgen, maar deze argumenten niet in de handen des geloofs gesteld hebt, bent u ongetwijfeld tekort gekomen jegens het geloof. En indien u deze gronden niet voor uzelf kunt toe-eigenen en aanwenden, wanneer u ze mij hoort uitspreken, dan staat het er slecht met u voor.

1°. Het eerste argument, dat u in de hand des geloofs zou moeten stellen is: „Ik ben toch één van degenen, aan wie de Heere zijn verloren toestand heeft ontdekt.” Hebt u dit te zeggen: „Ik weet het, ik zag mij om duizend redenen verloren. Ik heb mijzelf schuldig en onderhevig aan de toorn Gods uren kennen?” Dan weet ik zeker, dat dit een goed argument voor u moet zijn, aangezien de Zoon des mensen gekomen is om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was. Waarschijnlijk acht u dit argument gering, maar ik verzeker u, dat u veel argumenten in de mond des geloofs zult leggen alvorens het geloof werkzaam wordt, als u deze reden niet aanvoert, „De Heere doe met mij, wat Hem behaagt; ik ben om duizend redenen de dood onderworpen.”

2°. Kunt u dit zeggen: „Ik weet, dat ik mijn verloren staat gevoeld heb en daarover bitter geweend heb, gelijk men kermt over een eerstgeborene?” In één woord, ligt dit nader aan uw hart dan enige andere zaak, die u in de wereld ontmoet heb. Kunt u zeggen, dat ge uw verloren toestand hebt uren bewenen gelijk iemand een enige zoon beweent; en dat het u nader aan het hart ging dan enige andere zaak ter wereld? Dit is zeker een voornaam argument, wanneer u de Heere tot een Getuige durft te nemen, dat deze zaak u nu en dan, hoewel zelden, meer ter harte ging dan iets anders. Indien u dit inderdaad kunt zeggen, bent u iemand aan wie de belofte van gewassen te zullen worden gedaan is. “Er is een Fontein, geopend voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid”. Zij werd geopend voor degenen, die bitter kermen, „gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.”

3°. Hebt u nog meer te zeggen? Kunt u zeggen: „Ik heb in mijzelf al hoop op redding en hulp opgegeven.” Welaan, u bent dan gelijk aan die mensen, die geen betrouwen in het vlees hebben, maar zich verheugen in Jezus Christus. Ik zou geen beter argument wensen. Sla acht op deze bewijsredenen, en onthoudt hen en houdt ze samen: u bent één van hen, aan wie God hun verloren staat heeft ontdekt; en toen u die kreeg te zien, ging het u zó ter harte, dat u tevoren moit enige zaak zó na aan uw hart lag? U zag dat er niets in uzelf was. U kond het pleidooi wel erger maken, maar nooit verbeteren; en daarom verwierp u al hoop op uzelf.

4°. Een vierde argument. Kunt u dit verder zeggen, dat uw ogen zover geopend zijn, hoewel u niet precies weet op welk een wijze, dat u thans ziet, waar uw hulp ligt, zodat u niet bevreesd bent te zeggen: „Ik weet het, mijn hulp ligt in Christus, indien ik Hem kon krijgen, hoe ellendig ik ook ben, ik zou geen andere zaak van God begeren dan wat Christus als een rantsoen verworven heeft. Ik wens niet meer, en ik wens niet minder te bezitten. Een andere weg zou ik niet wensen te gaan.” Voorwaar, een goed argument! Ik kan niet zien, dat u geweigerd wordt. U ziet, dat hulp in uzelf u ontbreekt, en u ziet, waar uw hulp ligt, indien u haar zou kunnen bekomen. Een andere weg wenst u niet te bewandelen. U stemt toe, dat God u heeft uren zien, waar uw hulp gevonden wordt zowel passend en bekwaam voor als voldoening gevende aan uw staat en toestand. U

zegt, dat ge u in al nood hierop durft te verlaten, zowel voor het tegenwoordige als voor de toekomst. Het is inderdaad zeer waarschijnlijk, dat u iets van een belofte betreffende uw ziel verneemt. Want, „hij, die gelooft, dat Jezus is de Christus, is uit God geboren.” Het is een grote zaak om te geloven, dat Hij, Die buiten de poorten van Jeruzalem geleden heeft, de Zone Gods is en om tevreden te aanvaarden, hetgeen Hij door dat lijden tot hun hulp gekocht heeft.

5°. Een vijfde argument. Wat kunt u meer aanvoeren? Kunt u verder zeggen, dat hij gelukkig is, die Christus verkrijgt, ook al werd hij op de brandstapel gebracht? Kunt u zeggen: „Ik heb zulk een hoogachting voor Christus, dat ik geloof vergenoegd te zullen zijn om met Hem verbrand te zullen worden, also God mij zou willen bekrachtigen.” Dit is zeker een goed argument. Inderdaad, Christus is voor u de Parel van grote waarde en dien verborgen Schat in de akker. En ik zou nenen, dat u de koopman bent, die alles wat hij heeft zou verkopen om Die tot de uwe te maken. Ik verzeker u, dat het een deugdelijk argument is, indien u aanhoudt. Het zou niet lang kunnen duren, of zulk een geloof bracht u een goede tijding, indien u op die weg verdergaat.

6°. Maar hebt u nog iets voor het geloof aan te voeren voor een troon van genade? “Ja, ik heb dit te zeggen, dat ik naar mijn gedachten, het met Christus eens geworden ben, terwijl het mij voldoening gaf; mijn hart werd naar Hem overgebogen en berustte in Hem en rustte op Hem, zodat ik meende bereid te zijn Hem aan te nemen als mijn Profeet, Priester en Koning. Ik was vergenoegd, naar ik meende, om Hem te hebben met al de kruisen en wederwaardigheden, die Hem volgen.” Inderdaad, dit zegt meer en het is een krachtig argument. Daar ligt zeker veel sterkte in. Ik verzeker u, indien u volhardt, zal zulk een geloof spoedig een antwoord bekomen.

“Ik durf wel niet zeggen, dat ik de zaak gekregen heb, die u *de aanneming van Christus* noemt. Maar ik weet wel, dat ik het met Christus eens werd op de wijze, waarop ik Hem dacht aan te nemen. Ik weet wel, dat mijn hart bereid was Hem in al Zijn ambten aan te nemen, zowel als Koning om mij te regeren, als Profeet om mij te onderwijzen en als Priester om mijn Voorspraak te zijn.”

7°. Hebt u nog iets te zeggen of hieraan toe te voegen! “Ja, ik kan dit nog aanvoeren, dat mijn hart mij in geen van deze zaken veroordeelt. Voor zover ik weet, nam ik Hem aan op deze wijze; en mijn hart veroordeelt mij niet voor het tegendeel.” O, dit is voorwaar een goed argument, Want indien u uzelf niet wenst te verleiden, zo zal God u niet misleiden. En wat hebt u verder nog aan te voeren? Moeten wij scheiden? Hebt u nog meer te zeggen, dat naar uw gedachten enig goed in dit geval zal uitwerken?

8°. “Ja, ik kan dit zeggen, dat sinds die tijd, ik weet niet hoe het was, de vreze Gods in mijn hart viel. Vanaf die tijd heb ik anders gevoeld dan te voren; en sindsdien heb ik leren letten op Zijn geboden.” Dit is zeker een goede bewijisgrond voor een ongelukkig man of arme vrouw, die niet veel schoolse geleerdheid bezit.

9°. Kunt ge nog iets aanvoeren, opdat het geloof des te beter omtrent deze zaak werkzaam mocht zijn? “Ja, ik moet dit zeggen, dat in al zaken, die naar mijn gedachten tussen Christus en mijn ziel plaats grepen, ik altijd bevreesd was, dat ik bedrogen en misleid was. Daarom beriep ik mij met hetgeen naar mijn gedachte ernst was, zover ik

daartoe kon geraken, op de God van hemel en aarde, dat overeenkomstig Zijn waarheid en trouw, als zijnde een rechtvaardig en getrouw God, Hij een arm en ellendig schepsel niet alleen wilde bewaren voor zelfbedrog maar ook, of Hij mij wilde bekend maken, of ik op de rechte weg was of niet. Ik smeekte Hem mij te beproeven en mij te doen weten, of ik op de goede weg verkeerde.” Er is gewis veel goeds in dit argument; ik verzeker u, daar ligt evenveel in opgesloten als in twee andere argumenten. Het licht trekt steeds het licht aan en de duisternis wordt aangetrokken door de duisternis. De goddelozen schuwen met hun boze daden steeds het licht. Het is altijd veelbelovend, wanneer een mens zich tot de God des hemels durft te wenden, „opdat Hij hem doorgronde en beproeve en zie, of er bij hem een schadelijke weg zij.” Het geeft een goede hoop, wanneer een ziel hartelijk en ernstig tot God roept, opdat Hij haar doe weten, of zij op de rechte weg is of niet. Dan kunt u zeggen, dat u God de Heere aanriep en Hem begeerde, aangezien Hij getrouw en rechtvaardig is, en geen lust heeft in de dood des zondaars noch toelaten zal, dat een arm schepsel zich onwetend en onwillig bedriegt.

Kunt u verder zeggen, ‘dat het antwoord, dat uit Zijn Woord tot u kwam, als een antwoord des vredes was, toen u het plechtig en smekend aan de Heere hadt overgegeven om u een antwoord te schenken en bevond u toen niet, dat het antwoord tot u kwam door Zijn Woord, hoewel voor u uit een mond van een onbekende? Er kwam een boodschap des vredes tot u, en het kwam tot u op zulk een toon en op zo’n Schriftuurlijke grond, dat u toch wel wist vanwaar het kwam’. Inderdaad een goed argument! U stelde uzelf in de hand des Heeren en deze zaak voor Hem neerlegend, was het antwoord van Hem vrede voor u en u achtte uzelf gelukkiger te zijn dan u verstandig was.

10°. Maar hebt u nog meer te zeggen, want die dit ondervindt, heeft naar ik meen nog wel meer aan te voeren. “Ja. Ik kan dit zeggen, om te bewijzen, dat dit antwoord een uitwerking had op mijn hart, toen het kwam; ik bedoel, zoals ik reeds opmerkte, dat in dit alles mijn hart mij niet veroordeelt.” Dit is inderdaad veel gezegd. Ik vraag mij dan af, of u geen waar vertrouwen in God hebt! Het is wegens uw onwetendheid hierin, maar ik weet dat u het bezit. Inderdaad, onkunde pleegt dit te bederven. Want er zijn veel mensen, die bestrijdingen der consciëntie houden voor een veroordeling des harten. Maar wanneer u moet zeggen: „Mijn hart veroordeelt mij niet”, betekent dit: ‘Ik leef niet in noch geef mijzelf over aan enige bekende zonde; noch wens ik een bepaalde plicht, die mij in mijn plaats en stand past, te verzuimen of te ontwijken’. O, dat is een krachtig argument in de hand des geloofs!

Dat is de zaak niet. Ik kan in dit geval vrij zijn van een veroordeling des harten, want een veroordeling des harten is, wanneer mijn geweten mij veroordeelt, dat ik mij begeben heb in een of andere zonde van bedrijf of in de een of andere zonde van nalatigheid in de plichten. Maar zonder dat ik zulks weet, kan ik van mijn eigen hart niet veroordeeld worden. Zo is het ook in het wereldlijk gericht. Geen rechtbank kan iemand krachtens de wet veroordelen zonder een gewichtige misdaad aan te wijzen. die hem ten laste wordt gelegd. De wet pleegt geen mens te veroordelen alvorens hem in verhoor te nemen. Denkt u, dat de grootste rebel tegen God in deze tijd door iemand veroordeeld kan worden dat hij een rebel is en dat hij voor een dweper doorging, terwijl niet aangewezen kan worden, waarin hij verraderlijk was, dan enkel omdat hij een „Remonstrator” genoemd werd? ² Welaan, zal ik door mijn eigen geweten veroordeeld worden, wanneer het mij geen bijzondere zaak kan aanwijzen, waarin ik

² (Ook Protesters genoemd. Deze wilden niets te doen hebben met degenen, die niet waarachtig het Covenant getekend hadden, o.a. Rutherford, zie aantekeningen).

bedrieglijk voor God handel? Dit ware de grootste onkunde ter wereld. Mijn eigen hart zou mij niet veroordelen, tenzij het een bijzondere zaak kan aanwijzen, waarin het mij veroordeelt. Het is een krachtig argument, als u waarlijk kunt zeggen, dat ge u niet begeeft in een bekende zonde noch een bepaalde plicht zoekt te ontwijken.

11°. Hebt u nog iets te zeggen? Kunt u zeggen, dat de zaak, waarover wij gesproken hebben, niet plotseling bij u is opgekomen, maar dat u daarmee reeds een lange tijd werkzaam bent? Dit is ook een goed teken. U bent niet geveinsd. Jobs vriend meende zeer terecht, *dat een huichelaar niet altijd God zou aanroepen.*

12°. Kunt u nog meer aanvoeren? “Wel, ik heb dit te zeggen, dat ik reeds een lange tijd zeven jaren en meer omtrent deze zaak in moeite en benauwdheid verkeerd heb; en ik durf zelfs nog meer zeggen, om dit alles te besluiten.”

Zeker, ik zou een slechtere dunk van u hebben ondanks al hetgeen u aangevoerd hebt, indien u dit er niet zou bij zeggen, namelijk (en onderzoekt uzelf of u dit kunt zeggen):

„Ik durf zeggen, dat God in deze tijd mijn hart heeft bewogen om mij aan Hem te verbinden en aan Zijn kant te blijven, en met Christus en Zijn volk te zegepralen of ten onder te gaan.” Durft u zeggen, dat God thans uw hart tot een besluit heeft gebracht met Mozes, om te verkiezen met het volk van God kwalijk gehandeld te worden? Kunt u zeggen, dat u met bedachtzaamheid de ganse zaak overwogen hebt, en Christus en Zijn kruis hebt verkoren?”

Voorwaar een goed sluitend argument, dat u deze zeven lange jaren en meer de ware godsdienst hebt zoeken te volgen en deze voornoemde heerlijke zaken hebt beleefd als tekenen tussen God en u. En dat u thans dit woord kiest om alles mede te besluiten, *dat u liever verkiest met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden.* Ik durf zeggen, dat hier menige ziel onder uw midden is, die nooit tot dit besluit gekomen is. Velen van u zijn er, die eveneens deze zeven lange jaren en meer meegelopen zijn, de ware godsdienst achterna, die nooit enige zaak beleefd hebben. En op dit ogenblik leg ik u deze vraag voor: „Welke bewijsreden kunt u aanvoeren van uw aandeel in God of van welke argumenten kunt u gebruik maken om te bewijzen, dat hetgeen verwezenlijkt zal worden waar uw ziel zich over bekommerd?” Als u geen gebruik kunt maken van één door mij opgesomde argumenten, weet ik zeker, dat u ver achterkomt in hetgeen nodig is. Want ik heb u een behoorlijk aantal argumenten opgenoemd, waarvan Gods volk zich bedienen moet. Deze zijn al zeer gewichtig, vol en duidelijk in hun beoefening. Oordeelt dan in uw eigen hart, of u al dan niet uw plicht tegenover het geloof gedaan hebt en het geloof verzocht hebt om werkzaam te zijn en u een goede tijding van de Heere te boodschappen betreffende uw ziel. Hiernaar hebt u, naar ik geloven mag, deze lange jaren uitgezien, wat er van uw ziel worden mag. Welaan, indien u datgene verwezenlijkt zou willen zien, hetgeen uw zielen bekommert, stelt dan deze argumenten in de hand des geloofs en ziet, welk antwoord het geloof u zal brengen van de Heere.

Durft u al deze zaken vasthouden? Kunt u zeggen, dat de Heere u uw verloren staat deed inzien en deze zo op uw hart heeft gebonden, dat uw verloren toestand u bitter werd en smartte en u daarover leerde wenen “gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene”? Heeft de Heere u ontledigd van al hoop om uzelf te helpen, en heeft Hij u uren zien, waar uw hulp ligt, namelijk in de gezegende Jezus, Wiens Naam is als een olie, die uitgestort werd voor u? Handelde Hij met u op zulk een wijze, dat uw schreden gericht werden naar Christus en dat u die hulp aanvaardde, welke in Hem is en dat u er vergenoegd mee was ondanks al lasten en moeiten, die er mee gepaard gaan? Veroordeelt uw hart u in dit alles niet? Viel vanaf die tijd de vreze Gods zó in uw hart, dat u leerde letten op al Zijn geboden en bevelen? Werd u naderhand niet weer met een

vreze bevangen, dat u uzelf bedrogen hadt? U smeekte Hem om u bekend te maken, of u op de rechte weg was of niet; en gaf de Heere u een gunstig antwoord? Veroordeelt uw hart u niet wegens enige bekende zonde, die u bedreven hebt of enige bekende plicht die u verzuimd hebt? Hebt u deze zeven lange jaren de ware godsdienst nagejaagd? Om te besluiten: hebt u thans gekozen om met het volk Gods kwalijk behandeld te worden en besloten om met hen te zegepralen of ten onder te gaan, met hen in uw woonplaats te blijven of verbannen te worden? Bent u bereid om hun lot te delen? Zou u er in berusten nooit op deze aarde één vreugdevolle dag te beleven? Zeker, elk van deze argumenten getuigt van veel goeds. Welnu, ik ben er van verzekerd, dat, indien u deze stukken in de hand des geloofs stelt, het geloof werkzaam werd en u een goede tijding brengen zal betreffende uw ziel.

II. Het tweede punt, waarover ik u beloofde te zullen spreken, was dit: **Indien u het geloof wilde werkzaam zien, om u een goede boodschap te brengen betreffende het geval, of u eerlijk deze boze tijden zult dóórkomen, geloof dan dat God u zal dóórhelpen.**

Dit is gewis een grote en veelomvattende zaak. Maar ik kan u niet beloven zulke zekere en vaste gronden voor deze zaak aan te geven als voor het andere punt betreffende uw zielen. Ik kon, wat het eerste punt aangaat, zeker en onfeilbaar zeggen, dat, indien u deze argumenten in de hand des geloofs stelde, uw geloof volkomen zou worden gemaakt aangaande het heil van uw zielen. Maar voor deze zaak kan ik niet zulke zekere gronden aanvoeren. Evenwel zal ik u aanraden om argumenten in de handen des geloofs te stellen, opdat, indien het geloof mocht werken en u een goede tijding boodschappen, het op deze gronden rust. En indien het geloof uw metgezel is, kunt u dat goede van God verwachten. Zoals wij bij het andere punt opmerkten, beproeft uzelf of u uit de grond uws harten het volgende kunt zeggen:

1°. Kunt u in de eerste plaats opmerken, dat de Heere u door Zijn Naam geroepen heeft? Kunt u betuigen: „Ik ben een belijder der Godzaligheid; Zijn eer en mijn naam zijn samen geweven?” U bent vergenoegd uzelf voor één der Zijnen uit te geven; en u kunt en wilt en durft dit niet te ontkennen. Hoewel ik beken, dat men niet zoveel ophef hieromtrent moest maken. Want het is een groot nadeel voor een mens, die zulk een naam heeft gehad, indien hij niet waar geweest is of in een dag der beproeving en verdrukking komt te vallen. Maar het is van groot nut voor hem en anderen, die toeschouwers zijn, indien hij niet bedrieglijk met God gehandeld heeft, maar Hem in waarheid heeft beleden en zo zijn innerlijk leven overeenstemde met zijn uiterlijke wandel. O, hij heeft een gewichtige verdediging in de wet, wanneer zo'n mens kan zeggen: „Ik ben één dergenen, die Uw Naam beleden.” Dit was een argument, hetwelk David, de dienstknecht des Heeren, had, toen hij smeekte: „Keer Uw knecht niet af in toorn. Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils!”

David zou steeds *de knecht Gods* genoemd worden, waar hij zich ook mocht bevinden. Maar zie hem hier pleiten. O, indien u in de dag der beproeving zou dreigen te vallen, - wanneer er zoveel toeschouwers gevonden worden - mocht u dan dit woord in de mond des geloofs leggen: 'Zijn naam en uw naam gaan samen. Zijn eer en uw eer behoren bij elkander. Zijn eer zal met de uwe lijden.' Pleit hierop en u zult leren geloven: „Bij de reine houdt Hij Zich rein!”

2°. Kunt u in de tweede plaats zeggen: „Ik stel geen vertrouwen in het vlees!” Zeker, indien u dit niet kunt aanvoeren als uw beleving, dan vrees ik zeer dat uw getuigenis maar vals zal zijn. U hebt Petrus reeds een stap achter u gelaten. Het is inderdaad waar, dat het goed is om te besluiten op goede gronden: „Al moest ik ook met U sterven, zo

zal ik U geenszins verloochenen.” Een goed besluit! Maar ik betwijfel, of u zulks zou doen, voordat een jaar voorbij gegaan zal zijn. Maar indien u kunt zeggen, dat u geen vertrouwen in het vlees hebt, maar naar uw mening een ellendige afvallige zult of zou zijn, als God u niet hielp, is dit inderdaad een goed argument en naar mijn gedachten rust uw vertrouwen op hechter gronden dan ge u voorstelt.

3°. Welaan, kunt u nog meer zeggen? Kunt u ook dit argument aanvoeren, dat u al gewicht verliest, welke u naar beneden drukt. Het zal u zeker des te gemakkelijker vallen, wanneer men u naar de Barbadoes verbannen zal.³

Gewis, indien dit voor u weggelegd is, dan moet u de band vrouw en kinderen, huizen en landerijen en wat u ook mag bezitten losmaken en orde op uw zaken stellen. Maar indien u deze banden niet verbreekt, maar uw hart aan deze zaken hecht, dan zult u eenmaal als walgelijk en verfoeilijk geopenbaard worden. Daarom, maakt u los van de banden, welke u aan de wereld verbinden. Als u dat niet doet, ben ik er van overtuigd, dat u ten onder zult gaan. Legt terzijde al gewicht, die u naar beneden drukt. Zo u dit argument, dat uw hart volkomen los van deze dingen is, niet kunt gebruiken, u zult geen antwoord ontvangen omtrent uw eerlijk en oprecht dóorkomen in deze boze tijden.

4°. Kunt u in de vierde plaats zeggen, dat er thans niets is, waarvoor u op deze dag van beproeving bevreesd bent; alleen deze zaak, ‘dat u niet weet, wat u moet doen en spreken, indien Christus u niet helpt’?

Dit is een goed argument. U verontrust u niet over wat er van dit of dat terecht zal komen, wat er van vrouw, kinderen, huis, goed en erfdeel worden zal. Maar dit is uw bezorgdheid: „Wat moet ik doen of zeggen; want een subtiele en listige vijand zal mij beschuldigen; en indien ik, arm en onkundig schepsel, een verkeerd woord zal spreken, zal de vijand dadelijk deze gelegenheid aangrijpen om de godsdienst en de Naam Gods te smaden en te lasteren.” Wanneer ge u bekommert over hetgeen u spreken of doen zult, opdat Zijn naam en de ware godsdienst niet door u benadeeld en gekwetst worden, is dit een deugdelijk argument, hetwelk u, naar ik geloof, een goed antwoord zal brengen. Het schijnt, dat deze bijzondere belofte op u betrekking heeft, wanneer u voor koningen en overheden gesteld zult worden: „En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om Mijnentwil, hun en de heidenen tot getuigenis. Maar wanneer zij u overleveren, zo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult, want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult”. Ik geloof, dat deze belofte voor u van toepassing is, want voorwaar is deze belofte gedaan voor diegenen, die slechts bekommerd zijn om de ere Gods en de ware godsdienst. Dezulken zal het in die ure gegeven worden, wat zij doen en spreken zullen, opdat zij de ere Gods niet zouden verongelijken en Zijn waarheid verloochenen. Zij bekommeren zich slechts om deze éne zaak, dat zij geen woord zouden kunnen spreken van die heerlijke Naam van Jezus Christus en de zaak bepleiten ter ere Gods. ‘Dezulken, zegt Christus, verpand Ik Mijn Koninklijk Woord, dat het hun in die ure gegeven zal worden, wat zij spreken zullen’.

5°. Dan zou u dit argument kunnen aanvoeren, indien u het geloof zou willen bezitten om eerlijk en oprecht deze boze tijden door te komen, dat al hoop en verwachting van u ziel slechts is uit oorzaak van vrije genade in Christus niet omdat u dit of dat gedaan hebt, niet omdat u al last hebt afgeschud, die u naar beneden drukt, niet om deze reden,

³ (Hier valt op te merken, dat Guthrie met deze uitdrukking een waar profeet blijkt te zijn; in verband met het feit, dat verscheiden jaren later een aantal van zijn hoorders naar de Barbadoes verbannen werden ter wille van Christus' zaak, hoewel er op dit ogenblik geen blijken waren, dat zij aan zulke moeiten en wrede handelingen zouden worden blootgesteld).

maar enkel en alleen uit vrije genade in Christus Jezus.

6°. En dan zou u verder dit kunnen aanmerken, indien u een goede tijding betreffende deze zaak van de Heere wilt ontvangen, dat gij, voor zover u kunt, getrouw handelt in het weinige, dat God aan uw hand heeft toevertrouwd.

Dit is eveneens een goed argument, beter dan twee vrienden aan het gindse Hof. Het is meer dan de gunst van een Grootzegelbewaarder in Edinburg. Het is goed om steeds getrouw te zijn betreffende enige zaak, die God in uw hand gesteld heeft. Het is zeer waarschijnlijk, dat, wanneer u getrouw bent in het kleine, hetwelk de Heere u heeft toevertrouwd, Hij u ook getrouw zal maken in hetgeen groot is.

Maar laat ik u mogen zeggen, dat indien ge u tot de einde toe schaart onder degenen, die steeds maar uitstellen en zeggen: „Wij wensen pas te getuigen bij de laatste en grote schok”, ik vrees, dat u voor eeuwig zult omkomen, want indien u niet getrouw bent in het kleine, ben ik bevreesd, dat u nimmer getrouw zult zijn in het vele.

7°. Kunt u nog meer zeggen? Kunt u gebruik maken van dit argument, dat u zoveel als in uw vermogen is, degenen steunt en helpt, die vooraan staan om van Christus te getuigen? Hulp is goed in al plaatsen, en „met welke maat gij meet, zal u wedergemet worden.” Het is geen geringe zaak, wanneer dagelijks de gebeden van zovele honderden Godvrezenden neergelegd worden tot uw welzijn.

Welnu, dit zijn de argumenten, welke u in de handen des geloofs moet stellen. Indien u er u van kunt bedienen, het is wel, hoewel ik niet kan zeggen, dat zij onfeilbare en zekere gronden zijn, om het geloof werkzaam te doen zijn, teneinde u een goede tijding van de Heere te boodschappen, dat u eerlijk en oprecht deze boze tijden zult doorkomen, zoals ik u gesproken heb betreffende de andere gronden, die uw ziel aangaan. Maar indien u deze gronden niet hebt om aan te voeren, komt u zeer ver ten achter. En indien u deze argumenten kunt gebruiken, bent u ver gevorderd.

Want het is een grote zaak, indien u kunt zeggen, dat uw Naam en Zijn eer ineengeweven zijn. Dat u geen vertrouwen stelt in uw vlees noch in iets, dat u ontvangen hebt, maar alleen in Christus. Dat u al gewicht verloren hebt, hetwelk u naar beneden drukt. Dat de voornaamste zaak, die u bezorgd maakt, niet is de dingen, die u hebt laten varen, maar de vraag, die u bezig houdt, is wat u moet doen en zeggen. Dat de hoop, welke u omtrent deze zaak koestert, enkel vrije genade in Jezus Christus is. Dat u besloten hebt om overal, waar u geroepen wordt, zelfs in kleine zaken getuigenis te geven. En dat u zoveel in uw vermogen is, degenen zult bijstaan, die geroepen zijn om een getuigenis af te leggen.

Maar ik ga thans niet verder. Indien u veel bij deze zaken stilstaat, ben ik er van verzekerd, dat het geloof u weldra een goede tijding van de Heere zal brengen, dat u eerlijk en oprecht door deze boze tijden zult worden geleid.

7. Christus' zorg voor Zijn volk, dat onder verdrukking verkeert. I

“En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren, want de wind was hun tegen. Maar ter vierder wake 's nachts, kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee. En de discipelen ziende Hem op de zee wandelen werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel, en zij schreeuwden van vrees”. Matthéüs 14: 24, 25,

26.

De leer, die ik uit deze tekst der Heilige Schrift wil aandringen is: *Dat hoewel Christus ver van Zijn volk of schijnt te zijn onder hun beproevingen, Hij nochtans op een bijzondere wijze op hen let. Hij ziet, dat zij zich pijnigden om het schip voort te krijgen (Markus 6: 48) en toch was Hij al die tijd in het gebed.*

Om dit punt op te helderen, zullen wij aantonen

- I. Op welke wijze Christus op de beproevingen van Zijn volk let, en waarom Hij zo handelt.
- II. Wat Zijn letten op Zijn volk in hun beproevingen hen heeft te zeggen.
- III. Welke de beproevingen zijn, waarin Christus het nauwste op Zijn volk let.

I. Wat het *eerste* punt betreft, Hij let op de beproevingen van Zijn volk, die Hij in Zijn eeuwige Raad te voren voor hen verordineerd heeft.

1. Nooit overkwam Zijn volk iets, dat niet van eeuwigheid besloten was. En in de tijd regelt Hij ze zo, dat zij gepast zijn voor de oefening van Zijn volk, overeenkomstig hun onderscheiden toestanden; en daarin houdt Hij Zijn oog op hen gevestigd.

2. Hij heeft niet alleen een toelattende, maar ook een werkende hand in het opstellen van al de werktuigen van hun beproevingen, hetzij het duivels of mensen, winden of stormen zijn. Hij ziftte het huis van Israël als koren in een zeef gezeit wordt, nochtans zo, dat niet één korrel verloren ging.

3. Door Zijn voorzienigheid bestemt Hij een geschikte tijd voor de beproevingen, en soms, zo handelde Hij ook met Petrus, waarschuwt Hij hen vooraf, voordat de beproeving komt: “In deze zelfde nacht” zei Hij, “eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen.”

4. En door Zijn voorzienigheid zet Hij de beproeving palen, dat zij zo en zover komt en niet verder. Zo ook in de tekst: Hij laat de discipelen zwoegen tot de vierde nachtwake. Hij let op de beproevingen van Zijn volk, als Hij de Vader voor hen bidt. Hier is Hij in het gebed, terwijl zij zich in de nacht op zee inspannen en roeien.

5. Hij geeft zo acht op de beproevingen van Zijn volk, dat Hij daardoor Zijn eigen voornemens en edele plannen uitvoert, en al hun beproevingen daartoe dienstbaar maakt.

Vraagt u: *Waarom geeft Hij zo nauw acht op de beproevingen van Zijn volk?*

Dan antwoord ik:

Ten eerste, omdat Hij groot belang bij hen heeft, zij staan in een nauwe betrekking tot Hem, zij zijn allen de vrucht van de arbeid van Zijn ziel. Hij heeft Zich voor hen aan de Vader verbonden, en zij zijn, met alles wat hun zal overkomen, aan Hem opgedragen, die voor hen allen, van de kleinste tot de grootste, verantwoordelijk is.

Ten tweede: Omdat er weinigen of geen zijn buiten Hem, die op hun beproevingen letten, want zij kunnen weinig voor zichzelf doen en anderen verachten hen.

II. Wat het *tweede* punt betreft: Dat Hij op Zijn volk let in hun beproevingen

Dit heeft tot hen te zeggen:

1. Dat zij niet toevallig over hen komen, maar door Zijn bestel en opzettelijk.
2. Dat zij niet alleen zijn in hun beproevingen; al bemerken zij Hem soms niet, toch is ook dan Zijn oog op hen, en Zijn hart bij hen, en zij zijn bij Hem. (Ps. 73: 22, 23)

Engelse vertaling) “Toen was ik een groot beest bij U, nochtans ben ik gedurig bij U”.

3. Het geeft te kennen, dat de beproevingen van Zijn volk niet zulk een vaart kunnen lopen, als anders wel zou kunnen gebeuren, maar Hij stelt ze perk en paal, en Hij zal sterkte geven om ze allen te kunnen doorstaan.

III. *Welke zijn de beproevingen van Zijn volk, waarin Hij het nauwste betrokken is?*

Ik antwoord:

1. Hij is in al de beproevingen van Zijn volk betrokken, maar voornamelijk in die, welke hun overkomen in de uitvoering van hun plicht. Zoals hier, toen Hij Zijn discipelen gebod naar zee te gaan.

2. Hij geeft nauwkeurig acht op die beproevingen, en is daarin betrokken, die boven hun bereik zijn, wat een uitkomst en ontkoming betreft; evenals dit in de tekst het geval was.

3. Hij let op Zijn volk en geeft nauw acht op hen in die beproevingen, waarin zij gewikkeld zijn, en doen wat zij kunnen, hoewel al hun arbeid maar weinig betekent.

4. Hij let op hen en bekommert Zich over hen in al hun beproevingen, die zwaar zijn, ver te boven gaande wat hun vroeger is overkomen, zoals het ook in de tekst het geval was.

Toepassing.

Laat Gods volk zich hiermee vertroosten, “dat hun Heere en Meester acht geeft op al hun beproevingen, in al de voormelde opzichten, en acht, dat Hij er groot belang bij heeft, dat Hij dit doet”. Aangezien het zo is, zullen boze mensen en vervolgers hun doel niet bereiken in alles wat hun hart tegen Zijn volk onderneemt, maar zij zullen in hun beproevingen ondersteund en er door geholpen worden. Wij kunnen hieruit in het bijzonder leren, dat Hij let op de beproevingen van Gods volk in ons land, en dat Hij er nauw bij betrokken is. Hij toch heeft hen verbonden aan het werk en de zaak waarvoor zij lijden.

2. De beproevingen, die hun nu overkomen kunnen door geen mensen verholpen worden, en gaan de beproevingen te boven, die hun vroeger zijn overkomen. Zijn volk zwoegt daaronder naar hun vermogen.

3. Hun beproevingen gaan gepaard met vele aanmerkelijke beledigingen, die de God des hemels worden aangedaan.

4. Zijn Naam is zonderling aan de zaak verbonden, al natiën zien er naar hoe het met onze zaken zal gaan, omdat zij gehoord hebben, dat wij een volk zijn, dat met God een verbond heeft aangegaan.

5. Hij heeft een aanzienlijke voorraad in het schip, dat nu op zee is, en door wind en golven wordt op en neer geworpen: een zeer Godzalig overblijfsel. Als Zijn volk wilde besluiten liever te verdrinken en met elkaar te vergaan, dan door toegeving te zondigen, zou het er goed met onze zaak voor staan.

6. De voorspraak van Christus gaat door voor Zijn volk, dat in Zijn dienst werkzaam is. Hij was in het gebed toen Zijn discipelen op zee waren. En Hij bad voor Petrus, dat zijn geloof niet mocht ophouden. Zijn voorbeding nu geschiedt om de volgende dingen:

- (1) Dat het geloof van Zijn volk, zoals reeds gezegd is, niet zou bezwijken.
- (2) Dat hun zonden, die de beproeving hebben doen komen, en al de omstandigheden van hun wangedrag, mogen worden vergeven.
- (3) Dat zij geen ongeoorloofde weg zullen inslaan om verlost te worden.
- (4) Dat de beproeving geheiligd mag worden, zodat zij haar behoorlijke vrucht

voortbrengt in hen die onder dezelve zijn.

- (5) Dat hun gemis van een rechte geest hun beproeving niet mag verzwaren, of de verlossing of uitkomst vertragen; en dat opdat de verlossing verhaast mag worden, zoals wij dat lezen in Zach. 1: 8-12: Christus wordt gezien tussen de mirten, die in de diepten waren, en Hij komt voor de Kerk tussenbeide in haar beproeving. “Heere der heirscharen, hoelang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest bent, deze zeventig jaren?” O, dat wij geloof hadden, dat onze Voorspraak in onze beproevingen voor ons tussentreedt! En dat u allen u mocht benaastigen van één zin te zijn, en te voldoen aan, en overeenkomstig met Christus te handelen in, al de punten van Zijn voorbeding, die wij hebben aangestipt, om Zijn zaak hoog te houden; altijd liever verdrukking kiezende dan de zonde. Tracht het rechte nut uit de beproeving te trekken, en ziet daarnaar even ernstig uit, als naar de uitkomst, tot uw troost en de bevestiging van uw hart. Gedenkende, dat Christus uw Voorspraak is, en uw zaak in al de voornoemde opzichten bepleit. Weet, dat God Hem altijd hoort, en dat Hij ‘aan David niet zal liegen en het verbond met Hem niet zal ontheiligen, zelfs al wordt het door Zijn kinderen overtreden’. Dat is een goede grond van troost.

Merkt uit hun zwoegen en roeien op, dat Gods volk onder beproevingen de middelen behoort te gebruiken, die Hij hen heeft nagelaten, al is het, dat het gebruik ervan tot hun verlossing weinig heeft te betekenen. De discipelen arbeiden hier tegen wind en weer, al is het, dat het hun niet veel helpt. Al scheen het, dat de vier of vijf broden nergens toe dienden, om die aan zoveel voor te zetten om hen te spijzigen, toch maakt Christus er gebruik van.

Om dit uit te breiden, overweegt:

1. Dat God in de slechtste tijden nog enige middelen tot gebruik voor Zijn volk heeft nagelaten.
2. Dat de Heere door die geringe middelen soms grote dingen werkt, en dat u daarom in het gebruik van die middelen uw hoop niet moet opgeven.
3. Dat de Heere, op de ene of andere wijze, het gebruik van de middelen zegent, al zijn zij nog zo gering en verachtelijk.
4. Dat wanneer Zijn volk geen gewone middelen ongebruikt heeft gelaten, die geschikt zijn om zulke en dusdanige gevolgen te veroorzaken, Hij nochtans wil, al werken zij niets uit, dat zij volharden in de gebed. “Staat vast, en ziet het heil des Heeren” evenals toen Israël voor de Rode Zee stond, en de Egyptenaars hen najaagden.
5. Dat het Gods gewone weg is, dat Hij Zijn volk in hun engten tot zeer geringe middelen terugbrengt, en hun toch beveelt die te gebruiken, om daardoor de trouw en gehoorzaamheid van Zijn volk te beproeven, en hun te leren de beste middelen niet te verafgoden.

Eerste gebruik.

1. Laat dit Gods volk leren in hun engten uit te zien welke middelen God heeft bepaald, en die vlijtig te gebruiken.
2. Vertwijfelt niet, wordt niet moedeloos, wanneer de middelen verachtelijk schijnen te zijn, aangezien de Heere het gebruik van zeer geringe middelen pleegt te zegenen. Wanneer geen andere geschikte middelen zijn overgebleven, blijft dan in de gebed werkzaam; want dat is steeds uw plicht, en zal de grond van uw vrede zijn, en laat de Heere doen wat goed is in Zijn ogen.

De volgende zaak in de tekstwoorden is *de verlossing, die de discipelen kregen, met de omstandigheden daarvan.*

Wanneer het schijnt, dat zij zullen verdrinken, nog geen vier mijlen van het land af, ter vierder wake 's nachts, dat is tegen de morgen, komt de liefde voor de dag Christus komt, zonder er om gesmeekt te worden, om door Zijn Almacht te helpen, wandelende op het water, dat Hij als een begaanbaar pad onder Zijn voeten maakt. Doch wanneer Hij komt, begrijpen zij Hem verkeerd en worden bevreesd. Zodat hoe dichter het aan de verlossing uit hun beproeving toe is, hoe hoger zij stijgt. En Hij spreekt tot hen, en beneemt hun de vrees, en vermindert die door hun te zeggen, dat Hij het is, en zo krijgen zij in enen nieuwe trap van hun beproeving een nieuwe ontdekking van Hem. Zo hebben wij ook de begeerte van Petrus om een bijzonder bewijs te hebben, dat Hij de Heere is, als hij van Hem begeert, dat Hij hem zal gebiedten tot Hem op het water te komen.

Merkt hierop, *dat Christus soms onze beproevingen, wanneer wij menen, dat zij hoog genoeg zijn gekomen, nog vrij wat hoger zal doen stijgen.* De discipelen oordeelden, dat hun beproevingen door wind en storm, en in de vierde nachtwake, al zeer hoog waren gestegen, en toch behaagde het Hem ze nog meer te verlengen en te verzwaren. Om deze leer op te helderen,

Overweegt *ten eerste*, dat Gods volk spoedig van gedachte is, dat hun beproevingen zeer groot zijn.

(1.) Omdat zij de tegenwoordige bij vorige afmeten, en er niet aan denken, dat de Heere voornemens is hen nog verder te beproeven, en dat het slot, wat de uitkomst betreft, scherper en donkerder zal zijn, dan het voorafgaande was.

(2.) Omdat zij hun beproevingen vergelijken en afmeten aan die van anderen, die niet de hoogste maar de laagste beproevingen hebben ondervonden.

(3.) Omdat zij hun beproevingen afmeten aan de sterkte, die zij voor het oogenblik gewaarworden, en niet gedenken, dat Hij de sterkte vermeerderd en meer kracht geeft naar mate de beproeving toeneemt.

(4.) Omdat zij dikwijls hun beproeving vergelijken bij de middelen, die hun overblijven om daaruit verlost te worden. Niet gedenkende, dat de Heere dikwijls van al middelen afziet op welke zij hun oog gevestigd hebben, en nieuwe middelen doet komen tot hun bevrijding.

(5.) Omdat zij dikwijls hun beproeving afmeten aan hetgeen zij vooraf berekenen en besluiten, terwijl de beproeving soms hoger stijgt, dan zij konden bevatten; en wanneer dan de beproeving spoedig tot die hoogte komt, die, zij zich als het hoogtepunt hebben voorgesteld, dan, menen zij, dat zij niet verder zal gaan. En zo dwalen wij, omdat wij Gods raad niet kennen.

Ten tweede. Overweegt, dat de Heere in de beproeving van Zijn volk verschillende einden beoogt en gedachten heeft, die zij niet weten; nochtans zo, dat Hij de beproevingen beheerst, wanneer zij boven hun bereik zijn. Hij heeft toch ten doel Zijn kracht in hun zwakheid te verheerlijken, en hun zonderlinge bewijzen te geven, dat Hij voor hen leeft en een welbehagen in hen heeft, die zij niet verwachten, en hen tot sommige dingen te drijven, die niet zo spoedig door hen gebruikt worden.

Ten derde. Overweegt, dat gelijk deze dingen Hem bewegen de beproevingen van Zijn volk tot zo'n hoogte op te voeren, het toch hun plicht is er tegen te waken, Hem of Zijn wegen verkeerd uit te leggen. Denkt daarom niet, dat het gemis van liefde is voor de partij, die bedroefd wordt, of dat Hij hen vergeet, zoals zij zich zo gemakkelijk inbeelden; want toen zij zich inspanden en roeiden zag Hij hen, en was Hij voor hen aan het bidden. Denkt ook niet, dat het plichtverzuim is in de beproefde partij,

waardoor de beproevingen verzwaard worden; want hier deden de discipelen hun plicht, en toch werden zij zo beproefd. En denkt ook niet, dat geringere beproevingen voldoende zouden zijn om ons te vernederen, en ons in de laagte te brengen, wanneer wij aan onszelf werden overgelaten.

Eerste gebruik.

1. Leert over uw beproevingen recht te oordelen; dat kan ongepaste klachten en neerslachtigheid voorkomen.

2. Wanneer uw beproevingen tot de grootste hoogte zijn gestegen, die gij kunt dragen, geeft Hem nochtans ruimte ze nog hoger te doen stijgen, en verstaat Hem niet verkeerd, wanneer Hij dat doet.

Merkt ten tweede op, dat al wordt de verlossing van Gods volk uitgesteld, zij nochtans vordert en op de rechte tijd zal komen. Wij zullen dit nader uitbreiden en:

- I. aantonen, dat Christus ter rechter tijd Zijn volk komt verlossen.
- II. Hoe Hij komt, zodat gezegd kan worden, dat Hij ter rechter tijd komt.

I. Wat *het eerste* betreft:

1. Hij komt ter rechter tijd, wanneer Hij tijdig komt om de ondergang van Zijn volk te verhinderen. (Ps. 94:18) “Als ik zei mijn voet wankelt, Uw goedertierenheid, o Heere, ondersteunde mij.”

2. Wanneer Hij op een tijd komt, die voor hen geschikt is om een verlossing aan te nemen, dat is, wanneer al hoop op verlossing langs een andere weg is afgesneden, en zij alleen tot God beginnen op te zien; dan komt Hij, evenals in Ps. 142: 5: “Ik zag uit ter rechterhand, en ziet zo was daar niemand, die mij kende; er was geen ontvlieden voor mij, niemand zorgde voor mijn ziel. Toen riep ik tot de Heere: Gij zijt mijn toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.”

3. Wanneer Hij tot ons komt en een zondige weg voorkomt, waarop wij anders in onze beproeving verbrijzeld zouden worden: (Ps. 125: 3) “Want de scepter der goddelozen zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen, opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht.”

4. Wanneer de verlossing het aangenaamst is voor de beproefde partij, dan is het zeer tijdig. Hoe blij waren de discipelen, en hoe liefderijk ontvingen zij Hem, toen Hij in het schip kwam.

II. Wat *het tweede* betreft. Overweegt sommige dingen, die in de verlossing voorkwamen, welke te kennen geven, dat Hij tijdig kwam.

1. Hij kwam, toen zij zich pijnigden en vermoeiden in het gebruik der middelen, hoewel die weinig betekenden.

2. Hij kwam, zonder dat zij van hun zijde het dringend verzochten. Wij horen toch al die tijd niets van hun bidden; hun verlossing komt als de vrucht van Zijn voorbedding. Want Hij had voor hen gebeden, en wordt nu gezonden om hen te verlossen; zij waren er maar slecht aan toe, zij konden weinig voor zichzelf doen, zij hadden niet anders dan de dood voor ogen.

3. De verlossing baant zichzelf een weg door de zwarigheden heen, hetwelk niet anders kon geschieden dan door de Almacht, aangedreven door vrije liefde. Nu, wanneer zij niet tot Hem kunnen komen, maakt Hij de reis om tot hen te komen op die wateren, die met hen in strijd zijn, en hen van al zijden dreigen te overstromen. Geen moeilijkheid kan voor Zijn almacht en almachtige kracht bestaan, wanneer de toestand van Zijn volk vereist, dat die wordt te werk gesteld, wanneer Hij hen in gevaar heeft gebracht.

4. De verlossing komt met nieuwe bewijzen en ontdekkingen van de liefde van Christus tot hen in hun beproevingen, en van Zijn oppermacht over datgene, dat de grond was van hun vrees: Hij treedt op de zee, en bevrijdt hen van stormen.

Eerste gebruik.

1. Laat Zijn volk moed houden, en de storm te gemoed treden, want de verlossing zal komen, bij een goede gelegenheid en ter rechter tijd, in al de voormelde opzichten.

2. Laat Zijn volk gebruik maken van de geringe middelen, die Hij hun heeft achtergelaten, en wanneer zij geen ander hebben, een poosje met Hem worstelen in het gebed.

3. Verwacht meer van Zijn medelijden, Zijn ontferming en voorbidding, dan van uw plicht, of van uw toewijding.

4. Al zijn de moeilijkheden voor ons ondraaglijk, wacht nochtans op de beloning van Zijn macht naar de toestand vereist.

5. Wacht in al uw arbeid en lijden op ontdekkingen van Hem; en dit zal niet de minste ontdekking van Hem zijn, dat Hij zal verschijnen door Zijn almachtige arm en kracht, vertredende hen, die ons gevangen houden. Wanneer Hij dus verschijnt, "heft dan uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is".

En hetzij ik leef of gestorven ben, ik vermaan allen, die God vrezen, dat zij geloof oefenen in Hem, als die Zijn voet op onze zee zet, wanneer Hij zal beginnen Zijn vijanden te overwinnen, en hen onder elkaar verdeeld te doen zijn, en hun voornemens onder hun handen te verbreken, en hen in hun eigen werk te verwarren, en wanneer Hij hun voornemens begint te verijdelen, en hier en daar Zijn oordelen over hen begint uit te voeren. Ik zeg, ziet dan op Hem, als Hij Zijn voet op onze zee zet, en verwacht verlossing voor Zijn Kerk en Zijn volk. Amen.

8. Christus' zorg voor Zijn volk, dat onder verdrukking verkeert. II

"En de discipelen ziende Hem op de zee wandelen werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel, en zij schreeuwden van vrees". Matthéüs 14: 26.

Wij hebben over de verlossing gesproken, die de discipelen kregen uit ene zware

beproeving, en aangetoond, dat de verlossing niet kwam vóór de vierde nachtwake. Het behaagt de Heere toch soms de beproevingen van Zijn volk hoger te doen stijgen, dan zij ooit dachten te kunnen dragen. Doch hoewel Hij een lange tijd uitstelt, toch gaat Hij voort en komt tot hen, want de verlossing van Zijn volk komt steeds ter rechter tijd. Wanneer Christus voortgaat tot hun verlossing menen zij, *dat Hij een spooksel, een geest of duivel is.*

Merkt op, *“wanneer de Heere op weg is om Zijn volk te verlossen, zij Hem dikwijls geheel verkeerd begrijpen”*. Dit blijkt duidelijk uit de tekst, en ook in het geval van Israël, toen Mozes hen uit Egypte leidde.

Wij zullen hier aantonen

- I. In welke gevallen Gods volk geneigd is Hem verkeerd te begrijpen, wanneer Hij komt om hen te verlossen.
- II. Wat de oorzaak is, dat zij zich vergissen, en waarom zij dat doen.

I. Wat *het eerste* punt betreft:

1. Zij verstaan Hem gemakkelijk verkeerd, wanneer zij in grote benauwdheid verkeren, en zeer verbroken zijn door beproevingen, waarin zij niet in staat zijn te oordelen over wat de Heere hun ten goede doet of zegt. Dan zijn zij in een geestesgesteldheid, waarin zij geneigd zijn alles wat Hij doet als zuiver toorn te beschouwen. Dit was het geval met Israël in Egypte; zij waren zo verbroken door de verdrukkingen dat zij, vanwege de benauwdheid van geest, niet konden luisteren naar wat Mozes tot hen zei, zij hadden zo lang met verdrukking geworsteld. Wanneer een ziel zolang en pijnlijk met blijken van toorn geslagen, en met de verschrikkingen der hel omringd is geweest, zal zij niet gemakkelijk te overreden zijn, dat God in enige zaak haar welzijn bedoelt.

2. Zij zijn geneigd God verkeerd te begrijpen, wanneer zij onder diepe bevattingen van hun schuld zijn, want dan meten zij alles of naar hetgeen zij verdiend hebben. Evenals Petrus zei: “Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens” zo ook zeggen zij: “dat is een goed woord, maar het is niet voor mij”.

3. Wanneer de Heere Zich opmaakt om hen te verlossen langs een vreemd ongebaand pad, evenals Christus hier op de zee wandelde, dat was een vreemde weg. Jona twijfelde ongetwijfeld aan zijn verlossing toen hij door de walvis werd ingeslokt.

II. Wat *het tweede* punt betreft: *Wat veroorzaakt, dat het volk van God Hem verkeerd begrijpt?*

Antwoord. Het is al mensen natuurlijk eigen de God des hemels, “Wiens wegen niet gelijk onze wegen zijn” verkeerd te verstaan. Wij rieken naar aardse dingen, en leggen alles verkeerd uit; tenzij de Heere ons helpt kunnen wij niet recht verstaan wat Hij doet.

2. Wij zijn geneigd alles verkeerd uit te leggen door de vooroordelen en verkeerde bevattingen, die wij van God hebben, zodat het niet zo vreemd is, dat wij Hem verkeerd begrijpen, als dat wij Hem ergens in recht verstaan. Want wij hebben van nature een ellendige neiging om ons in te beelden, dat God het schepsel gelijk is, en Zijn wegen gelijk doet zijn aan de wegen van het schepsel. De discipelen menen, dat het geen mens kan zijn, die op de zee wandelt, maar dat het een geest of een duivel moet zijn. Hij was een wijs mens, die zei: “Is dit naar de wet der mensen, Heere, HEERE?” De Heere had kunnen antwoorden: “Waarlijk, David, het is niet naar de wijze der mensen; niemand ter wereld zou u van achter de schapen hebben genomen om een koning van u te maken, zoals Ik gedaan heb”. Indien deze vooroordelen en verkeerde bevattingen van God in Zijn volk ten onder waren gebracht, zouden zij het zeer

aangenaam kunnen hebben. Maar er is altijd iets van binnen, dat zegt, dat niemand zo met iemand zou handelen. Dat is ook zo. Evenwel is het Gods weg zo te handelen. U moet altijd denken, dat “Zijn wegen zoveel hoger zijn als de wegen des mensen, als de hemel hoger is als de aarde”.

2. Wij zijn geneigd God een weg voor te schrijven, waarin Hij moet komen om ons te verlossen, en als Hij niet in die weg komt verstaan wij Hem verkeerd. Dit was de grond van de misvatting van de discipelen aangaande de opstanding van Christus. Zij meenden, dat Hij zo heerlijk moest opstaan, dat de gehele wereld terstond voor Hem zou zijn neergevallen. “Bovendien” zeggen zij, “is het heden den derden dag sinds Hij gestorven is, en wij hebben Hem niet gezien; maar sommige vrouwen zijn aan het graf geweest, en hebben een gezicht gezien”. Zij meenden Hem op een andere wijze te zullen zien, en daarom begrepen zij Hem verkeerd. Gods volk ziet soms uit om Hem in ene tijdelijke goedertierenheid te zien. Zij verwachten, dat Hij hun uitwendige banden zal losmaken, zij zien uit naar zulk een middel, en Hij komt tot hen in een ander, dat wel zo goed is.

Toepassing.

Dit leert ons, dat wij de Heere moeten vrijlaten, hoe Hij Zijn volk wil verlossen beide van hun geestelijke en tijdelijke dienstbaarheid, en dat wij Hem niet aan dit of dat middel moeten binden. Hij komt toch gewoonlijk niet op die wijze, zoals Zijn volk dat zou willen, hetwelk dikwijls in hun bevinding is gebleken. Dit heeft sommigen bevreesd gemaakt te spreken over de weg waarin zij wilden, dat Hij zou komen, uit vrees, dat Hij in een andere weg zou komen.

Ten eerste. Legt alles wat Hij doet goed uit, dat zal uw verkeerde opvattingen van Hem, en van de weg waarin Hij zal komen tot uw verlossing, voorkomen. “De liefde denkt geen kwaad”; God heeft een blijmoedige gever lief en geen vrek. Hij heeft de mens lief, die het goede van Hem en Zijn weg verwacht. Daarom wanneer uw beproevingen zeer hoog zijn gestegen, en de weg des Heeren u vreemd voorkomt, omdat de wegen der Voorzienigheid vreemd zijn, spreekt dan spaarzaam over de zaken, zolang u niet kunt zien wat de uitslag zal zijn. Het kan toch zijn, dat de bedeling er in het eerst als niet voor het doel geschikt uitziet, die na verloop van tijd grote goedertierenheden voor Zijn Kerk zal opleveren.

Ten tweede. Merkt op, dat de Heere soms, wanneer Hij de verlossing van Zijn Kerk voortzet, hun beproevingen nog iets hoger pleegt te doen stijgen, dan zij tevoren waren. De discipelen waren eerst bevreesd voor de zee, doch nu ook voor een spooksel, in die mate, dat zij schreeuwden van vrees, en toch kwam Christus tot hun verlossing. De beproevingen van Israël waren nooit zo hoog gestegen als toen Mozes werd gezonden om hen te verlossen.

De redenen van deze leer zijn de volgende:

1^e. De Heere doet dit opdat Hij al middelen in het belang van Zijn volk mag vaststellen, ofschoon zij er Hem om zullen vragen, en opdat hun ogen alleen op Hem mogen zijn. Israël werd tweemaal door de kinderen Benjamins verslagen, omdat zij op hun aantal en op hun zaak vertrouwden.

2^e. Opdat Hij Zijn volk voor de verlossing mag toebereiden. Hoewel Zijn mededogen zodanig is, dat Hij niet wacht op de gemoedsgesteldheid van Zijn volk, toch zal God iets met de verlossing doen gepaard gaan, dat hen er geschikter voor zal maken dan zeven jaren benauwdheid. Een kleine beproeving in de verlossing zal veel goed

doen, zij verhaast de verlossing. Het kan zijn, dat er iets in de verlossing voorkomt, dat uw hart zal verbreken, en u meer zal verootmoedigen dan al de moeiten, die u te voren in lichaam, en geest, en staat zijn overkomen.

3^e. Hij handelt zo om baan te maken voor de wreedheid van de tegenpartijders en zo schielijk hun beker vol te maken, en dan doet Hij hen vallen in het midden van hun hoogmoed. Israëls verlossing in Egypte werd opgehouden om de onbeschaamdheid van de vijand groter te doen worden en hen rijp te makers voor het oordeel.

4^e. Hij doet dit om de verlossing van Zijn volk des te liefelijker te makers wanneer zij komt, liefelijker dan dat zij niet was vertraagd en niet tot die hoogte was gestegen. Deze beproeving, die de discipelen overkwam, maakte Christus veel welkomer dan zij zou geweest zijn, als zij Hem niet eerst voor een spooksel hadden aangezien.

5^e. Hij doet dit, opdat Hij Zijn volk in evenwicht mag houden bij hun verlossing; opdat zij zich nuchter mogen houden bij het ontvangen van de goedertierenheden. Zijn volk is luchthartig, daarom zal Hij enige waardige werktuigen laten vallen wanneer Hij bezig is hen te verlossen, opdat het verlies daarvan een tegenwicht mag zijn bij de verlossing.

6^e. Hij doet het werk zo volmaakt, en twist met sommige personen, die nauw betrokken zijn in de moeilijkheid, die Zijn volk overkomt. In de bijzondere zaak, die Hij ten doel had in die verlossing van David uit de hand van zijn zoon Absalom, (hoewel deze vergelijking niet in al gevallen doorgaat) doodden zijn mannen Absalom; dit verminderde in Davids schatting de waarde der verlossing, maar God tuchtigde de ene en wreekte Zich op de andere.

Eerste gebruik. Indien het God behaagt u te laten zien, dat uw verlossing als de dageraad op de bergen begint te dagen, bedenkt dan, dat uw moeilijkheden niet al over zijn. Ik zal niet zeggen, welke weg God kan volgen om ons te verlossen, maar ik geloof, dat de verlossing wanneer zij zal komen, met een menigte moeilijkheden zal door elkaar gewezen zijn, zodat het moeilijk te bepalen zal zijn of het een verlossing zal zijn of niet, zo zal het op het tegenovergestelde gelijken. Ik heb dit menigmaal overdacht: Wat zou het zijn, als er een partij voor God en Zijn partij te velde trekt en geheel aan stukken wordt gebroken, en toch diezelfde verbroken partij de verlossing van Zijn Kerk bevordert? Zulke dingen zijn er vele bij Hem. Doch wanneer uw verlossing begint te dagen, denkt dan niet, dat uw moeilijkheden over zijn. U kan in de verlossing iets overkomen, dat erger kan zijn dan al de ellende, die gij gezien hebt, zodat gij liever zoudt willen, dat gij nog was als tevoren, dan daarin te blijven.

Tweede gebruik. Ik wil niet, dat Gods volk zal denken, dat hun verlossing zal worden uitgesteld, totdat zij er goed voor gesteld zijn. Er kan iets in de verlossing zijn, dat u een gesteldheid zal geven. Ik denk, dat er iets zal zijn, dat Zijn volk in ons land zal verootmoedigen, meer dan iets, dan hun is overkomen. God kan in één nacht of dag doen, wat u meer zal doen bidden dan alles wat u tevoren is overkomen.

Derde gebruik. U moet niet menen, dat de verlossing niet zal komen voordat van al middelen is afgezien. Nee, u zou u daarin kunnen vergissen. En vreest niet voor die werktuigen, die u vreest te zullen verafgoden, want in de verlossing zal God u die doen loslaten, hetwelk uw beproeving zal verzwaren. Indien er dan iemand onder u is, die geloof heeft, dat er uitkomst zal komen, rekent er dan op en bereidt u voor, dat u grotere moeilijkheden zult ontmoeten dan u tevoren hebt ontmoet, en dat wel tegen dat de verlossing aanbreekt. De discipelen waren bevreesd toen zij Christus zagen, menende, dat het een spooksel was. Toch kwam Hij en nam ene proef van het geloof van Petrus,

en Hij gaf er ene van Zijn genoegzaamheid om te helpen.

Ten derde. Merkt op, dat Gods volk ten zeerste aan slaafse vrees onderworpen is, wanneer hun nieuwe moeilijkheden overkomen, want zij worden spoediger door hun zonden meegevoerd dan andere mensen, en consciëntie van zonde wekt vrees op.

- a. Ik zal er *ten eerste* over spreken: Vanwaar deze vrees ontstaat.
- b. *Ten tweede:* Waarom zij die zo onderhevig zijn
- c. *Ten derde:* Over het vooroordeel, dat zij daardoor hebben.
- d. En *ten vierde:* Over de genezing van hun vrees.

a. Wat *het eerste* betreft:

1. Deze slaafse vrees waarmee Gods volk geplaagd wordt ontstaat uit hun ongeloof van hetgeen God van hen gezegd heeft, of anders, dat zij het vergeten.

2. Zij vloeit daaruit voort dat zij de slechtste uitlegging geven en vaststellen aan Zijn voorzienigheid.

3. Zij vloeit voort uit twijfelmoedigheid en kleinmoedigheid, waardoor hun handen verslappen in het gebruik van geoorloofde middelen om hun beproevingen te dragen, en werkzaam te zijn om er uit te komen; zij worden onverschillig wat die dingen betreft, menende, dat het gebruik der middelen geen goed zal doen, en zo vergaan hun geloof en hun hoop. Hierop volgt enige neiging om ongeoorloofde middelen te gebruiken ter ontkoming, en al is het, dat zij die niet opvolgen, toch is het hart zulk ene verzoeking goedgezind, en gewoonlijk zijn klachten de vruchten van slaafse vrees. Zij bestaat dan ook in een godloochenend stellen van het schepsel in het kanaal van onafhankelijkheid van God, alsof het schepsel uit eigen beweging kon komen en gaan, zonder opdracht van Hem. (Jes. 51: 3) “De Heere zal troosten”; zij hadden de opperheerschappij van God vergeten en dachten, dat de mensen met hen konden doen wat zij wilden zonder God; en wanneer het zo bij u is, dan is het honderd tegen een, als gij u niet haast om langs enen ongeoorloofde weg van onder de beproeving uit te komen.

b. Zien wij *ten tweede* wat de reden is: Waarom het volk van God deze vrees zo onderhevig is.

De eerste reden is: Hun grote onkunde van Gods belangstelling in Zijn volk. Dit is een hoofdoorzaak van al slaafse vrees: (Jes. 51: 12, 13) “Wie zijt gij, dat gij u vreest voor de mens, die sterven zal; en vergeet den Heere, Die u gemaakt heeft”. Wij menen, dat wij alleen staan, en dan vrezen wij waar niets te vrezen is, wij overwegen niet, dat God in de vergadering der oprechten is. Het is waar, dat de vijanden vrezen omdat God onder Zijn volk is, maar sommigen verstaan het zo, dat Zijn volk vreesde, hoewel God onder hen was.

Een tweede reden is: Het ongeloof van wat God heeft gezegd tot bemoediging van Zijn volk.

Een derde reden is: De groeiende godloochening, onze bevattingswijze, dat God als het schepsel en het schepsel als God is, alsof God niet kan werken wat Hij wil zonder het schepsel, en alsof het schepsel kan doen wat het wil zonder God. Wij stellen in sommige dingen God boven het schepsel, en in andere dingen het schepsel boven God.

Een vierde reden is: Omdat het volk van God te spoedig aan vrees toegeeft en meent, dat zij er in geen geval zonder reden aan toegeven. Doch u moest de slaafse vrees, wanneer zij u overvalt tegenstaan en buitensluiten, want dat u er naar luistert maakt, dat het overmag, en u verzwakt.

c. Ik zal, *ten derde*, iets zeggen: Over het vooroordeel, dat met slaafse vrees gepaard gaat.

Ten eerste: Het verslapt de handen van Gods volk in al plichten; wanneer zij uitermate beginnen te vrezen worden zij onverschillig of zij de plicht doen of niet. Niemand toch zal in zijn plicht blijven voortgaan wanneer zijn geloof bezwijkt, en als slaafse vrees de overhand heeft houdt het geloof op, of als u uw plicht nog waarneemt geschiedt het maar in de sleur, evenals de Roomsens, wanneer zij hun paternoster opzeggen en uit hun hoofd prevelen.

Een *tweede* vooroordeel is zielsontmoediging; niets kan Gods volk troosten wanneer deze vrees de overhand heeft.

Een *derde* vooroordeel is, dat hun aangezicht vervallen is tot schande van de godsdienst; telkens wanneer slaafse vrees de overhand krijgt maakt dit, dat zij kijken alsof zij een harden meester dienen, die hen zwaar werk laat doen en geen loon uitkeert.

Een *vierde* vooroordeel is, dat het de Heere verplicht niets te doen tot hun ontkoming en verlossing, gelijk geschreven staat: (Matth. 13: 58) “En Hij heeft daar niet vele krachten gedaan vanwege hun ongeloof”.

Een *vijfde* vooroordeel is, dat het hen onbekwaam maakt, om de goedheid te bevatten, die hun bewezen wordt. Wij lezen van Israël in Egypte, dat zij niet zo konden luisteren, dat zij verstonden wat Mozes tot hen zei. Ja, dan is de plicht hun een last, en het valt hun lichter stenen te kruien, dan de plichten te vervullen, die tot hun ontkoming kunnen strekken.

Een *zesde* vooroordeel is, dat zo iemand, die onder slaafse vrees verkeert, wat God ook doet in Zijn soevereiniteit en ontferming, in de gehele Bijbel geen belofte kan vinden, dat God hem in zulk een geval zal helpen: (Jac. 1: 7) “Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere, omdat hij niet in geloof bidt.”

d. Zien wij, *ten vierde*, hoe dit kwaad genezen wordt.

(1). Christus' komst tot Zijn discipelen geneest hun vrezen. Als Christus in gunst tot de mens komt, die onder slaafse vrees verkeert, dat zal hem genezen. Brengt Gods volk en Christus bij elkaar, en Hij zal al hun vrezen genezen, en al hun redeneringen tot zwijgen brengen. “Ik ben het, vreest niet” stilt alles.

(2). Maar zoals Hij vriendelijk spreekt, voegt ook Hij Zijn gezag er aan toe. Hij bestraft hun slaafse vrees. Hoewel zij grond hadden om rustig te zijn, nochtans kunnen zij dat niet, zolang Hij niet zegt: “Ik ben het, vreest niet” en toch werkt het dit niet in allen uit. Er zijn sommigen, die een bijzondere bevestiging willen hebben, en Petrus komt vóór al de overigen naar voren: “Indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op het water” anders zal ik niet geloven. Maar er zal niet veel reden om te pochen voor hem overblijven. Het kan zijn, dat uw twijfelingen vermeederen voordat uw dagen teneinde zijn, doch bidt Christus, dat Hij de duivel van slaafse vrees verbiedt u te ziften. Maar het is de komst van Christus alleen, die al uw vrezen volkomen moet genezen; niets anders zal het doen.

Eerste gebruik. Laat al Gods volk weten, dat het kwaad van slaafse vrees hen zal vergezellen naarmate hun moeilijkheden vernieuwd worden, en als u er tegen waakt, wetende het vooroordeel dat zij werkt, bemoedigt uzelf er tegen, wanneer in enen donkere en bewolkte dag uw vrezen toenemen. Overweegt, om het te voorkomen, het belang, dat God bij Zijn volk heeft. Hoe zij “als een zegel op Zijn hart gezet, en in Zijn handpalmen gegraveerd zijn.” En dat de Heere gezegd heeft, dat “die hen aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan”. Geloven wij dit? Zij, die het volk van God beroeren doen een even groot kwaad alsof zij God in het aangezicht slaan.

Tweede gebruik. Geloof ook, dat alles wat God doet, of de mensen toelaat te doen, Zijn volk ten goede zal medewerken. Dit wordt algemeen met de mond toegestemd, doch er is geen waarheid in de Bijbel, die minder geloofd wordt. En hoewel u de waarheid der belofte niet in twijfel trekt, toch staat u voor de toepassing. Past het daarom in dit geval toe, als u kunt geloven, en er met uw hart in kunt berusten, dat al de benauwdheden en verdrukkingen, onder welke Gods volk in dit land zijn, hun ten goede zullen medewerken. En als het zo is, gelijk het ongetwijfeld zijn zal, waarom wordt u er dan niet door vertroost?

Derde gebruik. Geloof dit ook, dat Gods volk niets overkomt dan door Zijn voorzienigheid; al zijn er vele dingen, die hun overkomen, welke Zijn goedkeuring niet wegdragen, toch is er niets wat hun overkomt, waarin Hij Zijn hand niet heeft, hetzij in een dadelijke of in een toelattende voorzienigheid. Laat dat een andere grond van rust zijn, voornamelijk deze, dat Hij Zichzelf eert en u het goede zal toebrengen. Dat de leraars in ons land uit hun kerken en huizen zijn gezet, en uit het land zijn verbannen, of in een afgelegen plaats zijn gevangen gezet, is door Zijn voorzienigheid, en zal hun en ook u ten goede medewerken. Aangezien dit zo is, behoort u dan niet stil te zijn?

Vierde gebruik. Weet en geloof, dat u niets hoeft te vrezen dan God en een kwaad geweten. Zoals iemand in Ierland tot een bisschop zei, toen hij dreigde hem in de gevangenis te zullen zetten: “Ik ken geen gevangenis, die zo erg is als een kwade consciëntie”.

En als u vastbesloten bent, niets te vrezen dan God, en een kwade consciëntie, dan hoeft u geen mens noch iets anders te vrezen. Want Godsvreze zal al andere vrezen wegnemen en stillen. Amen.

PREKEN VAN JAMES GUTHRIE

Voorwoord

Misschien zal het wat vreemd voorkomen, dat een preek van die grote en goede man James Guthrie, eertijds predikant van Stirling, eerst omtrent zeventig jaren na zijn dood

wordt in het licht gegeven, daar hij reeds in 1661 de martelaarskroon ontving. De reden hiervan is de volgende

In januari van dit jaar mocht ik, een paar dagen voordat hij naar de heerlijkheid ging, mijn waardige en geliefde vader en ambtgenoot Alexander Hamilton bezoeken in de pastorie van Stirling. Daar ik had vernomen, dat die preek in zijn bezit was, nam ik de gelegenheid waar hem daarnaar te vragen. Hij vertelde mij, dat hij ze op het ogenblik niet in huis had, omdat hij haar aan een vriend, die op ongeveer achttien mijlen van hem af woonde, had uitgeleend, doch mij vergunning gaf er om te sturen, er bij voegende, dat het hem aangenaam zou zijn, als zij werd uitgegeven.

Ik vroeg hem verder hoe hij die preek in zijn bezit had gekregen; waarop hij antwoordde, dat hij niet beter wist, of ze had in de kast gelegen van de kamer waar wij toen zaten, sinds Mr. Guthrie haar daarin had gelegd, totdat hij ze op zekere keer vond, terwijl hij bezig was enige oude papieren na te zien, welke daar, wie weet hoelang, hadden gelegen.

Enige dagen na de dood van Mr. Hamilton schreef ik er om volgens zijn aanwijzing, en dienovereenkomstig werd ze mij toegezonden. Dit betrouwbare handschrift, dat, naar men mij zei, door Ds. Guthrie zelf is geschreven, gaat nu naar de pers. De enige reden waarom het zolang bij mij is blijven liggen is het vele andere werk, dat noodzakelijk in deze plaats op mij neerkwam na de dood van mijn broeder collega, steeds voornemens zijnde er, zodra ik er de tijd voor had, iets bij wijze van voorwoord aan toe te voegen. Doch daar ik nog altijd in dezelfde ongelegenheid blijf verkeren, ben ik tenslotte, omdat ik gedurig wordt lastig gevallen door velen, die ervan gehoord hebben, verplicht het ter perse te laten gaan bijna zonder er iets bij te schrijven. Ik reken het mij echter tot een eer in de heilige voorzienigheid, dat ik niet alleen de onwaardige opvolger ben van die grote man, maar ook de uitgever van de laatste preek, die hij op de kansel van Stirling heeft gepredikt, waar, naar ik wens, dezelfde getuigenis van Jezus, waarvoor hij de dood heeft ondergaan, tot in het laatste nageslacht gehandhaafd mag worden.

Wat deze voorzienigheid zal baren, dat de laatste preek van Mr. Guthrie in Stirling voor de dag is gekomen, nadat zij zo lange tijd onder stof en rommel als begraven heeft gelegen, is God alleen bekend en moet de tijd leren. Als ik beschouw hoe zij voor de dag gekomen en overgebracht is, heeft het veel van *een roepstem uit de doden* tot het gehele land; doch in het bijzonder tot de gemeente van Stirling op wier wachttorens zij werd uitgesproken. Mij dunkt, dat de wijze waarop deze preek in deze tijd in het licht is gekomen, een van de zonderlinge schalmen van de grote keten der Goddelijke voorzienigheid is.

Toen de Eerwaarde Heer Hamilton nog een jongeling was en aan de Universiteit van Edinburgh studeerde, werd hij uit een rechte hoogachting, die hij had voor de nagedachtenis van Mr. Guthrie, en de zaak waarvoor hij had geleden, opgewekt om met gevaar van zijn leven met eigen hand het hoofd van Mr. Guthrie van de Netherbowpoort te Edinburgh af te halen, waar het als een openlijk schouwspel ongeveer 27 of 28 jaren gestaan had. Die zelfde persoon wordt 38 jaren daarna aangewezen om hem in de bediening op te volgen en zijn getuigenis gedurende twaalf jaren op de preekstoel van Stirling hoog te houden. En hoewel vele predikanten, zowel van de Presbyteriaanse als van de Bisschoppelijke partij sinds de dood van Guthrie de pastorie van Stirling hadden bewoond, toch werd niemand van hen bestuurd om zijn laatste preek in Stirling te ontdekken, totdat dezelfde hand die vereerd werd om zijn hoofd weg te nemen en het een behoorlijke en eerlijke begrafenis te geven, hiervoor werd gebruikt.

Ik twijfel er niet aan, of de bovenstaande opmerking zal, zowel als de preek zelf,

grillig en verachtelijk voorkomen in de ogen van een geslacht van mensen in onze tijd, die wijs zijn in hun ogen. Maar wat de gevoelens mogen zijn van mensen, “wier zinnen de God van deze eeuw verblind heeft” toch is het werk des Heeren eervol en heerlijk, en “het wordt gezocht van allen die er lust in hebben”.

“Wie is wijs? die neme deze dingen waar, en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des Heeren”. Doch hoe ontzaglijk is die verklaring aan hen, die hun ogen en oren sluiten voor de duidelijke blijken van de hand Gods in de bedelingen Zijner voorzienigheid. “Omdat zij niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk Zijner handen; zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen” (Ps. 28:5).

Daar sommigen naar de uitgave van deze preek hebben verlangd en daarop hebben aangedrongen, ben ik geneigd te geloven, dat enkele anderen wel zouden willen, dat dit en enkele andere papieren van de waardige schrijver, die tegelijkertijd voor de dag zijn gekomen, voor altoos verborgen waren gebleven. Dit behoeft dan ook niet vreemd voor te komen. Toen hij nog in leven was pijnigde zijn getuigenis de mensen, die op de aarde woonden, dermate, dat zij die grote Ziener in Israël hebben gestenigd, en later hun handen in zijn bloed hebben geverfd. Daarom kan het voor hen, die in dezelfde voetstappen wandelen, door te trachten die zaak en dat werk van reformatie, waarvoor hij het martelaarschap onderging, te begraven, niet gemakkelijk vallen of aangenaam zijn, als zij zijn stem van onder het altaar horen roepen of zijn met de dood bezegelde getuigenis hen weer in het aangezicht staart.

Ik twijfel niet of ik mag zeggen, dat het de getuigenis van Jezus was waarvoor deze getrouwe martelaar, James Guthrie, geleden heeft. Wat die getuigenis was zal deels blijken uit de volgende geschriften, die allen door hem zijn samengesteld toen hij dicht bij de eeuwigheid was. De preek werd de 19^e augustus 1660 gepredikt, en hij werd de daaropvolgende donderdag gevangen genomen.

Zijn geschrift, getiteld: *Overwegingen betreffende het Gevaar van de godsdienst, en het Werk van Reformatie*, enz. werd in datzelfde jaar door hem uitgegeven.

Het derde geschrift is zijn toespraak op het schavot in het daaraan volgende jaar. Door deze en zijn andere geschriften, zoals die zijn opgenomen in Wodrow's Geschiedenis, spreekt hij nog onder de levenden, nadat hij gestorven is. Het zal de oordeelkundige en ernstige lezer gemakkelijk vallen, te onderscheiden wie in onze dagen de zaak voor welke hij ten bloede toe heeft gestreden hoog houden en wie die neerhalen.

Dat dezelfde Geest Gods en der heerlijkheid, die de waardige schrijver van de volgende geschriften bekwaam maakte om tot de dood toe te strijden voor de koninklijke voorrechten van zijn grote Meester, het enig Hoofd, de enige Koning en Wetgever van Zijn Gemeente, onder het nauwkeurig onderzoeken van de volgende getuigenissen, in de ziel van elke lezer mag inkomen, is de bede en begeerte van hem, die de uw is in het werk van het Evangelie van Christus Jezus.

EBENEZER ERSKINE

STIRLING, 14 Augustus 1738.

8. In nood van de baren

“En terstond dwong Jezus Zijn discipelen in het schip te gaan en voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen van Zich zou laten. En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen. En het schip was nu midden in

de zee in nood van de baren, want de wind was hun tegen". Matthéüs 14: 22-24.

Het is met opzet en bij voorkeur, met betrekking tot de toestand en de beproeving van deze tijden, dat wij besloten hebben, met 's Heeren bijstand, iets te spreken over deze beproeving, en de storm waarmee de discipelen van onze Heere Jezus Christus op zee beproefd werden. wij hebben daarom te meer deze tekst gekozen om een weinig over deze woorden te spreken, omdat zij ook gekozen werden door een zeer dierbare en waardige man, om er in een dag van beproeving over te spreken. ik bedoel die uitstekende knecht van God, John Knox, die de Heere gebruikte als een zeer uitmuntend werktuig van het werk van de reformatie in de Kerk.

Wij zullen ons niet ophouden met de delen van de tekst omstandig te ontvouwen, maar ze nemen volgens de orde waarin zij voorkomen. Waar wij eerst op willen letten is, hoe de geschiedenis, die in deze woorden verhaald wordt, verbonden is aan de voorafgaande woorden, want zij worden door velen van de Evangelisten samengevoegd, namelijk, het verhaal van de heerlijke wonderen, die door Jezus Christus de Heere gewerkt zijn, als Hij zo vele duizenden spijzigde met een paar broden en enkele visjes; en daarna die zware beproeving, die de discipelen op zee overkwam. Ze worden samengevoegd door de Evangelisten Mattheus, Markus en Lukas.

Nadat de Heere Jezus Christus tot de menigte en Zijn discipelen had gepreekt, en vele duizenden met enkele broden en visjes had gespijzigd, en veel van Zijn macht en heerlijkheid had geopenbaard, "dwong Hij Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de schare van Zich liet". Hij zendt Zijn discipelen naar de zee, en laat de schare weggaan, opdat zij voor een tijd Zijn leer niet meer zouden horen, noch Zijn wonderen zien.

Wij mogen dit tot een grondslag leggen, om iets te spreken tot uw stichting.

1e. Men zou mogen vragen waarom Hij zowel Zijn discipelen als de schare op die tijd wegzond, en een onderbreking wil hebben van Zijn leer en wonderen, wanneer Hij de discipelen naar de zee en de schare naar huis zendt?

Als wij de andere Evangelisten nazien zullen wij daar genoeg oorzaken vinden. In Markus 6: 52 wordt als reden, waarom Hij dus met Zijn discipelen handelde, opgegeven: "Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden: want hun hart was verhard". Al had de Heere Jezus Christus veel van Zijn macht en heerlijkheid geopenbaard in het wonder van de broden, toch hadden Zijn discipelen het niet recht overwogen.

Daarom wilde Hij hen met een storm, en wel met een hevige storm op zee beproeven, opdat zij hun zwakheid mochten leren kennen, en ook beter geoeffend mochten worden in het geloof van Zijn macht en heerlijkheid. De reden waarom Hij "de schare van Zich liet gaan" wordt in het Evangelie van Johannes opgetekend, in hoofdstuk 6:26. Toen de schare weer bij Hem kwam, zei Hij: "Voorwaar, voorwaar zeg ik u; gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt, en verzadigd zijt". Vergelijkt dit met het 15de vers: "Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem koning maakten, ontweek wederom op den berg, Hijzelf alleen". Hij wist, dat zij, niettegenstaande alles wat zij van Zijn Woord en Zijn wonderen hadden gehoord en gezien, van een zeer vleeselijke gesteldheid waren, en zich in vleeselijke voorspoed en vrede zochten vast te stellen; daarom zond Hij hen voor een tijd weg.

Uit het verband van deze beide geschiedenissen, en uit het doel van het geheel, zullen wij u deze leerstelling voorstellen: "*Dat het de Heere Jezus Christus dikwijls en*

gewoonlijk behaagt, na ene bijzondere openbaring van Zijn macht en heerlijkheid in Zijn Kerk, en onder Zijn volk, hen te oefenen met verscheiden beproevingen, en beroeringen, en stormen. Nadat Hij een groot werk heeft gedaan tot hun vertroosting, behaagt het Hem gewoonlijk grote en verschrikkelijke stormen en orkanen te verwekken tot hun oefening en beproeving”.

Zo ook hier, wanneer Hij hen op een zeer troostrijke en vriendelijke wijze heeft onthaald, en daarin veel van Zijn macht en liefde heeft geopenbaard, zendt Hij hun daarop een zware storm, en onderbreekt Hij voor een tijd Zijn leer en wonderen, zodat het schijnt, alsof zij allen zullen verdrinken.

1^e Voorbeeld. Er zijn vele voorbeelden in het Woord, dat de Heere zo handelt. Ziet in de boeken van Mozes, wat op die heerlijke verlossing volgde, waarmee de Heere het volk van Israël uit Egypte verlostte: zij worden veertig jaren in de woestijn geoeffend, in welke zij menige droevige dag hadden, voordat zij het land Kanaän ingingen.

2^e Voorbeeld. Iets dergelijks kunnen wij ook zien in de Kerk van Israël (1 Sam.) De Heere gaf een grote verlossing van de Filistijnen door de dienst van Zijnen knecht Samuël, en daar was een heerlijk gezegend werk van reformatie; doch dat werd alles weer verwoest door de hand van Saul, en door vervolging, die tegen de Kerk Gods werd verwekt.

3^e Voorbeeld. Wij hebben een derde voorbeeld in de geschiedenis van de regeringen van Hiskia en Manasse, koningen van Juda, zoals die zijn opgetekend in het tweede boek der Kronieken. Er was in de dagen van Hiskia een grote reformatie, een verbond werd bezworen door de koning, de vorsten, de priesters en het gehele land. al bederf werd uitgeworpen, de zuivere godsdienst en de inzettingen Gods werden hersteld. Maar er kwam een verschrikkelijke beproeving door de hand van Sanherib. Doch nauwelijks was Hiskia goed en wel in zijn graf, of Manasse heeft zijn plaats ingenomen en met hem komen tegelijkertijd bederf en vervolging.

4^e Voorbeeld. Een vierde voorbeeld hebben wij in de dagen van Josia. Wat wordt er veel van de macht en heerlijkheid des Heeren geopenbaard! Maar hoe spoedig daarop volgt een beproeving, zodat de Kerk geheel schijnt te worden uitgeroeid door de koning van Babel.

5^e Voorbeeld. Een vijfde voorbeeld hebben wij na de wederkering van Israël uit Babel. In het vierde hoofdstuk van Ezra zien wij, dat het fundament van het huis des Heeren wordt gelegd, doch hoe spoedig wordt het werk verstoord, tot het tweede jaar van koning Darius, door de bespottling en vijandschap van boze mensen.

6de Voorbeeld. Een dergelijk voorbeeld vinden wij ook in het Nieuwe Testament. Ziet hoe ver onze gezegende Heere het werk des Evangelies bracht, maar wat volgt daarop? (Joh. 16: 31, 32) Geloofst gij nu? Ziet de ure komt, en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een ieder naar het zijne, en gij Mij alleen zult laten.” En Hij wordt gekruisigd, en begraven, en een steen wordt op de mond van het graf gelegd, en het scheen wel, dat Zijn naam niet meer zou worden, genoemd in het land der levenden.

7^e Voorbeeld. Ziet nog een ander voorbeeld in de dagen der Apostelen. Van welk een heerlijke reformatie lezen wij in de vijf eerste hoofdstukken van de Handelingen! Maar in het einde van het zesde en in het begin van het achtste hoofdstuk ziet u wat een droevige verstoring en verstrooiing over de Kerk kwam, en wat een zware vervolging tegen haar ontstond.

8^e Voorbeeld. En gelijk er vele voorbeelden in het Woord staan, zijn er ook veel voorbeelden in de kerkgeschiedenis. Veel grote dingen waren door de Apostelen gedaan, en er was een heerlijke reformatie in de toebrenging der Heidenen. Maar wat een vreselijke vervolging volgde daarop door de gehele wereld.

9^e voorbeeld. Nog een ander voorbeeld hebben wij, toen de Heere de Kerk begon te reformeren uit de duisternis van het pausdom, door dat waardige werktuig Luther. Doch verwekte niet kort daarna Karel de Vijfde een wrede oorlog tegen al de vorsten van Duitsland, en kondigde hij niet wrede edicten af tegen allen, die het met de Kerk hielden?

10^e Voorbeeld. Wat was er ook een heerlijk werk in Engeland in de dagen van die goede vorst, koning Eduard de Zesde. Doch slechts enkele jaren na de dood van die Godvrezende vorst volgde koningin Maria hem op, voerde het pausdom weer in, en verwekte een bittere vervolging tegen de heiligen Gods.

11^e Voorbeeld. En het kan u ook niet onbekend zijn, hoe het bij ons gesteld is; hoe droevig het werk der reformatie niet lang geleden door de prelaten verstoord is.

Er is dan ook niets meer gewoon in de Kerk, dan dat de Heere, nadat Hij op een bijzondere wijze Zijn macht en heerlijkheid heeft bekend gemaakt, Zijn kinderen komt bezoeken met droevige stormen en orkanen.

Wij zullen aangaande deze bedeling eerst een weinig onderzoeken wat de gronden en redenen zijn waarom de Heere het geschikt acht zo te handelen? Daarna, wat de verschillende wijzen of wegen zijn, op en in welke Hij het geschikt acht zo te handelen?

Wat de redenen, gronden en oorzaken daarvan betreft, wij zullen er niet veel behandelen, hoewel er veel besproken konden worden, maar slechts kort enige van de meest voorkomende en in 't oog springende aanstippen.

De eerste reden is, dat de Heere zulk een wijziging doet komen in Zijn handeling met Zijn Kerk, om hen te kastijden wegens hun zonde en te tuchtigen wegens hun ongerechtigheid. Een volk waaraan Hij zich openbaart in Zijn macht, en heerlijkheid, en goedertierenheid, en waarheid, gedraagt zich niet altijd zoals het behoort, doch zelfs wanneer Hij goedertieren met hen handelt wekken zij op velerlei wijze Zijn toorn op. Daarom bezoekt God hen met verdrukkingen en stormen, om hen te tuchtigen wegens hun zonde en te kastijden wegens hun ongerechtigheid. In Psalm 99 lezen wij, dat de Heere wraak deed over de daden van Zijn volk in de wildernis. Ziet, om dit beter te verstaan in Psalm 78, die hierop een duidelijke verklaring is, waar Zijn roede waarmee Hij dat volk in de woestijn strafte en hun ingang in Kanaän opschoortte, evenals hun zonde, dat zij niet getrouw waren in Zijn verbond, worden vermeld. U kunt daar enige bewijzen van deze zonde nazien.

De eerste zonde vinden wij vermeld in het 10^e en 11^e vers: “Zij hielden Gods verbond niet en weigerden te wandelen in Zijn wet. En zij vergaten Zijn daden en Zijn wonderen, die Hij hun had doen zien”. Zij waren niet getrouw in Zijn verbond. In Exodus 19 en 20 gingen zij een allerplechtigst verbond met God aan, en namen allen op zich daarbij te zullen blijven en daarin getrouw te zijn. Maar zij hielden Zijn verbond niet en handelden daarin bedrieglijk. Daarom liet Hij in de woestijn zulke stormen over hen komen, en schoortte Hij hun ingang in het beloofde land zo lange tijd op.

Een *tweede zonde* hebben wij in vs. 18: Zij voeren verder voort tegen Hem te zondigen, “en zij verzochten God in hun hart, begerende spijs naar hun lust”. Zij waren niet voldaan met de dingen, die God hun vergunde, maar begeerden vreemde dingen en werden met lust bevangen in hetgeen zij begeerden te eten; daarom werd God toornig en beproefde Hij hen dus in de woestijn.

Een *derde zonde* vinden wij in vs. 22: Hun gebrek aan vertrouwen en hun ongelooft. “Zij geloofden niet in God en vertrouwden niet op Zijn heil”. In vs. 19 werpen zij verzoekende vragen op tegen God aangaande Zijn macht en goedheid: “Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?” Daarom bezocht Hij hen dus met stormen.

Een *vierde zonde is*, dat zij het kostelijke manna verachtten en onderschatten, dat God van de hemel neerzond om hen te voeden: (Num. 21: 5) “Onze ziel walgt over dit zeer lichte brood”.

Een *vijfde zonde is*, hun murmureren, hun tegenzin, en hun morren tegen God.

Een *zesde zonde is*, hun klacht, dat zij uit Egypte waren gegaan; hun opstand en hun spreken over een overste om daarheen terug te keren.

Een *zevende zonde is*, dat zij de dienst van God verdierven en een gouden kalf maakten. Wegens deze zonden is de Heere vertoerd, en tuchtigt en kastijdt Hij hen veertig jaren lang in de woestijn.

Een *tweede reden* waarom de Heere op de heerlijke openbaringen van Zichzelf in Zijn Woord en werken erge stormen doet volgen is, om Zijn volk te louteren. Gelijk Hij hen wil tuchtigen en de bitterheid hunner zonden wil doen kennen, zo wil Hij ook, dat zij ervan gezuiverd zullen worden. In Daniël 11 lezen wij van een zware beproeving waarvan in vs. 35 als reden wordt opgegeven, dat zij is om hen te louteren: “En van de leraars zullen er sommigen vallen, om hen te louteren en te reinigen, en wit te maken, tot de tijd van het einde toe; want het zal nog tot een bestemde tijd zijn”. In de Kerk, in het volk van God, is veel schuim, daarom acht Hij het nodig hen in het vuur te brengen om hun schuim van hen weg te nemen.

Een *derde reden* waarom de Heere zware stormen doet volgen op heerlijke openbaringen van Zichzelf is, om de huichelaars, en hen die niet gezond zijn, te ontdekken en tot 't licht te brengen (Daniël 11:34). Velen voegen zich bij Gods volk door vleierij. Dit gebeurt voornamelijk wanneer de Heere op een verheven wijze verschijnt en Zich heerlijk openbaart in Zijn Woord en werken. Dan nemen velen een belijdenis aan, in wier harten geen oprechtheid en waarheid is. Velen kleven dan de zaak en het werk Gods aan door vleierij, en dat kan Zijn ziel niet verdragen. Daarom schudt Hij hen met een wan en laat de wind over hen heen waaien, opdat het gezien worde, wie kaf en wie koren is. “Hij doet de goeden wel, en dengenen, die oprecht zijn in hun harten. Maar die zich neigen tot hun kromme wegen, die zal de Heere weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid” (Ps. 125 vs. 4, 5). Daarom laat Hij tot ontdekking van de zodanigen zware stormen na een reformatie komen.

Nog een vierde reden waarom de Heere zware stormen en orkanen over Zijn volk doet komen, na heerlijke openbaringen van Zichzelf, is, om de oprechtheid van het geloof, en de lijdzaamheid van Zijn heiligen te bewijzen en te beproeven, en om in hunne beproeving Zichzelf en Zijn Naam te verheerlijken. (1 Petrus 1: 7) “Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan des gouds, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus”.

Er is ook nog een reden ten opzichte van de tegenstanders, doch wij zullen die voorbijgaan.

Wij komen nu tot *het tweede punt*: Wat de verschillende wijzen of wegen zijn op en in welke het de Heere behaagt het zo te beschikken, dat Hij, terstond na een heerlijke betoning en na uitstekende werken van goedgunstigheid en ontferming over Zijn knechten en Zijn volk, stormen en beproevingen over hen doet komen. Ik zou hier zeer veel wegen kunnen noemen in welke het de Heere behaagt dit te doen, doch zal slechts vier wijzen noemen hoe Hij dit gewoonlijk doet.

Ten eerste. Hij doet dit soms door Zijn werk te onderbreken. Zo handelde Hij in die tevoren aangehaalde plaats, Ezra 4. Nadat de grond van het huis des Heeren is gelegd komen een menigte kwaadwilligen, vijanden van het arme volk van God en van Zijn werk, die uiterst slecht tevreden waren, dat het werk Gods voorspoedig zou zijn, om door al middelen het werk Gods te belemmeren. Wanneer zij niet door vleierij kunnen slagen gaan zij tot de koning van Perzië, en belasteren het volk van God vals, dat zij van plan waren te rebelleren, enz. Door welke beschuldigingen zij brieven van de koning krijgen, hun gebiedend, dat zij met het bouwen van de tempel zullen ophouden. Toen het afschrift van de brief van de koning gelezen was, beletten zij het werk met arm en geweld.

Een tweede wijze is door bederf, wanneer Hij toelaat, dat boze instrumenten niet alleen het werk belemmeren, maar, om zo te zeggen, een bederf maken en dat vermengen met de zuiverheid van Zijn inzettingen en eredienst. God verwekt boze werktuigen, om te maken, dat de mensen het uitpuwsel van dat bederf oplikken, dat vroeger door hen werd uitgeworpen. Er was een gezegende reformatie in de dagen van Hiskia, en al bederf was uitgeworpen. Maar al dat bederf, en meer en erger dan het ooit tevoren was geweest, werd in de dagen van Manasse weer ingevoerd.

Een derde wijze is, om zo te zeggen, door verwoesting. Het werk Gods wordt dan niet alleen belemmerd en bedorven, maar verwoest en weggenomen. In de dagen van Zedekia was er een complete verwoesting van de tempel en van al het werk.

De vierde wijze is, door vervolging van hen, die de waarheid en het werk van God aanhangen. Zo was het in de dagen van de apostelen. Zij keren zich tegen de dienaars van het huis des Heeren, en doden sommigen van hen met het zwaard, en zetten anderen in de gevangenis, zodat zij het Woord in Jeruzalem niet konden prediken. De Heere houdt zulke bedelingen in één van die, of in ál deze wegen.

Eerste gebruik

Wij zullen nu iets zeggen over het nuttig gebruik, dat wij hiervan behoren te maken.

1. Het geeft ons, ten eerste, dit te kennen, dat wij, die tot deze Kerk en tot deze natie behoren, een storm moeten verwachten. Het heeft de Heere genadig behaagd nu gedurende veel jaren, in Zijn Woord en Zijn werken onder ons, heerlijke ontdekkingen te geven van Zijn macht en goedertierenheid, en juist daarom kunnen wij een storm verwachten. Wij zullen u de volgende redenen geven waarom we die hebben te verwachten.

Een eerste reden is, omdat het, zoals ik u zei, gewoonlijk de weg is, die God houdt, in Zijn handelingen met Zijn volk, om die twee dingen te doen samengaan, dat Hij op grote openbaringen van Zijn ontferming, beroeringen, stormen en beproevingen doet volgen, zoals wij dat dikwijls in het Woord zien.

Een tweede reden waarom wij een storm hebben te verwachten is, omdat wij aan die zonden schuldig staan, die stormen over de Kerk en het volk van God doen komen. Wij hebben u gezegd, welke stormen in de woestijn over Israël losbraken na hun uitleiding uit Egypte. Wij hebben u ook gezegd welke hun zonden waren, waardoor ze over hen kwamen, namelijk onstandvastigheid aan het verbond des Heeren, murmureren tegen God, verzoeken van God, ontrouw en ongeloof; het verachten en walgen van het kostelijke manna, het rebelleren tegen God, het bederven van de eredienst en de inzettingen Gods, enz. Zie of ook wij niet aan al deze zonden schuldig staan. Zijn wij ook niet ontrouw geweest aan het verbond? Is niet de verplichting, die daardoor op ons rust, in hoge mate vergeten? Wie heeft er aan gedacht zijn eed de Heere te houden, bijna in elke zaak, hetzij in het Nationaal verbond, of in de plechtige verbintenis? Zijn wij niet schuldig aan met lust bevangen te zijn, en niet tevreden te zijn met de dingen, die

God ons heeft gegeven? Is ons hart niet weggevoerd met de begeerlijkheid der ogen, de begeerlijkheid van het vlees, en de grootsheid van het leven? Staan wij niet schuldig aan het verachten en walgen van het dierbare manna van het Evangelie? Zijn wij niet schuldig aan ongelof en aan het verzoeken van God? Maken wij ons niet schuldig aan het bederven van Gods ordinantiën en van veel Zijner dierbare waarheden? Spreken niet velen over het aanstellen van een overste om naar Egypte terug te keren, en zich weer in te wikkelen in de dienstbaarheid van al dat bederf, dat tevoren werd uitgeworpen en recht tegen het verbond in gaat? En als God ons om deze dingen met stormen bezoekt, hoe zullen wij er dan van vrijkomen?

Een derde reden waarom wij een storm moeten verwachten is, omdat Hij diegenen, onder wie Hij zich in hoge mate openbaart, ook in hoge mate beproeft, om hun geloof en hun lijdzaamheid tot het licht te brengen. Wij hebben beproevingen gehad, maar niemand van ons heeft nog ten bloede toe tegengestaan, het zijn maar zoetwater beproevingen geweest. De beproevingen beantwoorden niet aan de hoge bedelingen, die wij hebben genoten. Wij hebben maar met de voetgangers gelopen, en ons nog niet met de paarden gemengd; wij zijn nog niet doornat geworden in de verheffing van de Jordaan (Jer. 12:5).

Een vierde reden waarom wij een storm hebben te wachten is, omdat er onder ons een zeer grote menigte is van onoprechte mensen, die zich met verraderlijke harten in het verbond hebben begeven. De Heere heeft reeds velen hunner aan het licht gebracht, maar er zullen vrij zeker meer zichtbare ontdekkingen komen, die zullen maken, dat de mensen het verbond Gods zullen loochenen en verloochenen.

Een vijfde reden waarom wij een storm moeten verwachten is, dat die reeds is begonnen. De wind van de wan des Heeren is reeds begonnen te waaien; velen, die vooraan stonden in het werk des Heeren zijn reeds in de kerker geworpen. Verscheiden gezanten van het huis des Heeren zijn uitgeworpen. Geeft dit niet te kennen, dat er een storm aanstaande is?

Ten slotte: Dit geeft te kennen, dat u een storm moet verwachten, dat al de bozen, en zij, die vijanden zijn geweest van Gods volk, het hoofd reeds omhoog heffen. Dat is altijd het voorteken geweest van een storm.

Tweede gebruik.

Gelijk wij een storm moeten verwachten, zo moeten wij er ook niet over struikelen wanneer die komt, omdat 't het werk van onze God is. Het is de gewone weg, die de Heere bewandelt, om daarin Zijn beschikkingen over Zijn Kerk te doen komen. Er zijn verscheiden soorten struikelblokken waarover de mensen vallen, wanneer het de Heere behaagt, stormen over Zijn Kerk en Zijn volk te doen komen, waarvoor wij ons moeten wachten.

1^e. Het struikelblok van de kinderen Israëls waarvan wij lezen. Toen er stormen schenen te zullen opkomen, struikelden zij zo, dat zij er over gingen spreken om het werk des Heeren op te geven, en niet verder te gaan om het beloofde land in bezit te nemen. Zij spraken er over om een overste over hen te stellen, om naar Egypte terug te keren. Het is te vrezen, dat dit het struikelblok zal zijn van velen in deze tijden, dat zij een besluit zullen nemen al het werk van God en het werk van reformatie op te geven, en erin te berusten, dat zij teruggevoerd worden tot dat bederf, waaruit zij door de ontfermingen Gods waren verlost. Dit is een allervreselijkst struikelblok! Wij waarschuwen u daarvoor, en wij smeken u in de naam des Heeren, dat ge u daarvoor wacht.

2^e. Een tweede soort van struikelen, waarvoor wij ons hebben te wachten, is het struikelen van Doeg de Edomiet (2 Sam. 22). Toen het scheen, dat een storm zou

opsteken tegen de Kerk en het volk van God, struikelde hij zo over die dingen, dat hij viel, en een beschuldiger werd van hen, die in het werk van God bezig waren en in hun oprechtheid wandelden. Hij beschuldigde de vrome heilige David, en van een beschuldiger werd hij een openlijke vervolger van Gods volk. Wij moeten er op letten, dat wij, om onszelf gunst te verwerven, geen beschuldigers van anderen worden. Zo handelen veel in deze naties; zij kennen geen andere weg om in de gunst te komen, dan door beschuldigers te worden van de heiligen Gods. Ziet toe, want het zal niet lang duren, dat u openlijke vervolgers zult worden. Toen niemand de priesters des Heeren wilde aanvallen, viel Doeg de Edomiet hen aan, om de gunst niet te verliezen waarin hij gekomen was.

3^e. Een derde soort van struikelen, waarvoor wij ons moeten hoeden, is het struikelen van Sebna de schatmeester of schrijver (Jes. 22). Toen Sanherib in Juda inviel, verbond hij zich in het geheim met Sanherib, hoewel hij vriendschap voorwendde, en zoveel hem mogelijk was verdrong hij de goede koning Hiskia en het volk van God. Wij moeten ons daarvoor wachten.

4^e. Nog een soort van struikelen, waarvoor wij ons moeten wachten, is die struikeling van Demas (2 Tim. 4: 10) wie het goed dacht, toen een storm oprees, deze tegenwoordige wereld te omhelzen, om zichzelf te redden. Paulus zegt: "Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen, en is naar Thessalonica gereisd". Wij bidden u, let in deze plaats op wat zeer waarschijnlijk uw verzoeking zal zijn, namelijk: de begeerlijkheid van de dingen der wereld, als u wilt blijven staan in de zaak, die u hebt voorgestaan. Daarom moeten wij ons benaarstigen onze harten los te maken van die dingen, die u in een stormachtige dag zullen doen struikelen.

5^e. Een ander soort van struikelen waarvoor wij ons moeten wachten, is het struikelen van Baruch (Jer. 45: 3). Toen het scheen, dat hij en Jeremia gedood zouden worden voor de zaak waaraan zij zich hadden verbonden, bezweek hij, en werd bevreesd. Hij zegt: "Wee nu mij, want de Heere heeft droefenis tot mijn smart toegedaan; ik ben moede van mijn zuchten, en vind geen rust." Wij moeten oppassen, dat wij niet bezwijken, noch vreesachtig zijn, en de zaak van God en het belang van Jezus Christus erkennen. Ja, die vleselijke vrees voerde Petrus zo ver weg, dat hij zijn Heere en Meester verloochende.

6^e. Wij moeten ons wachten voor het struikelen van Judas, die, toen hij niet kreeg wat hij verwachtte door het volgen van Jezus Christus, besloot zijn Meester te verraden. Ziet toe, dat teleurstellingen in het volgen van de zaak van Christus u er niet toe brengen die te verraden.

7e. Wij moeten ons wachten voor het struikelen van de mannen van Juda (Jer. 44). Jeremia wilde, dat zij in het land van Juda zouden blijven, maar zij wilden niet, en wilden naar Egypte gaan. Zij zeggen tot hem: "Het was ons beter toen wij Mochélet des hemels rookten, en haar drankofferen offerden, want toen werden wij met brood verzadigd, en waren vrolijk, en zagen geen kwaad." Wij moeten oppassen, dat niets ons de zaak van God, waaraan wij ons verbonden hebben, in twijfel doe trekken.

Derde gebruik.

Is dit zo, dat waarschijnlijk orkanen en stormen zullen opsteken, dan moeten wij zorgen, dat wij ons daarop voorbereiden.

Wij zullen enkele dingen noemen, die wij in acht moeten nemen, om ons daarop voor te bereiden.

1^e. Wij moeten trachten ons schip zo licht te maken als wij kunnen, door het van al onnodige lasten te ontdoen. Ik bedoel, al dingen van een tegenwoordige wereld, al dingen behalve God en onze kostelijke ziel. Wij moeten zo weinig mogelijk gewicht van die dingen in onze geest hebben, want zij zullen ons schip in een storm doen

zinken.

2^e. Wij moeten zorgen, dat wij vriendschap sluiten met die gezegende Loods, opdat wij Hem bij ons in het schip krijgen, want wij zijn niet in staat ons schip in een storm te sturen.

3^e. Wij moeten zorgen, dat wij een laag zeil voeren, dat wij nederig en laag voor de Heere zijn, want de nederige ziel zal het zeer waarschijnlijk uithouden, wanneer de wind opsteekt en de storm blaast.

4^e. Wij moeten zorgen, dat wij kennis krijgen van de zaak, die wij belijden. Het is toch kwaad werk in een donkere nacht met stormweer te zeilen, wanneer wij gevaar lopen op drijfzand verzeild te raken.

5^e. Wij moeten zorgen, dat ons schip goed geballast is met het geloof en de lijdzaamheid der heiligen.

Vierde gebruik.

Wij moeten overwegen welke gronden van troost wij zullen hebben om onze harten te versterken, indien wij de zaak van Jezus Christus blijven aanhangen, om een storm te doorstaan, als het God behaagt die over ons te doen komen.

1^e. Wij zouden er veel kunnen noemen, doch zullen er op deze tijd slechts deze enkele nemen. De eerste grond van bemoediging is, dat u een goede zaak voorstaat, namelijk de zaak van God en van Jezus Christus. Wie die ook tegenspreekt, wie die ook verlaat, wie die ook smaadt en vervolgt, de zaak is ongetwijfeld goed, de zaak is waard er voor te strijden, zij is waard er alles voor te lijden, dat ons daarom kan overkomen.

2^e. Een andere grond van troost is, dat wij, gelijk wij een goede zaak voorstaan, ook een goede Kapitein hebben: Jezus Christus de Heere, Die de overste Leidsman en Vorst der zaligheid is, Die er nooit het slechtst is afgekomen. Die aan de rechterhand des Vaders zit en daar zal heersen totdat Hij al Zijn vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Zijner voeten.

3^e. Nog een andere grond van troost is, dat wij, gelijk wij een goede zaak voorstaan, en een goede Kapitein hebben. En dat wij ook goed gezelschap hebben: allen in deze drie natiën in wier harten de vrees des Heeren is, ja wat meer is, al de heiligen, die geleefd hebben van het begin der wereld af. De zaak toch welke zij voorgestaan en waarvoor zij geleden hebben, is een en dezelfde, hoewel er verscheiden onderdelen van zijn. Wij hebben ook de gezegende beloften Gods, en de bevinding van al heiligen, evenals onze eigen bevindingen en veel dingen meer van dat soort. O, dat wij onze voorrechten kenden, tot versterking van onze harten, om oprecht en standvastig te zijn in Zijn werk! Amen.

9. Christus' liefderijke nodiging

“Bij Mij van den Libanon af, o bruid, kom bij Mij van de Libanon af; zie van de top

van Amana, van de top van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden. Hooglied 4: 8.

Mij dunkt, wij behoeven niet stil te staan om u te vertellen wie het is, die deze woorden spreekt, noch tot wie zij worden gesproken. Zij, die de woorden van het Hooglied van Salomo kennen, weten, dat het geheel een samenspraak is tussen Christus en Zijn gemeente. In deze woorden hebben wij een gedeelte waarin de Heere Jezus Zijn Gemeente of Kerk, die Hij hier Zijn Bruid noemt, nodigt, van die plaatsen, die in de tekst worden genoemd, af te komen. Wat meer een verklaring vereist is wat Hij bedoelt met haar te nodigen van de Libanon af te komen, en “te zien van de top van Amana, van de top van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.”

Wij zullen u niet vermoeien met spitsvondigheden of met dingen om de nieuwsgierigheid te voldoen, waarvan sommige uitleggers van deze woorden vol zijn. Wij houden het er voor, dat de duidelijke mening is, dat de Libanon, Amana, Senir en Hermon verscheiden bergen zijn, die deze namen droegen, die in onderscheiden streken en hoeken van het land Israëls liggen, waar de Kerk van God toen woonde. En indien u het laatste deel der tekstwoorden zo wilt nemen, dat van de woningen der leeuwinnen en van de bergen der luipaarden spreekt, dan passen die zich bij de voorafgaande goed aan; want in deze bergen waren holen van leeuwen en luipaarden.

De duidelijke mening van de woorden is dan ook, dat de Heere Jezus Christus Zijn kinderen van al hoeken en streken der wereld roept, om tot Hem te komen. Het is hetzelfde als wat door de profeet Jesaja is gesproken: (Kap. 49:12) “Ziet, deze zullen van verre komen; en ziet, die van het noorden, en van het westen, en genen uit het land van Sinim.” De Heere Jezus zegt: (Matth. 8: 11 en Luk. 13: 29) “Velen zullen komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen met Abraham, en Izak, en Jacob aanzitten in het koninkrijk der hemelen.” Dit is de mening, wanneer men alles neemt in betrekking tot de Kerk in het algemeen.

Maar in betrekkingen tot de afzonderlijke leden van de Kerk reikt het nog verder; en in die zin zullen wij er nu over spreken. Het strekt zich uit om aan de gemeenten, of aan het vaderland van de ziel, de Kerk, de natuurlijke hoedanigheid, neiging en gesteldheid aan te tonen en voor te stellen van hen, die te midden van bergen, van woningen der leeuwinnen, verblijf houden. De Heere Jezus Christus roept hun toe, dat zij vandaar tot Hem zullen komen. Dit kan dienen tot recht verstand van de woorden; wij zullen ze nu in vier delen verdelen

- I. De partij, die Hij onder de naam van Zijn Bruid nodigt tot Hem te komen.
- II. De plaatsen vanwaar zij geroepen wordt: van de Libanon, van Amana, Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen en de bergen der luipaarden.
- III. De nodiging, dat zij toch wil komen.
- IV. En ten laatste: Waarheen zij genodigd wordt te komen: “Bij Mij” en dit wordt nog eens herhaald: “Kom bij Mij, bij Mij”.

I. De eerste bijzonderheid is de partij, die genodigd wordt te komen, hier genoemd met de naam van Bruid.

Wij zullen ons niet ophouden met hierover te spreken, omdat die het gehele Hooglied door dikwijls voorkomt. Dit is de eerste maal, dat die benaming wordt gebruikt, en om welke reden zullen wij niet bepalen. Al wat wij over deze wijze van aanspreken zullen zeggen is, dat zij ene echtelijke betrekking of huwelijksband voorstelt tussen de Heere Jezus Christus en de zielen van Zijn volk; hetwelk geen kleine zaak is, hetzij men het neemt ten opzichte van onze troost of van onze plicht. Dat de Heere deze naam gebruikt

voordat Hem gehoorzaamheid is betoond, schijnt innige en onderscheidende liefde voor Zijn volk aan te wijzen. Het bevat de wezenlijke vervulling daarvan aan Zijn zijde; hoewel het huwelijk nog niet is voltrokken, maar Hij alleen het aanzoek heeft gedaan, toch noemt Hij haar met die eervolle naam. Het is niet gemakkelijk te zeggen hoe veel gedachten van toegenegenheid, liefde en welbehagen de Heere die zielen toedraagt, die binnen de omtrek van Zijn besluit liggen, hoewel zij nog niet daadwerkelijk thuisgehaald zijn. Wij geloven, dat zij, die Hij krachtadig heeft geroepen, en die hun toestemming hebben gegeven om tot Hem te komen, verslag kunnen geven van veel grote en genadige dingen, die Hij aan en voor hen heeft gedaan, voordat zij er ooit over dachten tot Hem te komen; dat Hij veel wezenlijke, genadige en goede dingen aan hen heeft gedaan. Wij zijn van gedachte, dat als er iets is, waarom de zielen onder enige verplichting liggen, het dan dit is, dat Jezus Christus hun zoveel goed gedaan en zoveel gunstbewijzen heeft bewezen, voordat zij er ooit over dachten tot Hem te komen. Het zou misschien in deze tijd een voordelig werk zijn voor hen, voor wie de Heere goed geweest is, te overwegen hoeveel goedheid zij in hun leven uit de hand des Heeren hebben ontvangen sinds Hij hen in de wereld heeft gebracht.

II. De tweede zaak is: de plaatsen van welke Hij Zijn Bruid af roept. Hij roept haar toe, dat zij van de Libanon of moet komen, en dat zij moet zien van de top van Amana, van de toppen van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen en van de bergen der luipaarden. De uitleggers hebben hierover zowel aardige als nuttige opmerkingen; doch wij omvatten alles in deze ene duidelijke leer:

1. *Dat het vaderland, de toestand, de staat, of het gedrag van die zielen, die de Heere Jezus Christus Zich ondertrouwt, ver van begeerlijk is. Of aldus: dat die zielen, die de Heere Jezus Christus Zich ondertrouwt, wegens hun natuur geen begeerlijke partij is.*

Wij zullen niet buiten de grenzen van onze tekst gaan. U zult deze waarheid bevestigd vinden in 1 Tim. 1 en Eféze. 2. Zij staat ook duidelijk in Ezech. 16:3: “Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaänieten; uw vader was een Amoriet, en uw moeder een Hethitische. En aangaande uw geboorte, ten dage als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden, en gij werd niet met water gewassen toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven noch in windelen gewonden. Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij waart geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walglijkheid van uw ziel, ten dage, toen gij geboren waart”.

Beschouw die tekst; u ziet daar:

1^e. Dat de natuurstaat der zielen een dorre onvruchtbare staat is; zo zijn ook de bergen, voornamelijk de toppen der bergen. Ik zeg, de gehele natuurstaat is een onvruchtbare staat. Paulus getuigt ervan: (Rom. 7: 18) “Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont”. Al zoudt u het grondig doorzoeken, dan zou u daar geen goede vrucht vinden. Ziet Rom. 3: 12: “Daar is niemand die goed doet, daar is ook niet tot een toe. Wel brengen wij vrucht voort, maar die is zo goed als geen vrucht. (Hosea 10:1) “Israël is een uitgeleedigde wijnstok, hij brengt weer vrucht voor zich”. Geen vrucht voor God, of voor de ziel. “Israël brengt ijdelheid voort, en baart wind”; ja, erger dan dat. En zo komen wij tot een ander punt.

2^e. Gelijk onze natuurstaat van nature onvruchtbaar is, zo is die ook laag en snood. “Kom” zegt Hij, “van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden af”; die woonplaatsen zijn zeer vuile en afschuwelijke plaatsen. Dit stelt onze natuurstaat voor (Ps. 14: 3) “Zij zijn allen afgeweken, te samen zijn zij stinkende geworden; daar is niemand die goed doet, ook niet een”. Dit is de staat van ons allen van nature, hetzij

Jood of Heiden, want daaruit bewijst Paulus in Romeinen 3 de noodzakelijkheid van gerechtvaardigd te worden uit het geloof. Ook vertoont het, uit de duisternis van de woningen der leeuwinnen, de onkunde van onze natuurstaat. Evenals, uit de natuurlijke aard der dieren, de dierlijkheid van het verstand van de mensenkinderen van de gewichtigste bijzonderheden.

Wij moeten weten, dat de natuurlijke mens onkundig is van de heilige natuur van God, in deze twee voorname opzichten:

Ten eerste, ten opzichte van de geestelijkheid van Zijn dienst; zij weten niet dat God “moet worden aanbeden in geest en waarheid” (Joh. 4: 24) waarom zij menen, dat uitwendige godsdienst voldoende is.

En ten opzichte van de heilige natuur van God, weten zij niet, dat Hij geen ongerechtigheid kan aanschouwen; waarom geschreven staat: (Psalm 50: 21) “Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik ten enen male ben gelijk gij”.

De tweede zaak waarvan de natuurlijke mens onkundig is, is de geestelijkheid der wet. Paulus zegt: (Rom. 7: 7) “Ik kende de zonde niet dan door de wet”. De wijsgeren kennen de geestelijkheid van de wet niet.

Een derde zaak waarvan de natuurlijke mens onkundig is, is het Evangelie en de rechtvaardigheid Gods door het geloof; vandaar dat zij hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten (Rom. 10: 3). Zij zijn ook onkundig van een goed deel van hun plicht. Het licht van de natuur leert hun iets, maar er zijn veel dingen, die zij nooit kennen, zolang God hen niet tot een andere staat brengt; daarom is onze toestand een staat van onkunde en stomtheid.

3°. Onze natuurstaat is ook een weerspannige en weerbarstige staat. Dat zijn de eigenschappen van leeuwen en luipaarden; zij zijn niet gemakkelijk te temmen, zij worden niet gemakkelijk onder het juk gebracht. Wij zijn als onbandige vaarzen, als ongewende kalveren. “Een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet”.

4°. Ten laatste is het ook een hartstochtelijke, wrede en trotse staat. Van zulk een staat zijn de leeuwen, zodat men niet kan gaan waar zij verblijven. Zo zijn wij allen van nature; zeer woest, wreed en trots voor een ander, en dikwijls voor onszelf. Zo kunt u zien hoe duister de natuurstaat is.

Gebruik I.

Het schijnt de genade van God, die in het Evangelie geopenbaard is, aan te prijzen. Zet deze dingen recht tegenover die dingen, tot welke Hij ons in het Evangelie roept, als Hij ons *Bruid* noemt, en ons nodigt met Hem te ondertrouwen; deze dingen prijzen de genade van God aan. Wij zullen u enkele dingen noemen, die de genade van God aanprijzen, die aan zulk een onbegeerlijke partij wordt geopenbaard.

1°. Dat Hij ons niet nodig heeft. (Ps. 16: 3) “Mijn goedheid raakt niet tot u”. (Ps. 50: 9-12) “Ik zal uit uw huis geen var nemen, noch bokken uit uw kooien. Want al het gedierte des wouds is Mijne, de beesten op duizend bergen. Ik ken al het gevogelte der bergen en het wild des velds is bij Mij. Zo Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen; want Mijne is de wereld en haar volheid”. (Job 22: 2, 3) “Zal ook een man Gode profijtelijk zijn? Maar voor zichzelf zal de verstandige profijtelijk zijn. Is het voor de Almachtige nuttigheid, dat u rechtvaardig zijt? Of gewin, dat gij uw wegen volmaakt?” (Job 35: 7) Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem? Of wat ontvangt Hij uit uw hand? Christus zegt: (Luk. 17: 10) “Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij

schuldig waren te doen”. Deze ene overweging in dit huwelijk vergroot ten zeerste de genade van Jezus Christus de Heere.

2^e. Nog iets anders, dat de genade Gods aanprijst is, dat Hij, als Hij een partij voor zich had willen verkiezen, aanzienlijker partijen had, om die te nemen. De Engelen waren aanzienlijker dan zij, die in de holen der leeuwen lagen. Doch waarlijk, “Hij neemt de Engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan” (Hebr. 2: 16). De Apostel legt daar veel gewicht op, hoewel wij er weinig gewicht aan hechten.

3^e. Hij nam ook niet degenen, die dat in zekere zin meer nodig hadden dan wij; die niet alleen op de aarde, maar in de hel waren gevallen. Is het iets gerings, dat Hij hen voorbijgaat en ons verkiest? Het is zeker, dat zij in hun instelling beter waren dan wij; en als zij weer verkozen waren, dan zouden zij beter zijn geweest dan wij.

4^e. Als Hij een partij voor zich had willen verkiezen, had Hij dan niet de sterken en machtigen kunnen verkiezen? (1 Kor. 1: 26-29) “Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet veel wijzen zijt naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel edelen. Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, en hetgeen niet is, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen. En het onedele der wereld, en het verachte, heeft God uitverkoren, en hetgeen niet is, opdat Hij hetgeen iets is te niet zou maken. Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.” Hij roept de snoodsten van de woningen der leeuwinnen. Deze dingen strekken zeer tot vermeerdering van de genade, die in het Evangelie wordt aangeboden.

Gebruik II.

Dit leert ons hoe wij zowel van de ene als van de andere gebruik moeten maken: van onze natuurstaat en van de genade, die in het Evangelie wordt aangeboden. Job zegt: (hoofdstuk 42: 6) “Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.” Wij moesten allen nederig zijn. Heeft iemand van Uw reden om trots te zijn op uw geboorte, en op de hoge plaats, die u bekleedt? Hier is uw afkomst: de woningen der leeuwinnen, lage en snode schepselen, die aan veel snode eigenschappen onderworpen bent; snode, woeste, wrede schepselen, die zich aan God, hun Maker, niet willen onderwerpen, die elkaar dag aan dag verslinden. Hebben wij geen reden onszelf te verfoeien, en nederig te wandelen met onze God?

Gebruik III.

Verder roept het ons tot bewondering van deze genade, die ons in het Evangelie wordt aangeboden, door de Heere Jezus Christus. Ziet om u heen en beschouwt welk een partij u bent, die Hij verkiest om Zich te ondertrouwen. Ziet welke partij Hij is, en welke partij Hij had kunnen hebben; en toch verkoos Hij u, toen u op het vlakke des velds was geworpen, om de walglijkheid van uw ziel. Overweegt deze dingen en ziet of u geen reden hebt u over de vrije genade te verwonderen.

Gebruik IV.

Het roept ons ook toe, dat wij ons aan deze vrije genade, die ons in het Evangelie wordt aangeboden zullen onderwerpen, en daarvan gebruik zullen maken.

II. Wij komen tot het volgende punt, dat is: de genadige roeping en nodiging, waarmee Christus in het Woord de zielen nodigt tot Hem te komen.

“Komt” is een woord, dat dikwijls in het Hooglied wordt gebruikt. De opmerking is, dat een genadige, tedere, liefderijke nodiging door Christus in het Evangelie aan arme

zondaren wordt gedaan, waarin Hij niets minder aanbiedt dan Zichzelf, om ons met Hem te verbinden: “Komt bij Mij, bij Mij”. In het Woord is tweërlei roeping.

De ene is *uitwendig*, in de uiterlijke bediening en bedeling van het Evangelie, waarover Hij spreekt, wanneer Hij zegt: “Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren” (Matth. 22: 19). Door de uitwendige roeping, door de mond van de dienaars van de Heere door wie dit Evangelie wordt gepredikt, bidden wij u van Christus’ wege: laat u met God verzoenen (2 Kor. 5: 20).

Er is ook een *inwendige roeping* bestaande in de bediening van de kracht en de arm van de Heere in de harten van Zijn volk, waardoor Hij hen tot Zich doet komen: (Ps. 65: 5) “Welgelukzalig is hij, die u verkiest, en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven”. (Joh. 6: 44) “Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke. Deze inwendige roeping wordt in de tekst voornamelijk bedoeld. In de grondtaal staat dan ook: *gij zult tot Mij komen*; welke tegenstand er in uw hart mag zijn, *gij zult tot Mij komen*.

Er zijn enige eigenschappen van deze roeping, die wij zullen noemen.

(1) Het is een zeer *ernstige en wezenlijke* roeping: (Hoogl. 5: 2) “Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen”. (Openb. 3:20) “Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop: indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij”. (Hoogl. 2 vs. 10-13) “Mijn Liefste antwoordt, en zegt tot mij: Sta op Mijn vriendin, Mijn schone, en kom. Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan. De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land. De vijgenboom brengt zijn jonge vijgjes voort, en de wijnstokken geven reuk met haar jonge druifjes; sta op Mijn vriendin, Mijn schone, en kom”. En Openbaring 15: 4: “Ga uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt”. Wanneer de Heere Jezus iemand roept, die Hem van de Vader gegeven is, doet Hij dat op een zeer ernstige wezenlijke wijze. Daarom dringt Hij Zijn aanzoek aan, totdat Hij overwint en verkrijgt. Hij staat aan de deur en klopt, en wacht, totdat Zijn hoofd vervuld is met de dauw van de nacht. Hij houdt aan met hartelijke nodigingen. Was dit niet zo, wij zouden allen als een dove kool zijn, op welke geblazen wordt. Wie van ons allen, die de Heere Jezus onder de banier van Zijn liefde heeft gebracht, zou daar zijn gekomen, als er geen ernst was geweest aan Zijn zijde?

(2). Gelijk zij ernstig is, is het ook een *meedogende en vriendelijke* roeping: “Kom bij Mij, bij Mij, o Bruid “. De Schrift spreekt er veel over, dat Zijn ingewand ontroerd, en Hij innerlijk met ontferming bewogen is over Zijn volk. “Hij werd innerlijk met ontferming bewogen als Hij de scharen zag, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben” (Matth. 9: 36). Zo ook in Ezechiël 16: 8: “Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekde uw naaktheid; ja, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werd Mijne”. Daar is veel ontferming en mededogen in!

(3). De Schrift stelt haar ook voor als *een hemelse* roeping. Zo lezen wij in Hebreëen 3: 2: “Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt”. Zij is hemels, niet alleen omdat zij van God uit de hemel komt en hemelse dingen aan de ziel openbaart; maar omdat zij de ziel de Goddelijke natuur deelachtig maakt, en nooit rust, voordat zij de ziel naar boven doet vliegen om bij God te wonen.

(4). Het is ook een *heilige* roeping: “Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met

een heilige roeping.” Niet alleen omdat die in een heilige weg wordt beschikt, maar omdat zij ons deelgenoten maakt van de heiligheid en van al dingen, die tot het leven en de Godzaligheid behoren. Wij worden allen tot heiligheid geroepen: “Gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelve heilig in al uw wandel”.

(5). De Schrift zegt er ook dit van, dat het een *eenvormige* roeping is. Het woord komt in de Schrift niet voor, maar de zaak vindt u in Efeze 4: 4: “Één lichaam is het, en één Geest, gelijkerwijs u ook geroepen zijt tot één hoop Uwer beroeping”. De hoop der roeping is eenvormig in allen, die daarmee geroepen zijn; de geringsten hebben het; de armsten worden tot even grote dingen geroepen als de grootste koning op aarde.

(6). Dit wordt er ook aan toegeschreven, en het is inderdaad een grote zaak, dat het een roeping is, die Christus nooit berouwt: (Rom. 11: 29) “De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk”. Hij, die zijn handen opsteekt, dat het Hem nooit zal berouwen, heeft goedertierenheid tot een beding van het verbond gesteld: (Ps. 89: 3) “Goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden”.

(7). Ten slotte: Het is een zeer *sterke, krachtdadige* roeping. Daarom voegt Paulus dit in Ef. 1: 29, samen, wanneer Hij voor hen bidt om verlichte ogen des verstands: “En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht is aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt”. Dit is die arm des Heeren, die geopenbaard is aan allen, die de Heere tot Zich roept, en die Hij over allen tegenstand heen tot Zich doet komen.

Wij zullen nog iets zeggen tot toepassing.

Wij lezen in Hand. 26:19: “Ik ben dat hemels gezicht (of die hemelse roeping) niet ongehoorzaam geweest.” Bent u zo door de Heere Jezus Christus geroepen? Dan smeken wij u: wees die niet ongehoorzaam, weerstaat die niet. De Schrift spreekt van verscheiden soorten van ongehoorzaam zijn aan, en tegenstaan van de roeping Gods.

Wij zullen er enkele noemen.

1. Een soort is die, welke wij *opzettelijke ongehoorzaamheid* kunnen noemen, zo noemt de Schrift het: (Matth. 22: 3) “Hij zond zijn dienstknechten uit om de genoden tot de bruiloft te roepen, en zij wilden niet komen.” (Luk. 19:14) “Wij willen niet, dat deze over ons koning zij.” Er is een krachtige onwilligheid in het hart van ieder natuurlijk mens, ja zelfs van velen onder dit dierbaar Evangelie, wie het rechtstreeks aan de wil mankeert. Zij zijn overtuigd, dat het Evangelie goed is, en dat zij zullen verloren gaan, als zij niet zullen geloven. Wij kunnen dit zeker van onszelf weten, dat onze ongehoorzaamheid rechtstreeks aan onze wil vastzit. Het zijn niet zozeer de wereld, en hun afgoden, welke voor velen een strik zijn, maar de rechtstreekse tegenstrijdigheid met de roeping van het Evangelie, en daarom, de ongehoorzaamheid van hun wil. Wanneer zijn wil is overgebogen is het goed.

2. De volgende soort van ongehoorzaamheid gaat niet zo hoog. Die wordt een *verontschuldiging* genoemd, niet rechtstreekse ongehoorzaamheid. (Luk. 14: 18) “De eerste zei tot hem: ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen”. Ik bedoel die ongehoorzaamheid, die in de zielen is van hen, die aan hun begeerlijkheden en aan de wereld zijn vastgebonden, en daarin verstrikt zijn. Zij zijn niet zo in rechtstreekse tegenstrijdigheid met hun hart, als wel met hun begeerlijkheden. Zij zijn verstrikt en geboeid, zodat zij van dag tot dag uitstellen.

3. Een derde soort is nog erger. Wij kunnen zeggen, dat er velen zijn, die zich niet

alleen verontschuldigen omdat zij verstrikt zijn, maar zij zijn er zo ver van of het Evangelie te gehoorzamen, dat zij Christus in het aangezicht spuwen, en *met de roeping door de mond van de boden van de Heere spotten*, door de innerlijke venijnige haat, die in hun harten heerst tegen Christus en het Evangelie.

4. De drie genoemde soorten bevatten het grootste deel van de wereld. Maar ongehoorzaamheid aan de roeping Gods reikt nog verder, en overvalt of overkomt velen van hen, die God toebehoren, en dat zowel vóór als ná hun bekering. Er zijn niet velen, die bekeerd zijn, die er niet iets van kunnen zeggen, dat zij *de Heilige Geest hebben weerstaan, de roeping van Christus hebben verwaarloosd, en Zijn Geest smart hebben aangedaan*.

Wij zullen dit alles samenvatten met enige beweeggronden aan elk en een ieder om de roeping Gods te gehoorzamen. Wij kunnen niet tot iedere soort spreken, maar aangezien het een plicht is, die op ons allen rust, zullen wij over enkele dingen spreken, die wij behoren te doen, als wij de nodiging en roeping van Christus willen gehoorzamen. Neemt een beweegreden uit Hebr. 12:25: “Ziet toe, dat gij Dien Die spreekt niet verwerpt; want indien deze niet zijn ontvloden, die degene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veelmeer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is”. Ziet toe, dat u Zijn nodiging niet veracht, en waarom? Omdat een schrikkelijke grimmigheid over hen kwam, die de wet van Mozes niet gehoorzaamden; hoeveel te vreselijker is het dan Christus of te wijzen, die van de hemel spreekt.

(2). Een tweede beweegreden om u te overreden deze roeping te gehoorzamen, hebben wij in Psalm 45:11: “Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de koning lust hebben aan uw schoonheid”. Indien u deze roeping zult gehoorzamen, zal het de liefde van Zijn ziel ten zeerste aan u verbinden; dan zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid. O, hoezeer zal het Hem verbinden, als u Zijn hemelse roeping wilt gehoorzaam zijn! U zult “Zijn hart nemen met een van uw ogen, met enen keten van uw hals” zoals het vers luidt, dat op ons tekstvers volgt.

(3). Nog een beweegreden hebben wij in Hooglied 6: 10, 11, 12: “Wie is zij, die daar uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren? Ik ben tot de notenhof afgegaan, om de groene vruchten der vallei te zien; om te zien of de wijnstok bloeide, de granaatbomen uitbotten. Eer Ik het wist zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk”. Terwijl zij gehoorzaamheid betoont in Hem naar de hof te volgen, werd haar ziel, die tevoren dood en verstijfd was, *als van de wagens van Amminadab*, (Engelse vertaling) levend en levendig in de wegen des Heeren. Dit voordeel zult u genieten, als u bij Hem wilt komen, van de Libanon of en de woningen der leeuwinnen. Uw ziel zal sterkte ontvangen, om daardoor de weg van Zijn geboden te lopen.

(4). Een vierde beweegreden is dit: Zeg mij, waar ter wereld u zulk een aanbod zult krijgen? En zeg mij, wat u zult doen, als u deze aanbieding niet omhelst? Kiest daarom. Wij stellen u het leven en de dood voor. Als u de roeping van het Evangelie gehoorzaamt zal uw ziel leven (Jes. 55: 3; doch “indien u niet gelooft, dat Ik die ben, u zult in uw zonden sterven” (Joh. 8:24).

III. De volgende zaak is: Wat moeten wij doen, als wij deze hemelse roeping gehoorzaam willen zijn?

Wij moeten van de Libanon af komen, en zien van de top van Amana, van de toppen van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.

Dit houdt in:

1^e. Met de woorden van de Psalmist: Wij moeten horen; zonen en dochters, en ons volk en het huis van onze vaders vergeten. Psalm 45. Er moet een verlaten zijn van uw vorig leven, en u moet met Efraim zeggen: (Hosea 14: 9) “Wat heb ik meer met de afgoden te doen?” Die moeten worden weggeworpen voor de mollen en de vleermuizen (Jes. 2: 20). U moet ook “voor onrein houden het deksel uwer zilveren gesneden beelden, en het overtreksel uwer gouden gesneden beelden; u moet ze wegwerpen gelijk een maanstondig kleed, en tot een elk van die zeggen: “Henen uit!” U moet verloochend zijn aan uw zondige begeerlijkheden, en uws vaders huis verlaten, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid”. (Matth. 6: 24) “Niemand kan twee heren dienen.” Veel minder kan een vrouw twee mannen hebben. Daarom, kom bij Hem van de Libanon af.

2^e. U moet u aan Hem verbinden; besluiten voor Hem te zijn, en niet voor een ander, en dan zal Hij voor u zijn. Er moet een algehele onderwerping van u aan Hem zijn, om niet meer van uzelf maar van Hem te zijn: (2 Kor. 8: 5) “Zij gaven zichzelf aan den Heere”. Dit is een groot deel van de verborgenheid der Godzaligheid, onszelf aan God te geven; dat is hetzelfde wat u *een persoonlijk verbondmaken der ziel* noemt, en in alles geheel de zijn te zijn.

3^e. Een andere zaak is, wat wij lezen in Numeri 14: 24: “Met Kaleb is een andere geest geweest, en hij heeft volhard den Heere na te volgen.” Het is “waardiglijk de Heere te wandelen tot al behaaglijkheid” (Kol. 1: 10). Een zaak daar weinig naar gevraagd wordt, zelfs onder velen aan wie de Heere veel goed heeft gedaan; de ernstige overgave der ziel om Hem geheel te behagen.

4^e. Nog een andere zaak, als u deze hemelse roeping wilt gehoorzaam zijn, waaraan God veel gewicht hecht, is, dat u al uw dagen, in uw gehele leven, levendige indrukken omdraagt van de genade van het verbond, en van uw lage geringe staat. (1 Petr. 2: 7) “U dan, die gelooft, is Hij dierbaar”. (Ezech. 16:63) “Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent, vanwege uw schande, wanneer ik voor u verzoening doen zal, over al hetgeen, dat gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE”. En, (Ezech. 36:32) “Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend; schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen”; (vs. 22) “maar om Mijns heiligen Naams wil”. Indien enige van deze dingen afnemen, dan zal terstond de gehoorzaamheid aan de roeping van het Evangelie verminderen.

IV. Wij zullen nu nog iets spreken over de Persoon tot Wie wij genodigd worden te komen.

De tekst legt er veel gewicht op: “Kom bij Mij, bij Mij “ Het is niet zonder oorzaak, dat het verdubbeld wordt. Wat hebt u daarop te zeggen? Als u het gehele Boek van God wilt doorzoeken, als u de hemel en de aarde doorzoekt, zult u niet weer zulk een MIJ vinden. Wij wilden hierover spreken: Komt bij *Mij*, Die gekruisigd en geslacht ben.

Ik ben er zeker van, als er enige edelmoedigheid in ons hart is, dat wat Hij heeft gedaan ons zal bewegen deze hemelse nodiging te gehoorzamen. Hij heeft veel voor ons gedaan en zullen wij dan weigeren bij Hem te komen? Indien wij dit doen, zullen wij afschuwelijk ondankbaar zijn.

- De eerste beweeggrond is: komt bij Mij, u die geen gedaante noch schoonheid hebt. Daarom roep Ik u toe: Komt bij Mij, die al gedaante en schoonheid heb. (Hoogl. 5: 16) “Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk”. In de gehele wereld is niemand te vinden, die Hem evenaart; Hij heeft een weergaloze schoonheid. Het is eerder te verwachten, dat wij ons daarover zullen verbazen, dan dat wij er iets van zullen zeggen.
- Komt bij Mij, die rijk ben. U kent dat woord “de onnaspeurlijke rijkdommen

van Christus”. Er is overvloed van de kostbaarste dingen in Hem, van alles wat nodig is tot het eeuwige leven, alles wat tot het leven en de Godzaligheid behoort.

- En wat meer? Komt bij Mij, die sterk en machtig ben. Hij is het, die met sterkte omgord is; (Ps. 99: 20) “Ik heb hulp besteld bij enen held”.
- Komt bij Mij, die vol van majesteit en heerlijkheid ben. En nog veel meer van dergelijke dingen.

Wij zullen dit punt in een leer samenvatten: *Dat de Heere Jezus lust heeft elke ziel, die met Hem wil ondertrouwen, geen erger lot te geven dan het Zijne. Kom bij Mij, u zult het niet slechter hebben dan Ik; Mijn lot zal uw lot zijn.* (Luk. 22: 29) “Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft”. (Joh. 20: 17) “Ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God”. (Joh. 14: 3) “En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben”. U moet weten, dat Christus zeer ernstig is in hetgeen Hij doet. Hij sprak niet alleen tot Zijn discipelen, maar Hij maakte het ook tot een bijzonder deel van Zijn gebed: (Joh. 17: 24) “Vader, Ik wil, dat waar Ik ben ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt”. Het is waar, dat Hij de gehele eeuwigheid door de banier zal dragen boven tienduizend, maar zij zullen zoveel hebben als de Vrouw betaamt, die de ere en waardigheid van de Man deelachtig is.

Indien dit zo is, moet dit ons dan niet overreden naar de stem van Christus te luisteren en bij Hem te komen, bij Hem, van de Libanon af, en te zien van de top van Amana, van de toppen van Senir en Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden? Dit noemt Hij, heden en morgen gehoorzaamheid te bewijzen.

Wij meenden nog iets te spreken over enkele bezwaren, die in veler hart kunnen opkomen, doch wij zullen slechts een paar woorden spreken en daarmee sluiten.

1. Sommigen zullen misschien zeggen, *dat zij graag zouden komen, maar dat zij niet kunnen.*

Wij betwijfelen niet, dat dit met velen in de wereld het geval kan zijn, dat zij zouden willen komen, maar niet kunnen; de banden hunner zielen zijn hun dikwijls te sterk, wanneer zij zouden willen komen. Wanneer de Heere roept: “Heft u op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!” Zijn de deuren stevig gegrendeld, zodat alles wat zij kunnen doen is, dat zij door de tralies zien en begeren, dat Hij komt. Indien dit uw toestand is, is het een hoopvol geval, niet alleen hierom, dat u geroepen wordt om van de top van Amana te zien, en van uit uw gevangenissen te zien, dat, zoals u hebt gehoord, is, te geloven en bij Hem te komen. En ook is het hierom hoopvol, omdat de liefde van Zijn ziel en de kracht van Zijn arm, beide verbonden zijn om uw banden los te maken. De liefde van Zijn ziel is daartoe verbonden. Heeft Hij niet medelijden met elke ziel, die door de duivel wordt onderdrukt? Gewis, als Hij aangedaan is over enig deel van onze zwakheden, dan is Hij het over dat deel. Zijn arm is er toe verbonden. Het is de last, die Hem van Zijn Vader is opgedragen: “den gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis; om te zeggen tot de gebondenen: gaat uit; tot die, die in duisternis zijn: komt te voorschijn; om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis die, die in duisternis zitten” (Jes. 61: 1; 49:6; 42: 7). Wacht daarom op Hem, en vreest niet, dat u in de gewilligheid van uw gemoed niet zult worden aangenomen.

2. Maar misschien zullen sommigen zeggen, dat zij graag zouden willen komen, maar dat zij niet weten of zij wel zullen worden aangenomen. Het is waarlijk een wonderlijke zaak, en toch is het dikwijls de verlegenheid van de zielen der gelovigen, dat zij wel zouden willen komen, maar dat zij twifelen of zij welkom zullen zijn.

Wij zullen u twee vragen stellen: *bent u gewillig om uw volk en uws vaders huis vaarwel te zeggen, uw afgoden vaarwel te zeggen, en bij Hem te komen van de Libanon af, van de woningen der leeuwinnen, en van de bergen der luipaarden?*

Indien niet, waarom zou u dan klagen, terwijl u Hem vleit en Hem tergt om u te antwoorden overeenkomstig de afgod van uw hart?

Maar als u gewillig bent, kunt u er van verzekerd zijn, dat Hij u welkom zal heten. Als u uws vaders huis wilt vergeten, zal Hij lust hebben aan uw schoonheid, en “gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn” (Jes. 62:5). Amen.

“En als de ure gekomen was, zat Hij aan, en de twaalf apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde”
Lukas 22: 14, 15.

Deze woorden bevatten, op welke wijze de Heere Jezus Christus Zichzelf en Zijn discipelen voorbereidde, als wij dat zo mogen uitdrukken, tot het deelnemen aan die gezegende ordinantie tot welke de Heere ons nu roept om daaraan deel te nemen. Het is ons doel niet tijd te verspillen, noch u moeilijk te vallen met de zwaarigheden op te sommen, die worden opgeworpen tot recht verstand van sommige omstandigheden, die in de woorden voorkomen, waarover uitgebreide besprekingen en geschillen te vinden zijn in de geschriften van hen, die ze uitleggen. Met voorbijgaan van die dingen, die wij voor deze gelegenheid niet voegzaam achten, zullen wij de woorden nemen zoals zij daar liggen, en daarover iets aanmerken.

Ten eerste hebben wij de tijdsomstandigheid: *toen de Heere Jezus neerzat om Zich tot deze handeling te bereiden en daaraan te beginnen*. De tekst zegt, dat het was, toen Zijne “ure gekomen was”. U kunt dat in de volgende onderscheiden betrekkingen nemen:

1. Met betrekking tot het uur en de tijd, die van God waren besloten, bepaald en vastgesteld. Toen dat uur was gekomen, toen zat Hij neer.
2. Met betrekking tot het uur en de tijd, die in de wet waren geboden en vastgesteld om het Pasen te vieren. Toen dat uur was gekomen, zat Hij neer.
3. Met betrekking tot de tijd, die Hij had bepaald en vastgesteld met Zijn discipelen, die Hij vooraf naar de eetzaal had gezonden, om plaats voor Hem te bereiden. Toen die uur was gekomen, zat Hij neer.
4. Ten slotte, met betrekking tot het tijd van Zijn lijden. Toen Hij wist, dat dát uur gekomen was, dacht het Hem goed dat plechtig werk te verrichten.

Over elk van deze punten een enkel woord.

1. Aangaande het eerste punt merken wij op, dat gelijk al tijden en tijdstippen betreffende al zaken, voornamelijk die welke in betrekking staan tot de zaligheid des mensen, al van God bepaald en vastgesteld zijn.

Dus ook die uren en tijden zullen hun komen, hun vervulling en voleindiging hebben. U kunt er van verzekerd zijn, dat, gelijk er niets is, dat uw zaligheid betreft, of het is in de raad Gods vóór al eeuwigheid wel geordineerd, het zo ook in Zijn uren en tijdstippen vervuld en voleindigd zal worden. Allen, die enig deel hebben aan dat werk van de zaligheid, kunnen hun harten geruststellen in het vertrouwen en de hoop daarop, en de verwachting daarvan. Hoe onwaarschijnlijk ook sommige dingen naar uw bevattingsmogen zijn, wat de goede afloop daarvan betreft: aangaande uw volharding tot de einde toe; uw overwinning van de duivel, de zonde, de dood en de hel; uw verrijzen uit het graf; uw genieten van de volheid van gemeenschap met God in de hemel; ... toch geloof ik, dat al die uren en tijden zullen komen, en dat al dingen, die bebofd zijn, vervuld en voleindigd zullen worden.

2. Weet, dat de Heere Jezus Christus al Zijn handelingen regelt overeenkomstig de regel en het voorschrift van de wet, en dat Hij wat daarin geboden wordt, wat de hoofdzaak of de omstandigheid betreft, volkomen vervuld heeft. Toen Zijn uur was gekomen, toen zat Hij neer, gelijk Hij in Matth. 3: 15 zegt: “want aldus betaamt ons al gerechtigheid te vervullen”. U moet dit opmerken tot uw troost en als voorbeeld, dat uw zielen gerust mogen zijn; tegen alles wat de duivel, of uw geweten, of de

rechtvaardigheid Gods tegen u kunnen aanvoeren wegens uw overtredingen, als u de toevlucht tot Christus hebt genomen en bij Hem schuilt. Al bent u in veel dingen een overtreder geweest, laat dit u troosten, dat onze gezegende Heere Jezus Christus de wet van God ten volle in uw plaats heeft vervuld. Ziet daarom op tot Hem in Wie de Vader een welbehagen heeft, want dit moet u ook in al dingen u tot voorbeeld opmerken, uw wandel, wat de hoofdzaak en de omstandigheid betreft, te regelen overeenkomstig hetgeen u in de wet van de Heere wordt bevolen, en Christus tot uw Zaligmaker, Wetgever en Koning aan te nemen.

3. Dit leert ons, dat de Heere Jezus zeer nauw acht geeft op Zijn verbintenissen, dat Hij nauwkeurig let op Zijn uren, en op de uiterlijke orde in al die zaken, die de gehele richting van Zijn leven en gedrag betreffen.

Wij zullen hier niet bij stilstaan, maar er alleen deze gebruiken van maken:

1^e. Voor u, die tot deze gemeente behoort, dat u mag leren uw uur beter te besteden dan velen van u plegen te doen. Van velen van u kan worden gezegd, dat u *niet* bent gekomen, als uw uur gekomen is; met onze Heere was het anders.

2^e. Voor u allen, hetzij u van deze of van een andere gemeente bent, dat u er zorg voor mag dragen acht te geven op al omstandigheden van de dingen, die uiterlijk verordend zijn, want God is een God van orde en niet van verwarring.

4. Merkt op, dat de Heere Jezus Christus geen tittel of jota ongedaan wilde laten van hetgeen Hem was opgelegd om te lijden; omdat Hij wist, dat het nabij was, daarom haastte Hij Zich, om te doen wat gedaan moest worden. Het is een wonder om te zien, hoe Hij bezig is in al dingen betreffende de zaligheid van de mensen, en de bemoediging van Zijn discipelen. Wij moesten met troost beschouwen welk een Heere wij hebben. Daarbij moet u in alles bedenken wat uw plicht is, en dat u meer acht geeft op Hem dan op uzelf.

De *tweede* omstandigheid in de tekst is, **dat Hij, toen Zijn uur gekomen was, neerzat.**

Dit houdt twee dingen in:

1^e. Zijn degelijke voorbereiding voor dit grote werk, dat Hij nu gaat verrichten.

2^e. Om de houding mee te delen, die Hij voornemens is in dat werk aan te nemen.

Zo geeft het ons deze twee zaken te kennen.

(1.) Dat wij, wanneer wij met Goddelijke ordinantiën te doen hebben, ons daartoe op een bescheiden, degelijke, deftige wijze behoren voor te bereiden. Zo handelt onze Heere Jezus Christus hier. Wij kunnen dat ook in David opmerken: (2 Sam. 7: 18) ‘Hij ging in en stelde zich voor het aangezicht des Heeren’; hij bereidde zich voor tot hetgeen hij ging doen. En dat wij mogen leren onachtzaamheid, overhaasting, onstandvastigheid en ijdelheid te vermijden, wanneer wij de ordinantiën van God zullen waarnemen. Wij smeken u, leert uzelf voor te bereiden tot al het werk van de Heeren, brengt uw hart tot kalmte, zet een wacht door uw ogen. Het is droevig, dat er bijna niemand is, die zich, onder het waarnemen van de ordinantiën van God, kan vrijhouden van ronddwalende ogen en afzwerende harten. O, dat wij zo teer waren, dat wij mochten vrezen voor een afdwalende gedachte, en dat wij bevreesd waren voor een afzwerende blik! Zijn wij niet voor het aangezicht des Heeren, in Wiens werk wij bezig zijn?

(2.) Leert hieruit, dat er in het gehele gedrag van Christus bij Zijn laatste avondmaal niet de minste aanduiding is van knielen, of van wat gewoonlijk kniebuiging wordt genoemd, doch er wordt altijd weer over gesproken, dat het in een zittende houding

geschiedde, zoals men in die tijden, in dat gedeelte der wereld, gewoon was aan de tafel te zitten. Gelijk er daarom goede reden is om die schandelijke afgod van ceremoniën uit de kerk van deze landen te werpen, zo hebben wij ook goede reden, in onze onderscheiden standplaatsen, te bidden, dat God ons wil bewaren, dat zij niet weer worden ingevoerd.

3. De derde omstandigheid in de tekst is: de personen met wie Hij aanzat, namelijk, de twaalf Apostelen

U weet zeer goed, dat die twaalf niet allen van ene soort waren, zij waren niet allen kinderen van enen vader: (Joh. 6: 70) “Heb Ik niet u twaalf uitverkoren, en een uit u is een duivel?” En toch zit de Heere Jezus zowel met hem neer als met de overigen; ja, al waren zij niet zoals Judas toch hadden zij allen grote zwakheden en slechts zeer geringe kennis van veel Goddelijke verborgenheden. Christus zegt tot Philippus: (Joh. 14: 9) “Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Philippus?” Zij streven er allen naar om boven de anderen te staan en de meeste te zijn, en zij zien er allen naar uit en verwachten, dat Jezus Christus op aarde als een tijdelijk koning zal regeren. Toch zit Christus niettegenstaande al deze dingen met hen neer.

(1) Wij willen dit opmerken, dat huichelaars geroepen kunnen worden en ook dikwijls geroepen zijn, om Goddelijke verborgenheden deelachtig te zijn; zij worden tot de uitwendige gemeenschap en samenleving met Gods volk gebracht. Wij zullen hier niet bepalen of Judas ook aan het *Heilig Avondmaal* heeft aangezet. Allen erkennen, dat hij ongetwijfeld het *Pascha* heeft gegeten. Hij heeft veel jaren het gezelschap van Jezus Christus genoten en met Hem omgegaan, en hij heeft met hen deel aan de gemeenschap der kerkelijke ordinantiën. Dit geeft te kennen, dat geveinsden of huichelaars deelnemen aan de uiterlijke voorrechten, en dat Hij wil, dat Zijn gemeente beide uit gelovigen en huichelaars bestaat. Daarom worden wij om deze reden allen vermaand op onszelf acht te geven. Wij kunnen onder het gehoor van het Woord komen, aan de tafel komen en deel hebben aan het gezegend sacrament, en toch kunnen wij, voor zover wij geveinsden zijn, Judassen wezen, zulken die de duivel hebben. Wij smeken u, let er op hoe ver Judas ging. Hij was een belijder, een Apostel, die predikte en in de naam van Christus wonderen deed; ja, wat meer is, hij was een belijder van oude positie en toch de eerste, die de Heere Jezus Christus verkocht; ja, hij was een voortreffelijk belijder van ouden rang, en volgde Hem overal lange tijd waar Hij heenging; ja, wat meer is, hij was een uitstekend belijder in voor Christus te lijden. Hij was in veel vervolgingen betrokken, die Christus onderworpen was en toch een duivel! Daarom moet u acht geven, dat de worm van Judas niet aan de wortel van uw wonderboom knaagt; ik bedoel, dat de liefde der wereld niet aan de wortel van uw hart zit. O! dat is een onderscheidend kenmerk, wat de wezenlijkheid en oprechtheid betreft van de belijdenis van veel mensen.

(2.) Het volgende wat het voor ons oplevert is, dat de Heere Jezus Christus zeer zwakke Christenen vergunt met Hem Avondmaal te houden. Velen van de Apostelen, indien niet allen, waren zeer zwak en hadden zeer veel grote zwakheden: zwak in kennis, zwak in geloof, zo dat Christus lange tijd overredender wijze met hen redeneert, voordat Hij zover gaat, dat Hij hun geloof openlijk erkent en zegt, dat zij geloven; voordat Hij zegt: (Job. 16: 31) “Geloof u nu?” Zij hadden veel vleselijke overleggingen over het koninkrijk van Jezus Christus, en toch vergunt Hij hun met Hem neer te zitten. Wij spreken hier niet over, om iemand in zijn zwakheden aan te moedigen, maar opdat sommigen, hoewel zij met veel zwakheden omringd zijn, en niet zo krachtig gedood zijn als zij wel zouden willen, niet zo ontmoedigd zouden zijn, dat zij menen, dat Christus hun niet wil vergunnen, met Hem aan Zijn tafel te zitten. U, die begeerte hebt

tot Christus te komen, om licht te ontvangen in deze dingen, u mag komen, al hebt u zwakheden.

4. Met betrekking tot het tijd van Zijn lijden. Toen Hij wist, dat dát uur gekomen was, dacht het Hem goed dat plechtig werk te verrichten.

Wij komen nu tot het volgende vers, waarin Christus, als het ware, een korte voorbereidingspreek voor hen doet vóór het Avondmaal: *“Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde”*. Wij nemen het Pascha hier niet alleen zoals het betrekking heeft op datgene, dat eigenlijk het Pascha heet, maar zoals het bevat wat Hij in plaats daarvan heeft ingesteld, namelijk het Avondmaal van Zijn lichaam en bloed. Hij geeft de reden van Zijn begeerte: “Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het koninkrijk Gods”; en “dat Ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn”.

Wij zullen op deze tijd niet in staat zijn deze redenen te behandelen, en zullen nu daarom tot de woorden van vs. 15 terugkeren: “Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten.” Een zeer gevoelvolle vurige uitdrukking! Ik heb het hartelijk begeerd met Mijn gehele hart. Mijn ziel verlangt zeer dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde.” De woorden zijn in onze taal niet gemakkelijk weer te geven.

U kunt uit dit vers twee dingen aanmerken.

(1) Het ene is, dat Jezus Christus met zeer onstuimige en vurige begeerten vervuld is naar die dingen, die de zaligheid en troost van Zijn arme volk betreffen. Van deze aard is wat Hij hier spreekt onder het eten van het Pascha, een zaak, die betrekking had op de zaligheid en de troost van Zijn volk tot aan het einde der wereld; daarom begeerde Hij het zeer vurig. Hij doet verscheiden van die uitdrukkingen. (Luk. 12: 50) “Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe word Ik geperst totdat het volbracht zij?” (Joh. 4: 32) “Ik heb een spijsje om te eten, die gij niet weet”. (Joh. 4: 34) “Mijn spijsje is, dat Ik doe de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng”. En zo zijn er nog veel andere dingen. Een ervan is, Zijn moedig en vrolijk aanbieden van Zichzelf om het werk bij de Vader op Zich te nemen: (Ps. 40: 8) “Zie Ik kom; Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen”.

(2) Een andere zaak is, dat Hij Zich nooit aan iemand over enige zaak meer ergerde, dan aan hen, die Hem het werk afraadden. U weet, wat Hij tot Petrus zei: (Matth. 16:23) “Ga weg achter Mij, Satan, gij zijt Mij een aanstoot; want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn”. Hij is er zover vanaf iets van die aard af te wijzen, dat Hij Zich daartoe allergewilligst aanbood: (Jes. 50: 6) “Ik geef Mijn rug dengenen, die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen, die Mij het haar uitplukken. Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel”. En gelijk Hij Zich allergewilligst aanbood, zo onderging, verdroeg en leed Hij het ook allergeuldigst: (Jes. 53: 7) “Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht Zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open”. Tenslotte, hoewel de gehele wereld Hem Zijn leven niet kon ontnemen, toch legde Hij het uit eigen beweging af, om het te voleindigen: (Joh. 10: 18) Niemand neemt Mijn leven van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af: Ik heb macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve wederom te nemen”.

De redenen waarom de begeerten van onze Heere Jezus Christus zo allerkrachtigst uitgaan naar die dingen, die de zaligheid en de troost van Zijn volk aangaan, zijn de volgende:

1. Hij is God, en dat is genoeg; daarom betaamde het Hem zulke begeerten te

hebben. (Hos. 11:8) “Hoe zou Ik u overgeven, o Efraim? U overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama? U stellen als Zeboim? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is te samen ontstoken”. Hoe dat? (vs. 9) “want Ik ben God, en geen mens”. Het zijn aandoeningen, die betamelijk zijn voor Hem, die God is.

2. En gelijk Hij God is, zo is Hij ook mens. (Hebr. 2: 16) “Want waarlijk Hij neemt de Engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan.” Daarom kan Hij medelijden hebben met onze zwakheden”. (Hebr. 4: 15)

3. Wat het gevolg van die beide is: de onuitsprekelijke hoogte, en breedte, en diepte, en lengte van die liefde, die Zijn hart voor Zijn broeders heeft; zij zijn de voorwerpen van Zijn liefde, daarom verlangt Hij vurig naar hun zaligheid.

4. Ten laatste: zuiver medelijden. Toen Hij zag, dat er niemand in de hemel of op aarde was om te helpen, Jes. 54: 16, 17, zo ontzette Hij zich, omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantsier, en de helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed de ijver aan als een mantel”.

Laat ons overgaan tot de toepassing.

Gebruik I.

Dit berispt hen wier begeerten sterk uitgaan naar iets anders dan hun zaligheid, of die van iemand anders, wie dan ook. Sommiger begeerten zijn op hun lusten en ongerechtigheden gezet. U bent zover af van gelijkvormigheid aan de Heere Jezus Christus, dat u wezenlijk de duivel gelijkvormig bent. Daarom ontzeggen wij u, op gezag van de Zoon van God, met Christus aan Zijn tafel te gaan zitten.

Het bestraft een tweede soort, wier begeerten meer op de wereld dan op hun zaligheid gezet zijn. u leeft, zoals Salomo zegt (Spr. 30: 15) als “de bloedzuiger, die roept Geef, geef; hij heeft nooit genoeg”. Wij zeggen u ook, dat gij, zolang u niet van weg verandert, niet gerechtigd bent tot enig deel aan dit werk.

Dit bestraft een derde soort, die begeerten van wraak koesteren tegen hen, die hen verongelijkt hebben. Geeft uw ziel voor, dat zij deel aan de Heere Jezus Christus heeft, en gaan uw begeerten zo tegen de Zijnen in? Wacht u; indien u niet vergeeft, zal uw hemelse Vader u niet vergeven. Wij weten niet op welke grond u aan de tafel des Heeren kunt komen. En als u wegblijft verklaart ge, dat u meer op uw eer gesteld bent dan op de genadige aanbidding van de Heere Jezus Christus. Daarom smeken wij u in de Naam van Jezus Christus, dat u die bittere stemming aflegt.

Er is nog een vierde soort, die hoewel zij niet als een van die zijn, toch de een of andere afgod hebben, waarnaar hun begeerten zich uitstrekken, en gave God, dat niet velen uit deze natie zo werden weggevoerd! Wij hebben er niets tegen, dat u begeerten hebt naar hetgeen geoorloofd is, als u die matigt, en “niet met lust belust wordt, zodat de Heere uw zielen een magerheid zendt” (Psalm 106: 15).

Gebruik II.

Het geeft een liefelijke troostgrond voor aan al degenen, die begeren zalig gemaakt en in de Heere vertroost te worden. Is het inderdaad uw begeerte zalig te worden? Overreed dan uw ziel, dat uw begeerte daartoe niet zo sterk is, als de begeerte van de Heere Jezus Christus. Is het uw begeerte versterkt en vertroost te worden? Geloof dit, dat het niet zo zeer úw begeerte is, als het de begeerte van de Heere Jezus Christus is. Het kan zijn, dat u het begeert, maar Hij begeert het zeer heftig. U mag het begeren, maar Hij begeert het in grote mate; Hij begeert het zeer hartelijk, ernstig en vurig. Waarom zou Hij Zich anders hebben aangeboden tot een rantsoen voor zielen? Waarom

werd Hij in gedaante gevonden als een mens, als een dienstknecht? Waarom gaf Hij Zijn rug dengenen, die Hem sloegen, en Zijn wangen dengenen, die Hem het haar uitplukten? Waarom anders dan om uw ziel te overreden, dat Hij uw zaligheid in grote mate begeert, en dat u vertroost mag worden? Beledig Hem dan ook niet, en doet Hem geen ongelijk aan door het te betwisten, maar geeft Hem eer door te geloven, en schept water met vreugde uit de fontein des heils.

Gebruik III.

Indien dit het voorwerp van de begeerten van Christus was, dan behoort het ook het voorwerp van uw begeerten te zijn. Zijn begeerten zijn ongetwijfeld recht geregeld en op rechte voorwerpen gezet. Laat uw begeerten zijn, dat uw ziel zalig mag worden in de dag van de Heere Jezus. Misschien zult u zeggen: wie begeert dat niet? Wij stemmen toe, dat er in al de kinderen der mensen, zelfs in heidenen en Turken een begeerte is om zalig te worden; maar dat is die begeerte niet, die in de Heere Jezus Christus is. U moet er op letten, dat er een natuurlijke en een geestelijke begeerte naar zaligheid is. Van allen, die ooit geleefd hebben, was er niemand, die zo tegen zichzelf en de natuur was, dat hij niet begeerde zalig te worden; doch niemand heeft een geestelijke begeerte tot zaligheid, dan zij, die vernieuwd zijn in de geest huns gemoeds.

Ziet in de volgende bijzonderheden, waarin deze twee verschillen:

1. De natuurlijke mens wordt niet zozeer gedreven door begeerte tot de zaligheid, als door begeerte om niet naar de hel te gaan en bevrijd te worden van Gods toorn. Hij is bevreesd wanneer hij over de hel hoort spreken en zou daarvan graag bevrijd zijn. Evenals Farao, die niet begeerde, dat Mozes om vergeving van zijn zonde zou bidden, of dat God hem goedgunstig mocht zijn, maar dat de plaag zou ophouden.

2. Een tweede verschil is, dat, als een natuurlijk mens de hemel begeert, het niet de ware hemel is, die hij begeert, waar de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest regeren, en waar de geesten der volmaakt rechtvaardigen zijn. Maar het is een vleeselijke hemel van zijn eigen maaksel, die het vlees kan bevredigen, evenals de hemel van Mohammed. Doch de geestelijke mens begeert gemeenschap met de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, en met de geesten der volmaakt rechtvaardigen.

3. De begeerte naar de hemel van de natuurlijke mens is maar een blote begeerte, zij gaat niet verder, evenals de begeerte van de luiaard, (Spr. 26:13) die zegt: "Daar is een felle leeuw op de weg; een leeuw is op de straten"; en "hij keert zich om op zijn bed, gelijk een deur omkeert op haar herre." (hengen) (Spr. 21: 25) "Zijn begeerte zal hem doden, want zijn handen weigeren te werken". Zij leidt hem niet tot het gebruik der middelen om de zaligheid te verkrijgen; zo handelt de andere niet."

Een ander onderdeel van dit gebruik in betrekking tot de ordinantie, tot die de Heere ons roept, staat in betrekking tot die woorden, die door onze Heere worden gesproken: "Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde". Moesten wij dit niet met de begeerte van onze zielen tot Hem terug doen weergalmen en weerklinken? Heere, doe onze zielen begeren dit Pascha met U te houden? Hij heeft ons dit nagelaten met het gebod: "Doet dit tot Mijn gedachtenis." Ook met het woord der belofte: "Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en deze drinkbeker zult drinken, zo verkondigt de dood des Heeren, totdat Hij komt". Daarom, laten uw harten in grote mate begeren dit Pascha met Jezus Christus te eten.

Gebruik IV.

Een andere opmerking is, dat hoe nader de mensen nabij de beproevingen, en lijden, en de dood komen, hoe ernstiger zij moesten begeren deel te hebben aan de

gezegende en dierbare verborgenheden van het Evangelie, of hoe ernstiger zij zich moesten uitstrekken tot de zaligheid en het welzijn van anderen: “Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde”. Ik ga nu Mijn leven voor u afleggen, daarom heb Ik in grote mate begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat ik lijd.

Wij zullen enkele voorbeelden van zulk een gestalte noemen.

a. Toen Mozes wist, dat hij op het punt was van te gaan sterven, en hij geroepen werd om naar de berg Nebo te gaan om vandaar het land te bezien, en daar te sterven, wat was hij toen bezig en zorgvuldig in hetgeen hij nog kon doen voor de zaligheid en het welzijn van de Kerk van God. Het gehele boek Deuteronomium is er een duidelijk bewijs van, voornamelijk het 30ste, 31ste, 32ste en 33ste hoofdstuk. Onder andere in Jozua aan te stellen, te onderrichten, in hen te vermanen, de wet te schrijven en te maken dat die door hen gelezen en gehouden zou worden.

b. Een ander voorbeeld hebben wij in Johannes de Doper. Toen hij zou gaan lijden, zond hij van uit de gevangenis Zijn discipelen tot Jezus Christus, opdat zij bevestigd mochten worden, dat Hij de Messias was.

c. Zo ook Paulus, de ouderlingen der gemeente tot zich geroepen hebbende, zegt hij tot hen: “Ik weet, dat gij mijn aangezicht niet meer zien zult. Zo hebt dan acht op uzelf, en op de gehele kudde, over welke u de Heilige Geest tot opziensers gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. En nu, broeders, ik beveel u Gode en den woorden Zijner genade; Die machtig is u op te bouwen en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden” (Hand. 20).

d. En dan hebt u het grote voorbeeld van onze gezegende Heere en Zaligmaker Jezus Christus, die Zijn liefde allerkrachtigst betoonde in het wassen van de voeten van Zijn discipelen, voorafgaand aan Zijn laatste avondmaal, en in deze laatste preek en Zijn laatste gebed.

Wanneer de mensen het dichtst bij het lijden zijn, dan moesten zij die dingen het meest bedenken; en wanneer zij dicht bij het einde van hun loopbaan zijn, dan hebben zij des te meer nodig naar de kroon te grijpen. En wanneer zij dicht bij het einde van hun loopbaan zijn, dan moesten zij enige bemoedigingen en versterkingen nalaten aan anderen, die na hen leven. Hoe dichter zij bij het lijden en de beproevingen zijn, hoe meer zij nodig hebben hun moed en hun lijdzaamheid op te roepen, opdat zij gesterkt mogen worden om het tot de einde toe vol te houden.

Wij kunnen niet genoeg beweegreden aanvoeren, om u te smeken van deze ordinantie een goed gebruik te makers, omdat het een tijd is waarin beproevingen en lijden nabij schijnen te zijn, en de Heere weet, of wij niet nabij de dood zijn, en het kan zijn, dat onze Kerk er ook dichtbij is. Heeft niet de ongerechtigheid de overhand, en is zij niet meer dan overvloedig? O, wat een ongerechtigheid in deze laatste week! Wij spreken niet tegen de openbare dankzegging aan God, en het uitdrukken van uw blijdschap op een matige wijze; maar, o, wat een dronkenschap en wat een vloeken! En zijn er niet in deze plaats, die er hun deel in gehad hebben! Gave God, dat u er tijdig over mocht denken. Is niet ook de liefde van velen verkoud? Gave God, dat zij geen kwaadwilligen waren geworden, en dat velen niet weer verhit zijn geworden, zelfs van hen, die Gods beeld dragen.

Gebruik V.

Tenslotte. Er schijnt in deze naties een samenzwering te zijn van de oude kwaadwillige bisschoppelijke partij, om ons weer terug te brengen tot de dienstbaarheid en het juk der bisschoppelijke kerkregering, daarom behoren wij er acht op te geven hoe wij dit Pascha eten. Wij mogen tot u zeggen, wat tot Elia werd gezegd: (1 Kon. 19: 17)

“Sta op, eet, want de weg zou voor u te veel zijn”.

Wij weten niet hoe groot de reis is, die wij door de kracht van deze spijs moeten gaan, of het niet misschien de laatste maal is, dat sommigen van onze in deze plaats zullen eten. De Heere weet het. Amen.

*Mannen Broeders!**Juni 1661.*

Ik vrees, dat velen van Uw hierheen zijn gekomen uit nieuwsgierigheid, meer dan om gesticht te worden door het gedrag en de laatste woorden van een stervend mens. Maar indien er onder u zijn, die een oor hebben om te horen, gelijk ik hoop dat er sommigen zijn onder deze grote toeloop, dan wens ik, dat u mij voor een of enkele woorden gehoor wilt verlenen.

Ik ben hierheen gekomen, om deze mijn aardse tabernakel en dit mijn sterfelijk vlees af te leggen, en ik dank God, dat ik het, door Zijn genade, gewillig doe en niet door dwang. Ik zeg, *ik lijd gewillig*. Als ik zo gezind was geweest, dan had ik het kunnen afwenden en ik zou geen gevangene geweest zijn. Maar mij niets bewust zijnde, dat des doods of der banden waardig is, wilde ik geen smet op mijn onschuld werpen door weg te gaan. Het heeft mij ook, sinds ik een gevangene ben, niet aan gunstige gelegenheden ontbroken om te ontsnappen, niet door de schuld van mijn bewakers, God weet het, maar op andere wijze. Maar ook hiervoor had ik geen licht of vrijheid, opdat ik geen ongunstig licht zou werpen op de Naam des Heeren en trouweloos zou zijn aan het geslacht der rechtvaardigen.

Indien sommigen zich niet hebben vergist, of bedrieglijk hebben gehandeld in het mij te zeggen, dan had ik niet alleen de gestrengheid van het vonnis kunnen vermijden, maar had ik ook veel gunst en aanzien kunnen verwerven, door mij te schikken naar de gedraging der tijden. Ik durfde echter mijn leven niet vrijkopen met het verlies van mijn oprechtheid. God weet het, dat ik niet durfde, en dat Hij, sinds ik een gevangene was, mij zo bij de hand heeft gehouden, dat Hij mij nooit heeft toegelaten, het in mijn gedachten te overwegen, veel minder enige aanbieding van die aard voor te slaan of er naar te luisteren. Ik oordeelde het beter te lijden dan te zondigen, en daarom ben ik heden hier gekomen om mijn leven af te leggen, en ik dank God, dat ik niet sterf als een dwaas.

Niet dat ik iets in mijzelf heb om op te roemen; ik erken, dat ik een zondaar ben, ja, een van de grootste en snoodste, die een belijdenis van de Godsvrucht heeft gedaan, en een van de onwaardigste, die het Evangelie heeft gepredikt. Mijn verdorvenheden zijn sterk en veel geweest, en hebben mij in alles een zondaar gemaakt, ja, zelfs in het volgen van mijn plicht; en ik heb dan ook geen gerechtigheid van mijn eigen, alles is zondig. Doch ik geloof, "dat Jezus Christus in de wereld is gekomen, om de zondaren zalig te maken," van welke ik de voornaamste ben. Door het geloof in Zijn gerechtigheid en in Zijn bloed is mij barmhartigheid geschied. En door Hem, en in Hem alleen, heb ik hoop op een gezegende overwinning over de zonde en de duivel, en de hel en de dood, en dat ik zal komen tot de wederopstanding der rechtvaardigen, en het eeuwige leven deelachtig zal worden. "Ik weet in Wie ik geloofd heb, en dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag".

Ik heb de zaligheid door Zijn Naam gepredikt, en zoals ik gepredikt heb, zo geloof ik ook, en ik prijs u allen de rijkdom van Zijn vrije genade en het geloof in Zijn Naam aan, als de enige weg door welke u kunt zalig worden.

En gelijk ik de Heere dank, dat ik niet als een dwaas sterf, zo ook, dat ik niet sterf als een kwaaddoener. Niet weinigen van u oordelen misschien, dat ik lijd als een dief, of doodslager, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit. Het was ook het lot van de Heere Jezus, en van veel van Zijn dierbare knechten en volk, dat de wereld hen deed lijden. En gelijk mijn ziel er niet voor schrikt, maar zich wenst te

verheugen in mijn gezegend Hoofd gelijkvormig gemaakt te worden, en hierin zulk een gezegend gezelschap te hebben, begeer en bid ik ook, dat ik heden voor niemand van u tot een steen des aanstoets en een rots der ergernis mag zijn.

Zalig is hij, die niet zal worden geërgerd aan Jezus Christus en Zijn arme dienstknechten en leden, omdat zij door de wereld als kwaaddoeners worden veroordeeld. God is mijn getuige, dat ik een goed geweten heb in deze dingen, waarom het vonnis des doods over mij is uitgesproken. Ik dank God, dat het geen dingen zijn, alsof ik een sektariër was, of plannen smeedde tegen de persoon of de regering van Zijn Majesteit, of de persoon en de regering van zijn koninklijke vader. Ik dank God, dat mijn hart zich niet van ontrouw bewust is. Nee, ik ben hun trouw geweest, en ik beveel u aan, dat u ook trouw en gehoorzaam bent in de Heere. Ware godsvrucht is de grondslag van ware verknochtheid aan wet en plicht. Een goddeloos mens kan een vleier zijn en zich naar de omstandigheden schikken, maar hij zal nooit een trouw onderdaan zijn.

Maar om tot mijn doel terug te keren: de zaken waarvoor ik veroordeeld ben zijn dingen, die tot mijn roeping en ambt als evangeliedienaar behoren, zoals de ontdekking en bestraffing der zonde; het aandringen, en het vasthouden van Gods weg in het verbond, en het bewaren en uitwerken van het werk van de godsdienst en de reformatie overeenkomstig hetzelve, en het weigeren om de burgerlijke overheid te erkennen als de eigenlijk bevoegde, onmiddellijke rechter in kerkelijke zaken. Dat ik in al deze dingen, welke, door Gods genadige voorzienigheid zo verordend zijnde, en die de gronden zijn waarop ik ben aangeklaagd en ter dood veroordeeld, een goed geweten heb, en daarin heb gewandeld volgens het licht en de regel van Gods Woord, en zoals het een evangeliedienaar betaamde.

Ik dank ook de Heere, dat ik niet sterf als iemand, die niet werd begeerd. Ik weet, dat ik door velen niet begeerd wordt, noch ooit begeerd ben. Het is mijn lot geweest, dat ik een man van twist en krakeel ben geweest. Doch het is mijn troost dat ik niet voor het mijne, maar voor de dingen van Jezus heb getwist; voor wat Zijn zaak, en Zijn werk, en het welzijn van Zijn volk aangaat. Om die te bewaren en te bevorderen heb ik tegen deze laatste kerkelijke vergaderingen te St. Andrews, Dundee en Edinburg geprotesteerd en die tegengestaan, en mij verzet tegen de openbare besluiten om de kwaadwillige partij in de rechtspraak en in de legers van het koninkrijk te brengen, gelovende, dat het in strijd is met Gods Woord en met de plechtige verbintenissen van ons Verbond, en dat het de weg ontsluit voor de afval, en het verderf en de ondergang van het werk van God. En het is nu voor veler consciëntie geopenbaard, dat ik daarin niet heb mis gezien, en dat ik tegen geen stropop heb gevochten.

Ik begeerde ook, en deed daartoe enige zwakke pogingen, dat de kerk van God gezuiverd zou worden van ongenoegzame en schandelijke en bedorven leraars en ouderlingen; om deze dingen ben ik door sommigen verkeerd begrepen en door anderen gehaat. Maar ik dank God, dat ik, gelijk ik de getuigenis van mijn consciëntie heb, daarin ook de goedkeuring heb ontvangen in de gewetens van veel dierbare dienstknechten en kinderen Gods. Hoewel ik sterf als door sommigen weinig begeerd, toch weet ik, dat ik sterf als door hén begeerd zijnde, en hun goedkeuring, gebeden en liefde is mij van meer waarde dan de tegenspraak, smaad, of haat van veel anderen. De liefde van de ene kan ik niet vergelden, en de misvatting, haat, of smaad van de anderen vergeef ik hun van ganser harte. En waarin ik iemand van hen heb gekrenkt, daarvoor vraag ik hun goedgunstig vergiffenis. Mijn ziel wenst, dat mijn dood beiden tot voordeel mag zijn; dat de ene bevestigd en vastgesteld mag worden in de nauwe wegen van de Heere; en dat de andere, zo de Heere wil, overtuigd mag worden, en die dingen

laten varen, die niet goed zijn, en niet opbouwen maar verwoesten.

Voor een ding wil ik u allen waarschuwen: dat God op *Schotland* vertoornd, ja zeer vertoornd is, en dreigt dat Hij zal vertrekken en Zijn kandelaar wegnemen. De oorzaken van Zijn toorn zijn vele; en gawe God, dat niet een grote reden ware, dat die oorzaken van Zijn toorn door de mensen veracht en verworpen worden? Overweeg de oorzaak, die in Jeremia 36 wordt vermeld, en het gevolg daarvan, en vrees en beef! Ik kan niet nalaten ook te zeggen, dat er een grote bijvoeging en vermeerdering van toorn is.

Ten eerste: Door die vloed van goddeloosheid, die het gehele land overstroomt, die overal de vrije loop heeft, zodat velen niet alleen al godsdienst hebben vaarwel gezegd, maar zelfs al zedelijkheid, en die gewone beschaafdheid, die nog onder de heidenen gevonden wordt.

Ten tweede: Door die afschuwelijke verraderij en meinedigheid in het Verbond, de zaak Gods, en het, werk van reformatie. “Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de Heere. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan. Mij, den springader des levenden waters, hebben zij verlaten om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden.” “Zal hij het verbond breken en gedijen?” “Zou zich de stoel der schadelijkheden (Engelse vertaling: “de troon der ongerechtigheid”) met God, vergezelschappen; die moeite verdicht bij inzetting?” Ik vrees, dat de Heere een zwaard over deze landen zal brengen, dat de twist van Zijn verbond zal wreken.

Ten derde. Afschuwelijke ondankbaarheid. De Heere heeft na een onderdrukking en dienstbaarheid van tien jaren het juk van de vreemden van onze nek afgenomen en verbroken. Maar wat geven wij Hem terug voor deze goedheid? De meeste vrucht van onze verlossing is, dat wij goddeloosheid werken en ons versterken om kwaad te doen.

Ten vierde. Een allerverschrikkelijkste afgoderij, en offeren aan het schepsel. Wij hebben “de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens,” in wie velen bijna al hun zaligheid en begeerte geplaatst hebben. En zo hebben wij dat, wat ons tot een zegen had kunnen zijn, als het in een rechte ondergeschiktheid aan God was gehouden, in een afgod van ijverzucht veranderd, door het voor Hem te verkiezen.

God is ook vertoornd op een geslacht van *vleselijke, verdorven leraars, die zich aan de tijd aanpassen*. Ik weet en getuig, dat er in de Kerk van Schotland een zuivere en getrouwe bediening is. Gode zij dank, dat er nog velen zijn, die zich beijveren hun plicht te doen, en die wensen getrouw bevonden te worden aan hun Heere en Meester. Ik bid u, dat u zulken zeer eert, en eerbied betoont en hoogacht om huns werks wil. En ik bid hen, dat zij moed houden in hun Heere en Meester, Die met hen is, om hen te stellen tot ijzeren pilaren en koperen muren, en tot een sterke vaste stad in het getrouw nakomen van hun plicht. Doch o, waren er maar niet al te velen, die “aardse dingen bedenken, en vijanden zijn van het kruis van Jezus Christus”; die anderen met de zijde en met de schouder dringen; die de handen der boosdoeners sterken; die zichzelf tot overtreders stellen, door zich te beijveren om weer op te bouwen wat zij tevoren wettig afbraken. Ik bedoel de bisschoppelijke regering, ceremoniën en het kerkdienstboek, een verborgenheid der ongerechtigheid, die onder ons werkt, welker voetstappen leiden naar de grote hoer Babylon, de moeder der hoererijen. Laat een ieder, wie hij ook zij, die dit Jericho weer opbouwt, letten op de vloek van Hiel de Betheliet; én van die vliegende rol, waarmee in Zacharia 5 gedreigd wordt. Laten al leraars zich in acht nemen, dat zij waken, vast zijn in het geloof, zich mannelijk houden en sterk zijn, en getrouw en tijdig waarschuwen aangaande zonde en plicht.

Velen van Gods volk klagen droevig over de flauwte en het stilzwijgen van veel wachters, en het maakt hen bezorgd als zij overwegen wat in die dag van hun handen geëist zal worden. Dat een wachter nu stilzwijgt, nu hij zozeer geroepen is te spreken en met gevaar van zijn leven zijn getuigenis te geven, is ongetwijfeld een grote zonde. De Heere opene de monden van Zijn dienstknechten, om met al vrijmoedigheid Zijn Woord te spreken, opdat de verbondsbreuk ontdekt en bestraft mag worden, en opdat het koninkrijk van Jezus Christus niet verdrongen mag worden, noch de zielen van Zijn volk zonder een getuigenis verwoest worden.

Ik heb hieraan nog slechts een paar woorden toe te voegen.

Ik vermaan allen onder u, die goddeloos zijn, dat zij zich bekeren, want de dag van de wraak van de Heere is nabij, en zeer haastende. Maar er is nog een deur der genade voor u open, als u de dag der zaligheid niet wilt verachten.

Alle kwaadwilligen, en smaders, en vervolgers van de Godzaligheid en van hen, die godvruchtig leven, bedenkt wat u doet: het zal u hard zijn de verzenen tegen de prikkels te slaan. U stelt uzelf tot het mikpunt van des Heeren gramschap en van Zijn brandende grimmigheid, als u niet ophoudt met het spreken van al uw harde woorden, en het doen van al uw goddeloze werken.

U allen, die neutrale, onverschillige en lauwe belijders bent, wees ijverig en bekeert u, opdat de Heere “u niet uit Zijn mond spuwe”.

U, die de Heere achteraan klaagt, en die rouwklaagt over al de gruwelen, die in deze stad en in het land gedaan worden, en een welgevallen hebt aan de stenen van Sion, en medelijden hebt met haar gruis, werpt uw vrijmoedigheid niet weg, maar vertroost en bemoedigt u in de Heere. Hij zal nog verschijnen tot uw vreugde. God heeft Zijn volk niet weggeworpen, noch Zijn werk in Brittanië en Ierland. Ik hoop, dat het nog eens door de kracht van Zijn Geest zal herleven, en neerwaarts wortelen schieten, en opwaarts vrucht dragen; hierop vertrouw ik nu vast. Er is nog een heilig zaad en een kostbaar overblijfsel, dat God zal bewaren en voortbrengen. Maar hoelang of hoe donker onze nacht zal zijn, weet ik niet. Moge de Heere die verkorten om Zijner uitverkorenen wil.

Wees ondertussen lijdzaam, “standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren” en in de liefde tot elkaar. Wacht u voor de strikken, die overvloedig zijn gespannen. Blijft trouw aan het verbond en het werk van de reformatie. Wijk niet af van het kruis van Jezus Christus. “Verkiest liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, en acht de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan al de schatten der wereld.”

Laat mijn dood niemand van Uw bedroeven; die zal nuttiger en voordeliger zijn voor mij, en voor u, en voor de Kerk van God, en voor de zaak en de eer van Christus, dan mijn leven had kunnen wezen. Ik vergeef al mensen de schuld daarvan, en ik verzoek u dat ook te doen. Bidt voor degenen, die u vervolgen, en zegent hen, die u vloeken; zegent, zeg ik, en vloekt niet.

Ik sterf in het geloof van de Apostelen, en van de eerste Christenen, en van de Protestante Hervormde Kerken, in het bijzonder van de Kerk van Schotland, waarvan ik een lid en dienaar ben. Ik leg mijn getuigenis af van de leer, de dienst, tucht en regering van de Kerk van Schotland, door Kerkenraden, Raden van ouderlingen, Synoden, en Algemene Synoden. Het Papisme en de Bisschoppelijke regering, en al die vodden en bedriegerij in de kerkdienst, verfoei ik.

Ik geef mijn getuigenis aan het Nationaal Verbond van Schotland, en aan het plechtig Verdrag en verbond tussen de drie koninkrijken van Schotland, Engeland en Ierland. Ik geloof, dat deze heilige, plechtige, openbare eden Gods, door niemand, door geen partij of macht op aarde kunnen worden ontbonden, of vrijstelling daarvan kan worden verleend; maar dat die nog steeds bindende zijn voor deze koninkrijken, en dat altijd zullen blijven, en dat die door de bekering van veel duizenden zielen, sinds wij die verbonden hebben aangegaan, zijn bekrachtigd en verzegeld.

Ik geef mijn getuigenis aan het protest tegen de weerlegde kerkelijke vergaderingen en de openbare besluiten; aan de getuigenissen, die gegeven zijn tegen hen die als leden van een sekte worden beschouwd; tegen de afkering en de afval, die nu in het land gaande is, met al vertakkingen en delen daarvan, onder welke naam of welk begrip, of door welke partij of persoon ook, die worden bedreven.

En tenslotte geef ik mijn getuigenis aan het kruis van Jezus Christus, en dat ik nooit reden had, noch heden reden heb, berouw te hebben over iets, dat ik geleden heb, of nu lijden kan, om Zijn Naam. Ik neem God tot Getuige, dat ik dit schavot niet zou willen ruilen voor het paleis of het bisschopsambt van de voornaamste prelaat in Brittanië.

Geloofd zij God, die aan mij ellendige barmhartigheid heeft bewezen en Zijn Zoon in mij heeft geopenbaard, en mij een dienaar heeft gemaakt van het eeuwig Evangelie. En dat Hij Zich heeft verwaardigd, te midden van veel tegenspraak van de satan en de wereld, mijn bediening te verzegelen aan de harten van niet weinigen van Zijn volk, voornamelijk in mijn laatste standplaats, ik meen de gemeente van Stirling. Ik hoop, dat de Heere die gemeente nogmaals met getrouwe herders zal begiftigen.

God vergeve die arme onnutte man, die zich daar in mijn arbeid heeft ingedrongen, en veel arme zielen heeft buitgemaakt, en anderen heeft blootgesteld aan smaad en onderdrukking, en aan een honger naar het Woord des Heeren. God vergeve hun, die dat deel van het arme volk hebben misleid, die hen in verzoeking hebben gebracht hun herder te verwerpen en indringers toe te laten. Moge de Vader der barmhartigheden Zich over die arme misleide mensen ontfermen. Moge de Heere de gemeente van Stirling opnieuw bezoeken met getrouwe herders, en geve Hij dat het werk en het volk van God door gans Brittanië, en over de gehele wereld, mag worden verlevendigd.

Jezus Christus is mijn Licht en mijn Leven, mijn Gerechtigheid, mijn Sterkte en mijn Heil, en al mijn begeerte. Hem, o, Hem prijs ik u aan met al de krachten van mijn ziel. Zalig zijn zij, die aan Hem niet geërgerd worden! Zalig zijn zij, die op Hem vertrouwen.

Loof Hem, o mijn ziel, van nu aan tot in eeuwigheid. Verblijdt en verheugt u allen, die Hem liefhebt, wees lijdzaam en verblijdt u in de verdrukking. Zalig zijt gij, en zalig zult u zijn tot in al eeuwigheid! Eeuwige gerechtigheid en eeuwige zaligheid zijn de uwe. Alles is uwe, en gij zijt van Christus, en Christus is Gods.

“Gedenk mijner, o Heere, naar het welbehagen tot Uw volk, bezoek mij met Uw heil. Opdat ik aanschouwe het goede van Uw uitverkorenen; opdat ik mij verblijde met de blijdschap Uws volk; opdat ik mij beroeme met Uw erfdeel”.

“Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien”.